

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА ОПШТИНЕ ВЛАСЕНИЦА
2014-2023. ГОДИНЕ
(ревидована за период 2019-2023. године)

Развојни тим општине Власеница

Власеница, март 2019. године

Ревидовану Стратегију развоја општине Власеница израдио је Развојни тим Општине Власеница уз подршку Пројекта интегрисаног локалног развоја (ИЛДП), који представља заједнички пројекат Швајцарске владе и Развојног програма Уједињених нација (УНДП) у периоду јуни-децембар 2018. године

Чланови Развојног тима:

1. Жељко Дамљановић
2. Љиљана Савиновић
3. Александар Миладиновић
4. Марко Тодоровић
5. Невена Ступар
6. Бранислав Петковић
7. Александра Милановић Лаловић
8. Владан Настић
9. Горан Ђурић
10. Ивана Мајсторовић
11. Александар Краљевић
12. Бојан Кљештан
13. Будимир Комленовић
14. Александар Ђурић
15. Давор Милић
16. Небојша Живковић
17. Видомир Обрадовић

САДРЖАЈ

УВОД.....	5
МЕТОДОЛОГИЈА РЕВИЗИЈЕ СТРАТЕГИЈЕ	9
1. СТРАТЕШКА ПЛАТФОРМА.....	10
1.1 КЉУЧНЕ ИЗМЈЕНЕ СОЦИО-ЕКОНОМСКОГ СТАЊА	11
1.1.1. ДЕМОГРАФСКА КРЕТАЊА	11
1.1.1.2. Миграције становништва	11
1.2. ПРЕГЛЕД СТАЊА И КРЕТАЊА У ЛОКАЛНОЈ ЕКОНОМИЈИ	12
1.3. ПОЉОПРИВРЕДА.....	15
1.3.1. Биљна производња	16
1.3.2. Сточарска производња.....	17
1.3.3. Шумарство.....	19
1.4. ТУРИЗАМ	20
1.5. ТРЖИШТЕ РАДА	20
1.6. ДРУШТВЕНИ СЕКТОР	22
1.6.1. Образовање	22
1.6.2. Култура, спорт и информисање.....	24
1.6.3. Здравствена и социјална заштита	25
1.6.4. Осјетљиве/рањиве групе	26
1.6.5. Цивилно друштво	27
1.6.6. Становање	28
1.6.7. Сигурност грађана и имовине	28
1.6.8. Цивилна заштита	30
1.7. СТАЊЕ ЈАВНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ И ЈАВНИХ УСЛУГА	30
1.7.1. Стање саобраћајне инфраструктуре	30
1.7.2. Стање техничке инфраструктуре	31
1.7.3. Стање комуналне инфраструктуре и услуга	32
1.7.4. Стање административних услуга локалне самоуправе	34
1.8. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....	34
1.8.1. Стање квалитета ваздуха	35
1.8.2. Стање квалитета вода	35
1.8.3. Стање шумских екосистема	35
1.8.4. Управљање отпадом	36
1.8.5. Управљање простором и стање градског зеленила	38
1.8.6. Заштита природног и културно-историјског наслеђа	39
1.8.7. Утицај локалне привреде на животну средину.....	39
1.8.8. Утицај животне средине на јавно здравље	39
1.8.9. Енергетска ефикасност	39
1.9. АНАЛИЗА БУЏЕТА ОПШТИНЕ ВЛАСЕНИЦА	40
1.9.1. Приходи и расходи буџета кроз економску класификацију	40
1.9.2. Пројекције прихода и документи виших нивоа власти	41
2. СТРАТЕШКО ФОКУСИРАЊЕ.....	42
2.1. SWOT АНАЛИЗА	42
2.2. СТРАТЕШКИ ФОКУСИ.....	44
2.3. ВИЗИЈА И СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ.....	46

3. СЕКТОРСКИ РАЗВОЈНИ ПЛАНОВИ	48
3.2.1. Преглед секторских циљева са очекиваним исходима и индикаторима	50
3.2.2. Усклађеност са стратешким документима виших нивоа власти	51
3.2.3. Иницијативе међуопштинске сарадње	52
3.2.4. Програми пројекти и мјере	52
3.3.1. Преглед секторских циљева са очекиваним исходима и индикаторима	54
3.3.2. Усклађеност са стратешким документима виших нивоа власти	57
3.3.3. Иницијативе међуопштинске сарадње	57
3.3.4. Програми пројекти и мјере	57
3.4.1. Преглед секторских циљева са очекиваним исходима и индикаторима	60
3.4.2. Усклађеност са стратешким документима виших нивоа власти	61
3.4.3. Иницијативе међуопштинске сарадње	62
3.4.4. Програми пројекти и мјере	62
4. ОПЕРАТИВНИ ДИО	64
4.1. План имплементације за 3 године (2019-2023.)	64
5.2. План организационих и људских капацитета за имплементацију, праћење и вредновање стратегије	83
Прилог 1: Интегрисани преглед ревидоване стратегије развоја општине Власеница 2019-2023.	88
Прилог 2: Алат за кохерентност и дефиниције варијабли за праћење	110
Прилог 3: План имплементације за 3 године (1+2)	110
Прилог 4: Процјена могућности финансирања приоритета ревидоване развојне стратегије општине Власеница (2019-2023.)	110
Прилог 5: Резервни пројекти за које нису извјесни извори финансирања	111
Прилог 6: Потенцијали за развој туризма у општини Власеница	113

Ревидована Стратегија интегрисаног развоја 2014-2023. године (за период 2019-2023.) је кључни стратешко-плански документ општине Власеница, који треба да подстиче будући раст и развој заједнице до 2023. године¹.

Ревизија Стратегије развоја је извршена од стране Развојног тима, уз укључивање Партнерске групе, као консултативног тијела, уз пуно учешће представника јавног, приватног и невладиног сектора те уз подршку ИЛДП пројекта (Пројекат интегрисаног локалног развоја) којег заједнички проводе УНДП и Швајцарска Влада. Стратегија информише свеукупну јавност и приватне улагаче о будућем развојном путу општине те представља основу за израду детаљних планова и програма у појединим секторима. У оквиру процеса ревизије је дефинисана основа за праћење напретка у остваривању постављених стратешких и секторских циљева развоја.

Стратегија развоја представља путоказ за свеукупни развој општине Власеница, а обухвата економски, друштвени и план заштите и унапређења животне средине, уз поштивање просторног аспекта. Визија развоја је дефинисана на период од 10 година, а стратешки циљеви развоја општине су редефинисани како би на јасан и конзистентан начин указали на будуће правце развоја, без суштинске промјене фокуса будућег развоја.

Процес ревизије је посебно усмјерен на ревизију секторских планова и оперативног дијела Стратегије, који се дефинишу на период од 5 година. Оквирни оперативни план се израђује за наредне три године, уз ревизију на годишњем нивоу.

Оперативни дио ревидоване Стратегије обухвата приоритетне програме и пројекте у сваком сектору, а који омогућавају досезање постављених циљева, чиме се ствара основа за свеукупну имплементацију Стратегије. Надаље, приоритетни програми и пројекти нису само основа за коришћење општинских и других домаћих извора средстава, него и добра основа за приступ екстерним изворима средстава, попут Инструмента за претприступну помоћ (IPA) програма Европске уније, али и других програма подршке у Босни и Херцеговини.

Код израде Стратегије развоја водило се рачуна о обавези вертикалне координације и усклађивања стратешких докумената на различитим нивоима власти у Републици Српској у правцу дефинисања заједничких развојних циљева.

У даљем тексту је приказана веза између Стратегије развоја општине Власеница и стратегија на ентитетском нивоу:

¹ Ревидовану Стратегију развоја општине Власеница израдио је Развојни тим Општине Власеница уз подршку Пројекта интегрисаног локалног развоја (ИЛДП), који представља заједнички пројекат Швајцарске владе и Развојног програма Уједињених нација (УНДП) у периоду јуни– децембар 2018. године

Стратегија развоја општине Власеница- Стратешки и секторски циљеви	Стратегије Републике Српске	Стратешки и секторски циљеви, приоритети Стратегија развоја Републике Српске (веза са локалном Стратегијом)
Стратешки циљ 1: Побољшати конкурентност пословног и пољопривредног сектора		
СЦ1.1: Повећати пословну активност привреде	Стратегија развоја малих и средњих предузећа Републике Српске 2016-2020. година	Приоритет 1.2. Развој предузетништва са тежиштем на предузетништво младих и предузетништво жена Приоритет 1.3. Побољшање окружења за развој предузетничке дјелатности Приоритет 2.1 Побољшање пословног окружења и приступа финансијама за МСП
СЦ1.2: Повећати производњу и откуп пољопривредних производа	Стратешки план развоја пољопривреде и руралних подручја Републике Српске 2016-2020. година	Стратешки циљ 1: Повећање обима и продуктивности пољопривредне производње и обезбјеђење стабилности дохотка пољопривредних произвођача Стратешки циљ 2: Јачање конкурентности сектора пољопривреде кроз повећање нивоа инвестиција Стратешки циљ 3: Повећање степена тржишности и финализације пољопривредне производње Стратешки циљ 4: Одрживо управљање природним ресурсима и ублажавање посљедица климатских промјена
Стратешки циљ 2: Унаприједити друштвену средину за квалитетнији живот грађана		
СЦ2.1: Унаприједити доступност и квалитет образовања на подручју општине Власеница	Стратегија развоја образовања Републике Српске 2016-2021. година	Стратешки циљ 2: Подизање квалитета основног васпитања и образовања Стратешки циљ 3: Унапређивање услова рада школе и модернизација процеса наставе у основном васпитању и образовању Стратешки циљ 1: Унапређивање квалитета средњег општег образовања и васпитања Стратешки циљ 5: Повезивање

		стручног образовања и тржишта рада Стратешки циљ 5. Унапређивање студентског стандарда
СЦ2.2: Повећати доступност здравствених услуга, социјалне заштите и едукација за угоднији живот	Стратешки развојни план 2019-2023. година	Стратешки циљ 3: Обезбједити оптималну доступност здравствене заштите свим лицима уз поштовање принципа једнакости
СЦ2.3: Побољшати јавне и комуналне услуге	Стратегија развоја локалне самоуправе у Републици Српској за период 2017-2021. година Стратегија развоја јавних путева у Републици Српској 2016-2025. година Стратегија интегралног управљања водама Републике Српске 2015-2024. година	Стратешки циљ 3: Обезбједити доступност и квалитет јавних услуга грађанима Стратешки циљ 4: Обезбједити ефикасност и одговорност јединица локалне самоуправе у управљању локалним развојем Стратешки циљ 5: Унаприједити подстицајне мјере демографске политике Стратешки циљ 6: Јачати грађанско учешће и утицај у доношењу одлука на локалном нивоу ОП 4: Ревитализација, модернизација и доградња постојеће путне мреже Стратешки циљ 3: Осигурање довољних количина квалитетне воде за снабдијевање водом становништва Стратешки циљ 4: Обезбјеђивање потребних количина воде одговарајућег квалитета за све привредне потребе (пољопривреда, индустрија, енергетика, транспорт, рибогорство...)
СЦ2.4: Унаприједити друштвени живот грађана у области културе, спорта и рекреације	Стратегија развоја спорта у Републици Српској 2012-2016. година Стратегија развоја културе Републике Српске 2017-2022. година	Циљ 1: Повећати интерес за активним учешћем у рекреативном спорту и физичкој активности уопште Посебни циљ 1: Установити независна радна тијела за културу Посебни циљ 3: Повећати издвајања за културу на републичком и локалним нивоима као предуслов реализације Стратегије развоја културе и других стратешких циљева Посебни циљ 1: Развијање установа културе као платформи

		за континуиран развој пубlike
СЦ 2.5: Унаприједити безбједност грађана и развити механизме заштите од катастрофе	Стратегија безбједности саобраћаја на путевима Републике Српске 2013-2022. година Стратегија противминског дјеловања Босне и Херцеговине 2009-2019. година Национална платформа за смањење ризика од катастрофа	Стуб 2: Безбједнији путеви и кретање Стуб 4: Безбједнији учесници у саобраћају Стуб 5: Збрињавање након незгоде Стратешки циљ 1: Осигурати услове за континуирано и ефикасно спровођење операција хуманитарног деминирања у складу са потребама земље, неопходним материјалним, финансијским и људским ресурсима и уз висок ниво осигурања квалитета
Стратешки циљ 3: Обезбједити висок ниво квалитета животне средине		
СЦ3.1: Унаприједити енергетску ефикасност и повећати учешће обновљивих извора у производњи енергије	Стратегија заштите природе Републике Српске 2011. година Стратегија развоја енергетике Републике Српске до 2035. године	Приоритет 4.11: Јачање еколошке свијести Циљ 4.2: Одржива употреба природних ресурса Стратешки циљ 1: Ефикасно кориштење (експлоатација) ресурса Стратешки циљ 3: Ефикасно кориштење енергије Стратешки циљ 4: Енергетска транзиција и одговорност према животној средини
СЦ3.2: Унаприједити систем управљања чврстим комуналним отпадом у складу са принципима одрживог развоја	Стратегија управљања отпадом 2017-2026. година	КЦ 1: Повећати обухват домаћинства организованом услугом скупљања и збрињавања отпада КЦ 2: Организација разврставања отпада на мјесту настанка и одвојено сакупљање отпада КЦ3: Успоставити систем управљања опасним отпадом
СЦ3.3: Унаприједити систем заштите квалитета земљишта, површинских и подземних вода и заштите изворишта	Стратегија интегралног управљања водама Републике Српске 2015-2024. година	Стратешки циљ 5: Заштита становништва, насеља и материјалних добара од поплава и других облика штетних утицаја вода Стратешки циљ 6: Заштита вода и

		остваривање статуса планираних, захтјеваних класа квалитета, у циљу заштите и унапређења животне средине и побољшавања стања биодиверзитета
--	--	---

Предуслов квалитетне и правовремене имплементације ревидиране Стратегије у наредном периоду и даље представља препознавање њеног значаја од стране свеукупне локалне заједнице и виших нивоа власти, али и успостава Стратегијом предвиђених механизма за њено спровођење, извјештавање, допуњавање и свеукупну операционализацију, а што је задатак који Општини, али и свим другим актерима у локалној заједници, предстоји у наредном периоду.

„Сматра се да сви изрази употребљени у мушком граматичком роду у овом документу се односе без дискриминације и на жене“.

МЕТОДОЛОГИЈА РЕВИЗИЈЕ СТРАТЕГИЈЕ

Ревизија Стратегије развоја општине Власеница извршена је у складу са стандардизованом Методологијом за интегрисано планирање локалног развоја (МИПРО), која је примјењена и у изради претходног документа стратегије. Ова методологија је прихваћена и препоручена од стране ентитетских влада, те савеза општина и градова оба ентитета. МиПРО је у потпуности усклађена са постојећим законским оквиром којим је дефинисано планирање развоја на локалном нивоу, као и са водећим принципима и приступима стратешком планирању које промовише Европска унија. При изради ревидоване стратегије, два основна принципа којима се водио тим за израду стратегије су одрживост, која подразумијева уравнотежено кориштење природних и људских ресурса, те социјална укљученост, која подразумијева друштвену интеграцију, склад, правичност и бригу о социјално рањивим групама.

У креирању садржаја ревидоване стратегије развоја се водило рачуна о интеграцији економских, друштвених и околиских захтјева развоја, како би се будући економски просперитет остваривао уз очување природних ресурса те обезбјеђење истих права за све друштвене групе. Стратегија садржи приоритете који дјелују у правцу повећања животног стандарда становништва, заштити околиша и климе и пружања сигурности и једнаких шанси за све категорије становништва. Такође, у процесу је примјењен партиципативни приступ, те су учествовали сви кључни развојни актери са подручја општине.

Процес ревизије је започео по истеку пет година од усвајања и имплементације Стратегије развоја општине Власеница 2014-2023., а у складу са планираном временском динамиком ажурирања Стратегије.

Носилац процеса ревизије је био Општински развојни тим, уз стручну помоћ консултаната УНДП ИЛДП тима. Партнерска група општине је тијело чија улога у процесу обухвата одобравање ревидоване Стратешке платформе те одобравање ревидованог документа Стратегије на крају процеса ревизије.

У процесу ревизије су кориштене препоруке из процеса независне средњорочне евалуација Стратегије развоја. Процес ревизије је започео ревизијом стратешке платформе као главног дијела стратегије који дефинише правце будућег развоја, обухватајући главне промјене у тренутном стању описане кроз социо-економску анализу, те стратешке фокусе, визију развоја и стратешке циљеве

развоја. Ревидована стратешка платформа је оквир за ревизију секторских планова развоја за све три области: економија, друштво и заштита животне средине. Посебна пажња у процесу ревизије је на провјери кохерентности између стратешких и секторских циљева те пројеката, како би се постигло да излази, односно, резултати и исходи планираних пројеката у наредном периоду доприне и утичу на очекиване исходе на нивоу секторских и стратешких циљева.

У завршном дијелу процеса ревизије Стратегије, припремљен је оквирни трогодишњи план имплементације (1+2), укључујући и план развоја организацијских капацитета и људских потенцијала неопходних за ефикасну имплементацију Стратегије. Како би се омогућила успјешна имплементација Стратегије, финансијски оквир будуће имплементације Стратегије је усклађен са процјеном доступних средстава из општинског буџета за период 2019-2023. године и реалним могућностима за повлачење средстава из екстерних извора.

1 СТРАТЕШКА ПЛАТФОРМА

У процесу ревизије Стратегије развоја општине Власеница извршена је анализа кључних измјена у социоекономским показатељима стања у односу на стање 2013. године, тј. прије имплементације Стратегије. Циљ анализе је да се утврди утицај који су досадашња имплементација Стратегије и други вањски фактори остварили на стање у локалној заједници и њен будући развој.

Ревидована анализа не укључује опште податке, као ни податке код којих се у средњорочном периоду не могу очекивати значајне промјене, а ти подаци су садржани у документу детаљне социоекономске

анализе стања која се налази у првом документу Стратегије развоја за период 2014- 2023. година.

1.1 КЉУЧНЕ ИЗМЈЕНЕ СОЦИО-ЕКОНОМСКОГ СТАЊА

1.1.1. ДЕМОГРАФСКА КРЕТАЊА

Према званичним статистичким подацима, у периоду 2013-2017. година, процијењени број становника је имао континуиран тренд смањења, тако да је у 2017. години (10.368) мањи за 2,7% у односу на званични број становника по Попису из 2013. године (10.657). Старосна структура становништва је веома битан показатељ демографског обиљежја становништва. Као општи тренд у земљи, а тако и у општини Власеница старосна структура становништва се мијења у правцу повећања учешћа старије и смањења учешћа млађе популације. Удио жена у укупном становништву је у 2017. години (51,1%) и даље већи у односу на удио мушкараца (48,9%) који је незнатно повећан у односу на удио мушкараца у 2013. години (48,7%).

Табела бр. 1 Старосна и полна структура становништва

Извор: Републички завод за статистику РС

У периоду 2013-2017. година, вриједност природног прираштаја је негативна, иако је број рођених већи за 15,9% у 2017. у односу на 2013. годину, број умрлих је био константно већи од броја рођених а у 2017. години је негативни природни прираштај износио -37.

Табела бр 1А. Број рођених и број умрлих за период 2013-2017. године

	2013			2014			2015			2016			2017		
	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ
Број рођених	39	30	69	35	33	68	29	42	71	35	38	73	46	34	80
Број умрлих	54	51	105	44	40	84	58	54	112	41	47	88	60	57	117

	2013.			2014.			2015.			2016.			2017.		
	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно	М	Ж	Укупно
0-14	800	726	1526	783	696	1.479	754	684	1.438	736	674	1.410	724	669	1.393
15-64	3.885	3.955	7.840	3.857	3.921	7.778	3.825	3.857	7.682	3.784	3.789	7.573	3.723	3.703	7.426
65+	508	783	1.291	534	812	1.346	561	846	1.407	587	878	1.465	625	924	1.549
Укупно	5.193	5.464	10.657	5.174	5.429	10.603	5.140	5.387	10.527	5.107	5.341	10.448	5.072	5.296	10.368

Извор: Републички завод за статистику РС

1.1.1.2. Миграције становништва

Према процјенама Републичког завода за статистику РС, миграциони салдо од 2013. године до 2017. године је негативан, с тим да се разлика између броја одсељених и броја досељених смањивала од 2013. до 2015. године, да би у 2016. години поново нагло порасла, када је број одсељених становника (139) био већи од броја досељених становника (77) за 62, али је у 2017. години дошло поново до смањења негативног миграционог салда за 22,6% у односу на 2016. годину.

Табела 2. Миграциона кретања за општину Власеница за период 2013-2017. година

Година	Број досељених				Број одсељених				Салдо
	Укупно	Из ФБиХ	Из Брчко Дистрикта	Из других општина	Укупно	у ФБиХ	У Брчко Дистрикт	У друге општине РС	

				PC					
2013	83	46	0	37	142	53	0	89	-59
2014	89	39	2	48	147	51	0	96	-58
2015	76	30	0	46	113	38	3	72	-37
2016	77	24	0	53	139	48	1	90	-62
2017	63	27	0	36	111	35	0	76	-48

Извор: Републички завод за статистику РС

Узроци миграција су различити, а најчешће се доводе у везу са бољим послом, већом зарадом и школовањем. Због тога су оне усмјерене ка већим урбаним центрима Републике Српске и Републике Србије. Поред тога, изражене су и интерне миграције између руралног и урбаног подручја општине, посебно млађе популације, а према подацима Пописа становништва из 2013. године проценат руралног становништва је био 59%.

У општини Власеница не постоје евиденције и аналитички подаци о дијаспори. Међутим, генерално, дијаспора је препозната као значајан потенцијал за сарадњу у јачању економских и друштвених активности на подручју општине, као и на подручју цијеле Републике Српске, а у наредном периоду ће се радити на побољшању контаката са дијаспором, уз јачање капацитета Општинске управе Власеница за пружање услуга и реализацију мјера за јачање улоге дијаспоре у развојним активностима.

Највећи изазови општине Власеница у области демографије односе се на то како ријешити проблем ниског наталитета те зауставити изражене економске миграције радно способног становништва које за посљедицу имају смањење укупног броја становника, као и његову неповољну старосну структуру, како у урбаном тако и руралном подручју општине.

1.2. ПРЕГЛЕД СТАЊА И КРЕТАЊА У ЛОКАЛНОЈ ЕКОНОМИЈИ

У општини Власеница, у периоду 2013-2017. година, број предузећа је имао цикличан тренд, а у 2017. години, укупан број пословних субјеката је износио 163, што је исти број као у 2013. години. Највећи број пословних субјеката је сконцентрисан у сектору трговина на велико и мало 36 или 22,1%, у сектору комуналних, друштвених и личних услужних активности 55 или 33,7%, у сектору прерађивачка индустрија 14 или 8,6%, сектору грађевинарство 11 или 6,7%. Број предузећа у прерађивачкој индустрији се смањио за 5 предузећа (26%), која су престала са радом кроз процес стечаја или ликвидације. У оквиру укупног броја привредних субјеката у последњих неколико година присутан је тренд повећања учешћа правних лица у оквиру осталих друштвених и услужних активности.

Табела бр. 3 Број пословних субјеката према врсти дјелатности 2013-2017. година

Врста дјелатности	2013	2014	2015	2016	2017
Пољопривреда, лов и шумарство	4	4	4	4	4
Прерађивачка индустрија	19	19	15	14	14
Производња и опскрба ел. енер., гасом, паром и климат.	4	4	4	4	4
Грађевинарство	9	9	9	10	11
Трговина на велико и мало и одржавање	36	37	35	36	36
Угоститељство	2	2	1	1	1
Транспорт, складиштење и комуникације	7	7	6	6	6
Некретнине, изнајмљивање и пословне услуге	6	6	6	6	6
Јавна управа и одбрана	15	15	15	15	15
Образовање	4	4	4	4	4
Здравство и социјални рад	7	7	7	7	7
Остале друштвене, социјалне и особне услужне активности	50	51	53	55	55
Укупно	163	165	159	162	163

Извор: Републички завод за статистику РС

Анализа броја малих предузетника указала је на пораст броја трговачких, угоститељских и занатских радњи у периоду 2013-2017. година за 38,8%, у 2017. години њихов број је износио 161 док је у 2013. години укупан број износио 116. У структури предузетника, повећан је удио жена са 36,2% у 2013. години на 39,1% у 2017. години.

У оквиру структуре малих предузетника повећан је број трговачких радњи, угоститељских радњи као и занатских радњи, а укупан број запослених у овом сектору је 247, према подацима Пореске управе Републике Српске на дан 30.6.2018. године.

Као један од фактора који је утицао на повећање предузетничке дјелатности на подручју општине је унапређење општинских процедура, скраћење периода и укидање накнада за издавање одобрења за рад предузетницима.

Табела 4. Број и структура регистрованих предузетника у периоду 2013-2017. године

	Broj registrovanih preduzetnika														
	2013			2014			2015			2016			2017		
	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ	М	Ж	Σ
Трговачке радње	32	27	59	33	32	65	39	39	78	41	34	75	36	36	72
Угоститељске радње	10	6	16	13	9	22	18	12	30	19	10	29	20	9	29
Занатске радње	19	8	27	21	9	30	24	12	36	22	11	33	24	15	39
Пољ. дјелатност	1	0	1	1	0	1	1	0	1	3	2	5	1	2	3
Превозници	9	0	9	4	0	4	8	0	8	9	0	9	7	0	7
Ауто школе	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1
Такси превозници	1	0	1	6	0	6	5	0	5	2	0	2	4	0	4
Остали	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	5	1	6
Укупно	74	42	116	80	51	131	97	64	161	98	58	156	98	63	161

Извор: Републички завод за статистику РС

У стратешким индустријским гранама није било значајних промјена у броју предузећа или броју запослених, тако да су и даље битни носиоци индустријске производње предузећа из индустрије алуминијума и дрвне индустрије.

Спољнотрговинска размјена

Анализа увоза и извоза општине Власеница указује да је у 2017. години вриједност извоза повећана за 34,5%, док је вриједност увоза повећана за 46,2% у односу на 2013. годину. Вриједност извоза је континуирано већа од вриједности увоза, међутим, позитивни салдо спољнотрговинске размјене смањен је у периоду 2013-2017. година за укупно 29,7% (са 2.263 милиона на 1.745 милиона КМ). На повећање увоза утицало је повећање привредне активности и извоза што је захтијевало набавку робе и материјала из иностранства потребних за производњу.

Табела 5. Увоз и извоз у општини Власеница у периоду 2013-2017. година (у милионима КМ)

	2013	2014	2015	2016	2017
Извоз	13.377	11.607	10.120	11.523	17.995
Увоз	11.114	8.663	9.941	13.812	16.250

Извор: Републички завод за статистику Републике Српске

Највећи извозници на подручју општине Власеница у 2017. години су: БХ АЛУМИНИУМ д.о.о. прерада алуминијума и продаја алуминијских профила; БУКОМ-ПРОМ д.о.о. за производњу, унутрашњу и спољну трговину и услуге, производња намјештаја, резана грађа; IVEX д.о.о. предузеће за производњу, промет и услуге, експорт-импорт; Трговина на велико дрветом, грађевинским материјалом и санитарном опремом; КАРАУЛА д.о.о. предузеће за производњу, услуге и трговину; Производња резане грађе; НОВИ ЕЛАСТИК акционарско друштво за производњу позамантерије; САВКОМ д.о.о. за унутрашњу и спољну трговину; СТОЛАР д.о.о. производња и продаја намјештаја; ВИС за производњу, промет и услуге и АЛПРО а.д. за прераду алуминијума².

Пословна инфраструктура

У протеклом периоду имплементације стратегије није било већих интервенција у предузетничке зоне, а започета је изградња електроенергетских објеката у пословној зони Брегови, док су остале пословне зоне опремљене инфраструктуром, осим пословне зоне Кула-Зебан. Израђени су инвестициони профили, посјећена 2 сајма и инвестиционе конференције. Идентификоване су следеће атрактивне локације са повољном цијеном грађевинског земљишта:

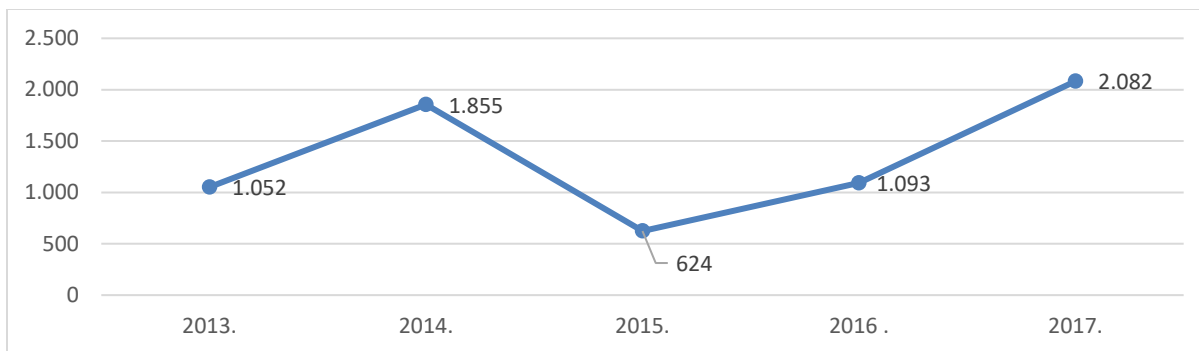
- Индустријска зона “Кула – Зебан” од 37,13 ха земљишта у којој је неопходно уредити инфраструктуру (цесте, струја, вода, канализација, телекомуникације);
- Пословна зона „Брегови“ од 3,85 ха са изграђеном инфраструктуром (вода, канализација, приступни пут), а започета је изградња електроенергетских објеката;
- Пословна зона у оквиру комплекса „Нови Еластик – ДИВ – Бирач“ од 8,63 ха са изграђеном инфраструктуром у којој се налази привредни субјект „ДИВ“ а.д. фабрика за производњу намјештаја чији је 100% власник Влада РС а капитал компаније је на продају и фабрика за производњу позамантерије и тканих трака „НОВИ ЕЛАСТИК“ а.д. која посједује значајне слободне производне погоне за додатно инвестирање;
- Пословна зона „Дрински корпус“ од 0,92 ха са комплетно опремљеном инфраструктуром, која је погодна за складишта, трговинску и услужну дјелатност.

Остварене инвестиције

Значајан показатељ обима привредне и пословне активности привредних субјеката у општини Власеница јесте и обим остварених инвестиција у стална средства, који је у задње три године у порасту, а у 2017. години у односу на 2013. годину вриједност остварених инвестиција је већа за око 2 пута. Најзначајније инвестиције су у прерађивачкој индустрији, шумарству те у области образовања, здравства и социјалне заштите.

Слика 2. Остварене инвестиције за општину Власеница у периоду 2013-2017. година износ (у 000)

²Извор података: Преглед 10 извозника из општине Власеница по оствареној вриједности извоза, пореданих по абecedном реду - Управа за индиректно опорезивање БиХ

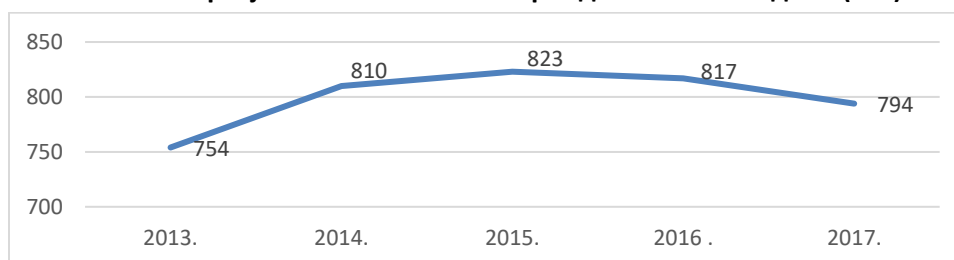

Извор: Републички завод за статистику РС

Нето плата

У 2017. години, просјечна нето плата у општини Власеница је износила 794 KM и већа је за 5,3% у односу на 2013. годину. У поређењу са просјечном нето платом на нивоу Републике Српске, у 2017. години, просјечна нето плата у Власеници је мања за 5,3%, а у односу на просјечне нето плате у сусједним општинама је већа за 2,5% него у Милићима, за 7,1% него у Братунцу и за 17,8% него у Шековићима, док је мања за 4,2% него у Сребреници.

Слика 3. Просјечна нето плата за период 2013-2017. година (KM)

Извор: Републички завод за статистику РС

Окосницу развоја општине и даље чине мала и средња предузећа као и већи број предузетничких радњи, због чега је неопходно наставити подршку кроз стварање повољног пословног амбијента. Како би се подстакло раст броја предузећа у будућности потребно је предузети активнију улогу на јачању предузетништва путем стварања партнерских односа са привредом и развијања пословног окружења за инвеститоре, уз јачање сарадње са дијаспором. Посебну пажњу је неопходно усмјерити на даље повећање извоза.

Неопходно је унаприједити пословну инфраструктуру кроз даље уређење пословних зона Кула-Зебан, Брегови и Дрински корпус, те провођење промоције инвестиционих могућности за привлачење инвеститора у индустријске зоне.

1.3. ПОЉОПРИВРЕДА

Пољопривреда је и даље стратешка одредница локалног економског развоја општине Власеница захваљујући идеалним климатским условима, природним богатствима и приходима које доноси

грађанима општине Власеница. Међутим, важно је споменути да је производња и даље оријентисана на задовољавање потреба домаћинства без значајније тржишне оријентисаности. На подручју општине још увијек је релативно слаба снабдијевеност пољопривредним машинама, мотокултиваторима као и основним прикључним машинама. Процјењује се да постоји око 600 трактора, 250 мотокултиватора и 1000 мотокосачица, са високом степеном амортизације, и у посматраном периоду анализе није било промјена у тој области. У оквиру стратешких интервенција, за 26 пољопривредних произвођача набављена је пољопривредна механизација (мотокултиватори, копачице, косачице, мини косачице). За 15 произвођача малина набављене су мотокопачице, прскалице и противградна заштита. У оквиру пројекта подршке расељеним особама и повратницима набављена су 4 мотокултиватора.

На подручју општине Власеница у значајнијем обиму се не прерађују пољопривредни производи, осим у домаћој радиности, што је од давнина традиција овог краја. Последњих десет година, на подручју општине Власеница развијају се облици организовања који су примјерени тржишном концепту привреде: регистрована породична пољопривредна газдинства и специјализована удружења. У периоду 2014-2017. година регистровано је 220 нових пољопривредних газдинстава, а број газдинстава у 2017. години је износио 350. На подручју општине Власеница није било значајних промјена у удруживању пољопривредних произвођача. Функционишу 2 удружења пољопривредних произвођача али са недовољним материјалним и техничким капацитетима да задовоље потребе пољопривредних произвођача. Поред удружења, на подручју општине постоје 2 пољопривредне задруге. У оквиру Стратегије, пружена је подршка редовном раду и функционисању задруге (плаћање трошкова, накнада и сл), као и помоћ за набавку теренског возила.

У периоду имплементације Стратегије 2014-2017. финансијска средства уложена у подршку развоју пољопривредне производње на подручју општине Власеница износе 600.000 КМ и обухватају подршку развоју воћарства, пластеничке производње поврћа и развоју сточарства (узгој и производња млијека). Поред директних подстицаја пољопривредној производњи организоване су и редовне посјете сајмовима у региону, затим едукација и обука пољопривредних произвођача из различитих области - едуковано око 200 пољопривредних произвођача.

Као резултат имплементације Стратегије развоја од 2015. године одржава се Сајам пољопривреде и привреде (октобар) који представља манифестацију за промоцију и афирмацију пољопривредних произвођача са подручја општине и регије.

1.3.1. Биљна производња

Укупне засијане површине на подручју општине Власеница су у периоду 2013-2017. година имале континуирани тренд раста, те су у 2017. године засијане површине (1.118 ha) биле веће за 9,3% (95 ha) у односу на 2013. годину (1.023 ha). Узгој крмног биља на подручју општине обухвата 151 ha засијаних површина, што је за 11,9% више него у 2013. години (135 ha). Од гајеног крмног биља су најзаступљенији луцерка (површина 26 ха) и црвена дјетелина (површина 68 ха).

Од ратарских култура најзаступљеније су: кромпир са производњом од 3.476 t у 2017. години, што је за 6,6% мање него у 2013. години, кукуруз са производњом од 2.447 t у 2017. години, што је за 5,7% више него у 2013. години, пшеница са производњом од 183 t у 2017. години, што је за 52,5% више него у 2013. години и јечам са производњом од 26 t у 2017. години, што је за 3,7% мање него у 2013. години. Управо ове културе имају највећи економски значај. Производња поврћа је натуралног карактера и своди се на производњу за задовољавање сопствених потреба. Од повртарских култура најчешће се производи пасуљ, црни и бијели лук, парадајз, шаргарепа, грашак, купус и др., а у протеклих пет година није било значајнијих промјена у заступљености и производњи повртларских култура. У оквиру стратешких интервенција, за 17 пољопривредних произвођача додијељени су пластеници са системима за наводњавање (површине 100 m²), опрема за производњу поврћа и садни материјал, а у оквиру подигнутог пољопривредног огледног поља подигнути су пластеници за производњу поврћа површине 500 m². Такође, за 11 пољопривредних произвођача су набављени

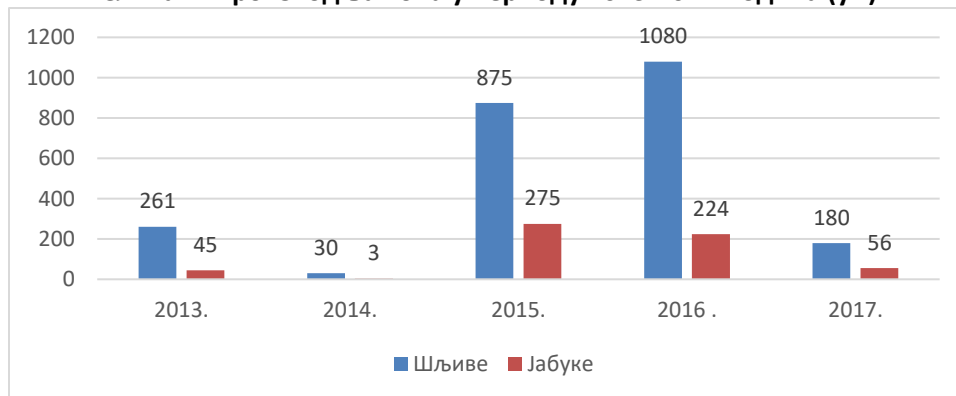
пластеници 100 m², садни материјал и извршена обука, у оквиру пројекта „Купујмо локално“ који представља међуопштинску сарадњу између Општине Власеница, Милићи и Братунц.

Воћарство је и даље најразвијенија грана биљне производње. Доминантне воћне врсте овог краја су и даље шљива и јабука. Разлике у количинама производње по годинама су узроковане разликама у временских условима. У 2017. години остварена је производња шљиве од 180 тона што је за 31% мање у односу на 2013. годину, а највећа производња је остварена у 2016. години од 1.080 тона, док је остварена производња јабуке у 2017. години била 56 тона што је за 24,4% више у односу на 2013. годину, при чему је највећа производња остварена у 2015. години од 275 тона. Од осталих воћних врста гаје се вишње и трешње из групе коштичавог, дуње и крушке од јабучастог воћа и јагода и малина из групе јагодастог воћа. Као резултат пројекта из Стратегије, у периоду 2014-2017. година, подијељено је 110.800 садница воћа, што је резултирало подизањем 15 ха нових воћних засада.

У задњих неколико година производња малина се интензивира, тако да у 2017. години у општини Власеница је 17 хектара под овом воћном врстом, што је за 90% више у односу на 2013. годину, када је производња малине на подручју општине била занемарљива. У периоду 2014-2017. година, имплементацијом стратешког пројекта додјељено је 58 (план 71) система за наводњавање "кап по кап" произвођачима малина.

Основна карактеристика воћарске производње је њена екстензивност и дијелом полуинтензивност, застарио сортимент, неадекватна агротехника, и посебно слабо спровођење заштите од биљних болести и штеточина. Воће се углавном користи за натуралну потрошњу, прераду у домаћинствима, и потрошњу у свјежем стању. Мањи дио се користи за продају накупцима или неким прерађивачким капацитетима у Републици Српској и БиХ. У биљној производњи треба нагласити могућности у области јагодичастог воћа за мале произвођаче са ограниченим парцелама поготово имајући у виду да је та производња изузетно развијена у сусједном Братунцу и Сребреници гдје постоје предузећа која имају складишне капацитете и хладњаче за прихват ове врсте воћа.

Слика 4. Производња воћа у периоду 2013-2017. година (у т)

Извор: Републички завод за статистику РС

1.3.2. Сточарска производња

У сточарству највише је заступљен узгој: говеда, оваца и свиња, а регистрован је и узгој коња и коза. У 2017. у односу на 2013. годину, повећан је број говеда за 16,3%, број свиња за 14,5%, број оваца за 4,3%, а живине за 17,5%. Повећање сточног фонда је узроковано повећањем тржишних могућности.

Табела 7. Упоредни преглед броја основних врста стоке у периоду 2013.-2017. година

Врста стоке	Говеда		Свиње		Овце		Живина
Година	Укупно	Женска приплодна грла	Укупно	Крмаче и супрасне назимице	Укупно	Женска приплодна грла	
2013.	1.945	1.180	2.520	160	9.190	8.000	11.285
2014.	2.145	1.310	2.835	165	9.650	8.200	11.830
2015.	2.280	1.360	2.995	175	10.300	9.000	12.210
2016.	2.295	1.385	2.975	180	10.650	8.900	12.590
2017.	2.262	1.345	2.885	170	9.590	8.700	12.870

Производња млијека има велики значај и поред свих потешкоћа које прате произвођаче. У протеклој години 2017. години дошло је до пада производње млијека, а она је узрокована како природним тако и друштвеним факторима (расни састав музних грла, ниска откупна цијена млијека, кашњење премија, лоша саобраћајна инфраструктура и сл.). Број музних грла у 2017. години је био 1.345 са просјечном годишњом производњом од 700.000 литара млијека, која је повећана захваљујући пројектима лактофриза, подстицаја и повећања откупа, али подаци за 2013. годину нису доступни за детаљну анализу повећања. У периоду имплементације стратешког пројекта, пољопривредним произвођачима је додјељено 28 музних грла и реализовани су подстицаји за производњу млијека. 175.000 литара откупљује мљекара Милкос из Сарајева, мљекара „Zott“ 350.000 литара и „Пађени“ 175.000 литара. Млијеко се предаје у 8 лактофризних станица које се налазе непосредно уз магистрални пут. Повећање женских приплодних грла представља добар основ за даљи развој мљекарства. Потребно је провести активности повећања производње млијека на овом подручју како би произвођачи имали бољу преговарачку позицију у односу на откупљиваче и прерађиваче млијека.

Обим производње јунећег меса и даље није на задовољавајућем нивоу имајући у виду расположиве потенцијале. У расном саставу говеда највеће учешће има домаће шарено говече у типу сименталца. На подручју општине постоји мањи број пољопривредних произвођача, са специјализованим објектима за тов јунади који у просјеку посједују по 50 грла и није било битних промјена у односу на 2013. годину у овом сегменту. Највећи недостатак у овој пољопривредној производњи је непостојање стабилних откупних цијена јунећег меса, као и обим производње којег је потребно надомјестити код већег броја произвођача. У оквиру пројекта из Стратегије, 7 пољопривредних произвођача је добило субвенцију за набавку/узгој расних товних грла. Код оваца, домаћи сој праменке је оплемењиван са витембергом, као интервенција изван програма подстицаја, а у оквиру програма подстицаја 34 фармера су добила подстицај за развој сточарства. Свињогојска производња заузима прво мјесто у производњи меса, иако је ова производња претежно натуралног карактера, појављују се тржишни вишкови за које не постоји организован откуп. Дошло је до значајног побољшања у расном саставу у односу на 2013. годину, па најзначајније расе у производњи су ландрас, пијетрен и дурок. Овчарство је у овом крају једна од грана сточарства која има велике шансе за развој. Тренутно постоји 12 произвођача који имају преко 100 грла, 20 произвођача који имају између 50-100 грла, док остали имају испод 50 грла, што је непромијењено стање у односу на 2013. годину.

Средства пољопривредне механизације су у високом проценту амортизована, због чега постоји потреба за њихову обнову. Такође, потребно је значајно улагање у обухватније механизовање радних процеса у сточарству као и стварање услова за заливање биљних култура. Неопходно је и даље увођење система за наводњавање у биљној производњи.

У биљној производњи је евидентно да се мора порадити на повећању обима производње подизањем нових засада, како би ово подручје постало занимљиво не само накупцима него и озбиљним

инвеститорима који би могли отворати погоне за прераду воћа. Посебно је потребно подржати развој органске производње.

Услови за развој сточарске производње са становишта обезбјеђења обима и квалитета сточне хране нису још увијек најповољнији, иако су расположиви агроколошки потенцијали знатни. Потребно је подстицати повећање производње крмног биља на ораницама, мелиорацију природних пашњака као и повећање површина под силажним кукурузом, што ће омогућити бржи развој сточарске производње.

Општинска администрација сматра да модели финансијске подршке и едукације пољопривредних произвођача дају добре резултате те да је и у наставку потребно проводити ове моделе. У наредном периоду ће бити потребно и развијати специјализована тржишно орјентисана удружења пољопривредних произвођача. Општинска администрација Власеница мора финансијски и институционално подржати рад задруга ради организованог наступа на тржишту.

Поред тога, потребна је и изградња градске тржнице и уређење простора нове сточне пијаце. Наставак редовног одржавања Сајма привреде и пољопривреде омогућит ће даљу промоцију привредних и пољопривредних потенцијала и ресурса општине Власеница.

1.3.3. Шумарство

Према подацима из 2017. године на подручју општине Власеница је 13.582 ха густих и високих шума највишег квалитета од чега 75% шума је државно власништво, свеукупна процијењена запреминска залиха дрвне масе 283,6 m³/ха, а свеукупни годишњи запремински прираст дрвне масе 8,58 m³/ха при чему није било промјена у односу на стање у 2013. години.

Према подацима ШГ „Бирач“ Власеница у наредној табели је преглед производње, продаје и сјече шумских сортимената на подручју општине Власеница, који указује да је, у 2017. години, производња и сјеча шумских сортимената повећана за 99% у односу на 2013. годину, док је продаја повећана за 153,9%. Повећање показатеља у 2017. години је узроковано благовременим закључивањем уговора ШГ Бирач са извођачем радова и сјечом шумских сортимената у складу са тражњом дрвопрерађивача, тако да је успостављено боље усклађивање сјече са потребама тржишта, што резултира повећаном продајом.

Табела 8. Производња, продаја и сјеча шумских сортимената за период 2013-2017. година

	2013	2014	2015	2016	2017
Производња (m ³)	20.151	15.075	16.469	23.102	40.120
Продаја	15.130	19.323	15.943	22.374	38.414
Сјеча	20.151	15.075	16.469	23.102	40.120

У оквиру стратешких интервенција, израђена је ШПО³ за приватне шуме на подручју општине Власеница (површина 3.748,03 ха).

У наредном периоду од кључног значаја је провођење сталног мониторинга виталности шума те спровођења мјера заштите здравственог стања шума, као и мјера заштите од нелегалне сјече и заштите од шумских пожара.

³ Шумскопривредна основа

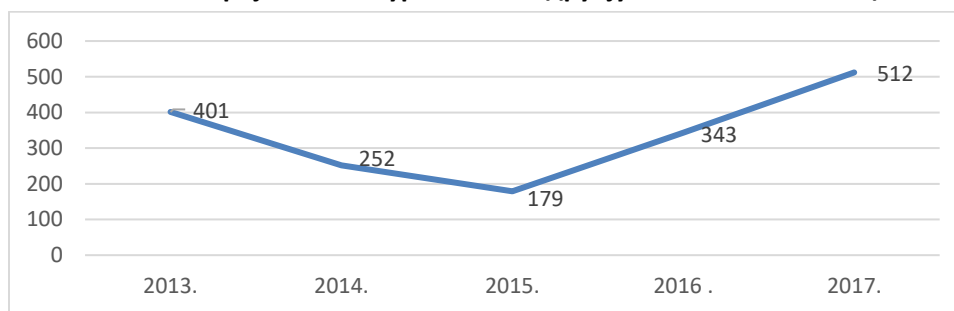
1.4. ТУРИЗАМ

У складу са обликом и степеном атрактивности те условима боравка у Власеници, издвојили су се следећи основни облици туризма: зимски туризам, авантуристички туризам (активан боравак), омладински туризам и манифестациони туризам. *Детаљан преглед потенцијала развоја туризма у општини Власеница је дат у Прилогу бр. 6*

У периоду имплементације Стратегије, реализовано је обиљежавање стаза за планинарење и пјешачење као и стаза за брдски бициклизам (више од 150 km обиљежених стаза на простору општине и регије Бирач). Такође, редовно су реализоване годишње манифестације: „Поход у Пјеновац“, Дан општине Власеница, „Трка кроз Власеницу“, фолклорно вече, књижевно вече, Дјечији позоришни фестивал, позоришне представе, Кошаркашки турнир, Омладински љетни камп и др.

На слици у наставку је дат приказ кретања броја ноћења туриста од 2013. до 2017. године, а у 2017. години је већи за 27,7% у односу на 2013. годину. Важно је поменути да је у протеклом периоду реконструисан и поново отворен Хотел „Панорама“, кроз приватну инвестицију.

Слика 5. Број ноћења туриста на подручју општине Власеница

Извор: Завод за статистику Републике Српске

Највећи број ноћења се остварује у периоду најмасовнијих манифестација и у току зимске сезоне, када су актуелни организовани доласци туриста, углавном из других дијелова БиХ и из Србије. Међутим и даље су најбројнији дневни доласци туриста. Посебно је значајно поменути доласке који су везани за омладински туризам и омладински hostel.

Када говоримо о запошљавању у сектору туризма онда морамо истаћи да је у овом сектору запослен занемарљив број радника, а број радника у сектору угоститељства је смањен са 60 у 2013. на 52 у 2017. години.

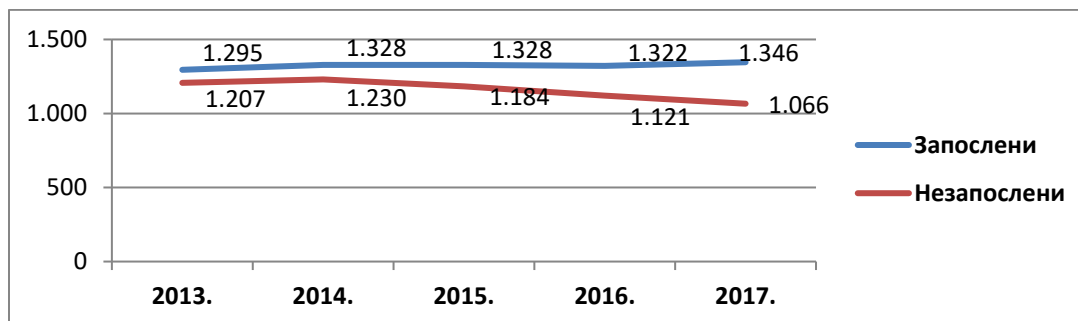
Од успостављања Туристичке организације у Власеници, од 2005. године, реализују се промотивне активности за привлачењу туриста. У наредном периоду је потребно посветити пажњу модернизацији ски центра Игриште кроз реконструкцију вертикалног транспорта и изградњу смјештајних капацитета.

1.5. ТРЖИШТЕ РАДА

На крају 2017. године на евиденцији Завода за запошљавање на подручју општине Власеница налазило се 1.066 лица која активно траже посао, што је за мање за 11,7% у односу на 2013. годину (1.207), а број незапослених жена на евиденцији је у истом периоду смањен са 630 на 542, тј. за 88 (14,0%), а што је узроковано повећаним запошљавањем на подручју општине Власеница али, једним дијелом, и одласком радно способног становништва у веће градске центре. Када се посматра просјечна стопа незапослености, она је смањена са 48,30% у 2013. на 44,20% у 2017. години.

Број запослених у 2017. години (1.346) је повећан за 3,9% у односу на 2013. годину (1.295), а на једног запосленог у 2017. години долази 0,79 лица која траже запослење, док је у 2013. години било 0,93 лица.

Слика 6. Број лица која траже запослење и број запослених у периоду 2013-2017. година

Извор: Републички завод за статистику Републике Српске

Највећи број лица која траже запослење у 2017. години чине лица са средњом стручном спремом (32,5%), затим слиједе лица са трећим степеном образовања (28,1%), док је у 2013. години удио лица са трећим степеном (32,1%) био већи од удјела лица са ССС (30,1%), што указује да се повећава број особа које завршавају четворогодишње средње образовање. Број лица са ВСС која траже запослење је повећан са 133 у 2013. на 141 у 2017. години, односно за 6%, због повећања броја лица која завршавају студијске програме али и недостатка нових радних мјеста.

Анализа незапослених особа према старосној структури указала је да је број незапослених особа изнад 40 година порастао за 6,6% у 2017. (529) у односу на 2013. годину (496), иако се укупан број незапослених особа смањио. При томе, потребно је нагласити да се у категорији 45-50 година број незапослених особа смањио за 22,7% са 141 у 2013. години на 109 у 2017. години. Такође, број незапослених особа млађих од 40 година се смањио за 24,5%, са 711 у 2013. години на 537 у 2017. години.

У 2017. години, највише запослених је у сектору прерађивачке индустрије 19,10%, али је у том сектору дошло до смањења броја запослених за 14,6% у односу на 2013. годину, затим слиједи сектор трговине 15,9% у којем је број запослених повећан за 10,3% у односу на 2013. годину, сектор производње и снабдијевања електричном енергијом са 12,2% у којем је број запослених повећан са 59 на 164 а због већег запошљавања у Електропривреди, сектор јавне управе и одбране са 12,1% у којем је исти број запослених као и у 2013. години, сектор образовања са удјелом од 9,50% запослених у којем је број запослених смањен за 9,9%, и сектор пољопривреда лов и шумарство са 8% учешћа у броју запослених а у којем је број запослених повећан за 1,9% у односу на 2013. годину.

За повећање запошљавања, као резултат имплементације Стратегије, додијељени су подстицаји за 5 предузећа што је резултирало запошљавањем 18 нових радника.

У току имплементације Стратегије, реализоване су активности јачања подузетничког размишљања младих и организоване су редовне посјете сајмовима омладинског и ученичког подузетништва (3 сајма годишње), како би се јачали капацитети за будуће самозапошљавање младих.

Због тешког положаја особа изнад 40 година на тржишту рада, неопходно је и у наредном периоду посебну пажњу посветити подстицајима и повећању запослености ове категорије, али и креирању радних мјеста за младе како би се смањио одлив младих из општине Власеница. Такођер, потребно је наставити активности јачања предузетничког размишљања младих за будуће samozapošljavanje. Посебно, подстицаји за запошљавање су потребни у производним стратешким секторима, и то у алуминијумској и дрвној индустрији, за шта је потребно унаприједити институционални оквир за подршку отварању нових радних мјеста. Поред тога, потребна је обезбиједити и финансијску подршку путем специјалног фонда за развој.

1.6. ДРУШТВЕНИ СЕКТОР

1.6.1. Образовање

Предшколско и основно образовање

Настава у оквиру предшколског васпитања и образовања одвија се у предшколској установи "Први кораци" Власеница. Капацитет прихвата дјеце предшколске установе је до 140 дјеце. Број дјеце у предшколском васпитању и образовању је имао циклично кретање, а број дјеце у 2017. години (36) је био за 7,8% мањи у односу на 2013. годину (39). Процјена је да око 10 % дјеце није обухваћено припремом за основну школу у години пред полазак у школу. Ради се о дјеци која припадају уписном подручју подручних, односно сеоских школа, која су због удаљености од градског подручја спријечена да похађају припремну наставу која се одвија у објекту предшколске установе у непосредној близини централне школе.

Основна школа "Вук Караџић" у Власеници покрива цјелокупно подручје општине Власеница. Настава је организована у једној централној деветоразредној школи и три подручна одјељења: Мишари, Цикотска Ријека и Церска. Број ученика који похађају основну школу је имао цикличне промјене у протеклом периоду, а број ученика у 2017. години (735) је био мањи за 3,0% у односу на број у 2013. години (758). Број наставног особља је имао континуирани тренд смањења због смањеног броја ученика са 57 у 2013. на 50 у 2017. години, односно за 12,3%. Број ученика који су напустили основно образовање прије његовог завршетка је мали и искључиво се ради о изолованим случајевима, којих је за период од 2013-2017. године било 6. За све ученике који су удаљени од школе више од 4 км, је сваке године обезбијеђен превоз, што финансира Министарство просвјете и културе Републике Српске. Школа посједује 2 сопствена аутобуса, која су донација Владе Јапана из 2012. године.

Образовни програм у основној школи се проводи по принципима инклузивне наставе те је у процес основног образовања током 2017. године укључено 34 ученика са посебним потребама, док их је 2013. године било 44. У погледу опремљености основних инфраструктурних капацитета у школама стање је на задовољавајућем нивоу, а у наредном периоду планирани су пројекти унапређења енергетске ефикасности објеката.

Средње образовање

Средњошколски центар "Милорад Влачић" Власеница, располаже са 4.900 m² корисног простора, капацитета 1.400 ученика, који је евидентно неискориштен. Број ученика средњег образовања има континуирани тренд смањења, а у 2017. години је било 289 ученика што је за 36,8% мање него у 2013. години (457). Број наставног особља је смањен са 39 колико их је било у 2013. години на 34 у 2017. години, односно за 12,8%.

У центру се ученици образују у сљедећим профилима: гимназија, економски техничар, шумарски техничар, физиотерапеутски техничар. Смјер физиотерапеутски техничар почео је са реализацијом 2017. године. Пољопривредна струка је укинута 2018. године због незаинтересованости ученика за овај профил. Ако упоредимо образовну понуду средњошколског центра са потребама локалне економије, присутна је неусклађеност када су у питању производна занимања. Према потребама

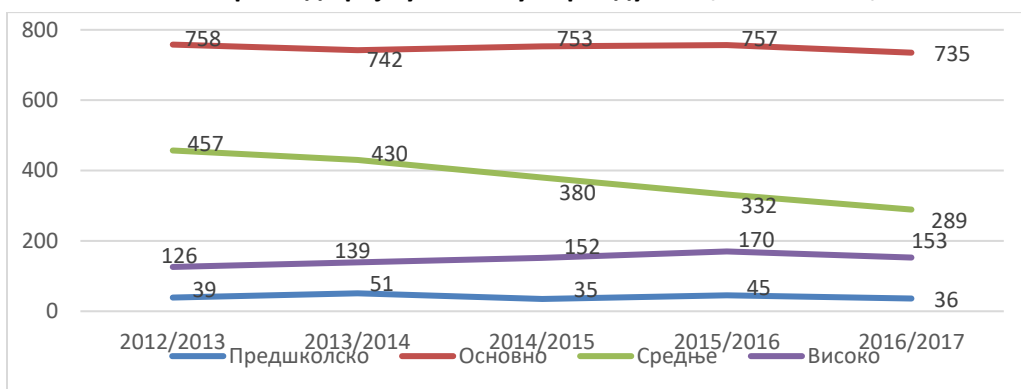
локалне економије најтраженија занимања су: дрвопрерађивачки техничари и други занати за машинску и дрвопрерађивачку индустрију. У наредном периоду неопходно је уписном политиком ускладити потребе тржишта рада и понуду образовних профила.

Високо образовање

Студијски програм Шумарство, у оквиру Пољопривредног факултета Универзитета у Источном Сарајеву, дјелује у Власеници од 2011. године. Број студената ове установе је имао тренд раста у периоду 2013-2016. године са 126 на 170 (34,9%), да би се у 2017. години број студената смањио на 153. Већина студената долази из општина Милићи, Шековићи, Соколац, Фоча и Рогатица.

За извођење наставе ангажовано је 30 наставника и није било значајних промјена у броју наставног особља, а омогућено је несметано одвијање образовног процеса у којем у посматраном периоду није било увођења нових смјерова.

Слика 7. Преглед броја ученика у периоду 2012/2013 – 2016/2017

Извор: Извор: Завод за статистику Републике Српске

Услови у којима се реализује предшколско васпитање и образовање, основно образовање и средњошколско образовање су на задовољавајућем нивоу, док капацитети ових установа нису у потпуности искориштени. Узрок томе јесте све мањи број млађе популације и брачних парова, као и њихова лоша финансијска ситуација узрокована незапосленošћу.

Узимајући у обзир развој дрвне индустрије, као најзначајније индустријске гране на овим подручјима, уз објективну тенденцију даљег развоја, намеће се неопходност извођења средњошколског и високошколског образовања у општини Власеница увођењем додатних смјерова, сродних области образовно-научног поља биотехничких наука.

Такође, потребно је завршити започету изградњу Студентско-ћачког дома како би се обезбиједили смјештајни капацитети за ђаке и студенте са подручја других општина, те наставити са финансирањем трошкова превоза за ђаке и студенте са подручја других општина.

1.6.2. Култура, спорт и информисање

Култура

У оквиру програма рада и буџета општине Власеница осигурани су неопходни услови за задовољавање локалних културних потреба друштва. Јавна установа Културни центар Власеница основана је 2016. године и броји четири запослена радника. Објекат располаже кино салом капацитета 365 мјеста, као и са мањим салама у којима се реализује низ културних садржаја али и семинари, промоције, радионице и слично.

У току 2017. године одржано је 30 културних манифестација, што је за 100% више у односу на 2013. годину, што указује да је стање у овој области знатно унапријеђено. Најпосјећеније су биле манифестације: Вече јеврејске културе, те гостовање Вање Булића, Дјечији фестивал, Фолклорно вече, први пут организоване 2017. године. Уз покровитељство Општине Власеница од 2017. године одржава се "Beer fest" у Власеници. Тродневна манифестација окупља више хиљада Власеничана и гостију из цијеле регије.

Јавна установа "Народна библиотека" Власеница, смјештена у просторијама Културног центра, као установа од посебног интереса за општину Власеница, основана је 1959. године, а данас ова установа броји шест запослених и располаже богатим књижним фондом, који се сваке године обнавља, како ријетким домаћим и страним насловима, тако и школском лектиром и актуелним књижевним дјелима. У 2017. години књижни фонд је обogaћен са 233 нова наслова, а укупан број наслова којим располаже библиотека износи 28295. Повећање броја чланова у периоду 2013-2017. година износи 56.1 %.

Ниво искоришћености капацитета постојећих културних установа је незадовољавајући. Оно што је потребно јесте анимирати грађане да се укључе у јавни и културни живот Власенице, нарочито мјештана руралних подручја који су ускраћени за било какав вид културних дешавања.

У наредном периоду, неопходно је реализовати уређење културно-историјских локалитета на подручју општине те изградњу спомен обиљежја на Тргу српских бораца. Такође, за вјерске активности, потребно је обезбиједити подршку за рад вјерских заједница те реализовати изградњу Саборног храма.

Спорт

На подручју општине Власеница дјелује девет спортских клубова и планинарско друштво, који егзистирају и раде у сврху спортског и такмичарског духа. Општина, у складу са својим могућностима, даје велику подршку спортским клубовима и њиховим активностима, у циљу укључења што већег броја младих и активиста у спортске активности. Према посљедњим подацима из 2017. године спортски клубови са подручја Власенице броје 606 чланова, а то су: Фудбалски клуб „Власеница“, Кошаркашки клуб „10. август“, Бициклички клуб „КПЛ“ Власеница, Атлетски клуб „Власеница“, Џудо клуб „Власеница“, Карате клуб „Младост“, Теквандо клуб „Специјалац“, Одбојкашки клуб „НЕТ“ Власеница, Планинарско – еколошко друштво „Ацер“. У односу на 2013. годину неактиван је Скијашки клуб „Игришта“, а број чланова спортских клубова/ друштава није се знатно мијењао и он се током протеклих 5 година креће од 600 до 700. За рад спортских клубова у току 2017. године из буџета Општине издвојено је 84.500 КМ, док је у 2013. години издвојено 95.400 КМ.

У ОШ „Вук Караџић“ дјелују четири спортске секције: кошаркашка, атлетска, фудбалска, рукометна, што је непромијењено у односу на 2013. годину.

На подручју општине Власеница налази се укупно 12 спортских објеката: три физкултурне сале, фудбалски стадион и 8 терена на отвореном, што је непромијењено у односу на 2013. годину. Градска насеља Брегови и Сушица, која укупно броје око 1.500 становника тренутно немају изграђене терене

за мале спортове. У оквиру пројеката из Стратегије, извршена је санација ограде и трибина на градском стадиону, санација 2 дјечија игралишта, те санација физкултурне сале површине 591,43 m². ЈУ „Културни центар“ Власеница тренутно управља једном физкултурном салом, у чијем саставу се налазе још сауна и теретана. Годишњи приход по овом основу износи 3.684 КМ.

Са циљем укључивања што већег броја грађана Власенице, а првенствено дјеце и младих, у спортске активности потребно је изградити терене за мале спортове у два градска насеља, као и у сеоским подручјима у којима не постоје адекватни услови за реализацију различитих спортских активности. Такође, неопходно је радити на обнови постојећих капацитета, који су током времена знатно оштећени. Посебно је значајно реализовати у будућем периоду изградњу Спортске дворане и наставити са активностима организовања спортских манифестација на подручју општине.

Информисање

У 2017. години се радило на унапређењу система комуникације између Општинске управе општине Власеница и грађана као најважније циљне групе. У оквиру Културног центра од 2017. године дјелује Инфо портал „Власеница 24“, који представља својеврсни информативни водич кроз актуелна дешавања на општини Власеница. Културни центар је оснивач, односно покретач портала и одговоран је за уређивање истог. У овој области у односу на 2013. годину стање је знатно унапријеђење. Са циљем очувања и побољшања имиџа општине и позитивног мишљења јавности, путем званичне веб странице Општине, Инфо портала „Власеница 24“, радио станице „Меџик“ Милићи, Радио „Бирач“ Милићи, УПСМедиа Сребреница, Новинске агенције „Срна“ јавност је благовремено информисана о свим актуелним дешавањима у локалној заједници, обухватајући сервисне информације, друштвени живот, активности Општинске управе и др.

У децембру 2017. године је израђена нова веб страница Општине Власеница, у складу са препорукама Агенције за информационо друштво Републике Српске и Развојног програма Уједињених нација (УНДП). Страница је функционална, по савременим веб стандардима и садржи све релевантне податке. У оквиру странице је инкорпориран е-регистар чије укључивање је повећало информисаност грађана и привредника, као и посјећеност веб странице за 40% у односу на 2013. годину. Посредством Продукције „УПСМедиа“, 50 телевизијских прилога из Власенице емитовано су на Радио Телевизији Републике Српске, БХТ, Алтернативној телевизији, „VOA“, ФТВ и др.

Потребно је и даље редовно информисати грађане ажурирањем инфо портала, као и остваривањем сарадње са медијима.

1.6.3. Здравствена и социјална заштита

Здравствена заштита

Тренутно Дом здравља запошљава 75 радника, од којих је 55 здравствених радника. У претходном периоду, евидентно је повећање љекара специјалиста, којих је у 2017. години укупно 7, док их је у 2013. години било свега 3, при чему је за исти период дошло до смањења броја медицинских техничара, којих је 2013. године било 38, а данас их је 34. Примарна здравствена заштита обавља се у 5 тимова породичне медицине, а потребно је према стандардима да постоји 6 тимова (1 тим на 2000 корисника). Број тимова породичне медицине је остао исти као и 2013. године. У 2017. години, дошло је до смањења броја регистрованих корисника здравствених услуга за 21% у односу на 2013. годину, јер је отворен Специјалистички медицински центар са болницом у Милићима. Број умрлих од најопаснијих болести (болести крвотока, тумори, болести органа за дисање, болести органа за варење и др.), у периоду 2013 -2017. године, има тенденцију раста, и то 80% (са 45 на 81).

Финансирање здравствених услуга које пружа Дом здравља врши се највећим дијелом из средстава Фонда за здравствено осигурање Републике Српске и то у износу од 85%. Преосталих 15% наплаћује се од личних прихода (партиципација корисника), буџета Општине и других извора. Издвајања Општине за здравствену заштиту у 2013. години износила су 9.749,10 КМ, а у 2017. години 8.329,96 КМ.

Социјална заштита

Центар за социјални рад има укупно 5 стално запослених, док је повремено ангажован одређени број волонтера и приправника. Број запослених у 2017. је остао непромијењен у односу на 2013. годину. Износ исплаћене помоћи путем Центра за социјални у 2013. години износио је 35.834,58 КМ, а у 2017. години износи 50.753,00 КМ. Број корисника утврђених права из социјалне заштите се значајно мијењао у наведеном периоду када је у питању новчана накнада за помоћ и његу друге особе. У 2013. години било је 155 корисника, а у 2017. број корисника је 260. Укупан број корисника новчане помоћи у 2017. години износи 575, што је за 9,57% више у односу на 2013. годину, када је износио 520. Број регистрованих особа ометених у физичком и психичком развоју и особа са инвалидитетом износи 23, што је 17,39% више у односу на 2013. годину.

Приход који је остварио Центар за социјални рад у 2013. години износи 549.475,00 КМ, од чега је 67,71% из буџета Општине, док је приход у 2017. години износио 775.990,00 КМ, што је за 41,22% више у односу на 2013. годину. Приходи у посљедњих 5 година су континуирано расли, што је назнака да је број особа у социјалној потреби у порасту у односу на 2013. годину.

Између Центра за социјални рад Власеница и одређеног броја удружења и невладиних организација (Међуопштинска организација слијепих и слабовидних лица Власеница, Удружење "Светионик" Власеница, Удружење родитеља дјеце са посебним потребама "Лептир" Братунац, Удружење "Маја" Кравица и друга удружења) постоји изузетно добра сарадња у погледу рјешавања и пружања помоћи и социјалних услуга рањивим групама становништва.

На подручју општине постоје 3 амбуланте у руралним мјесним заједницама: Цикотској Ријеци, Тишчи, Мишарима, али због недостатка кадра и новчаних средстава амбуланте нису у функцији, те би се требала анализирати оправданост њиховог стављања у функцију. Важно је истаћи проблем непостојања гинеколошке ординације и породилишта у оквиру Дома здравља. У наредном периоду приоритет представља реконструкција јужног крила зграде Дома здравља те техничко опремање за унапређење квалитета здравствених услуга.

Центар за социјални рад се суочава са проблемима на чијем је рјешавању потребно радити у наредном периоду, а који се односе на недовољну кадровску попуњеност, недовољног простора у којем раде и неадекватна материјало-техничких средстава за рад.

У наредном периоду, потребно је реализовати едукације становништва, нарочито младих о актуелним темама везаним за здравље, живот и рад, као и превентивне прегледе за превенцију болести.

1.6.4. Осјетљиве/рањиве групе

Када су у питању малољетници, током 2017. године на подручју општине није евидентиран ниједан случај дјеце без родитељског старања, као ни одгојно занемарене и запуштене дјеце, којих је у 2014. години било 4. У току 2017. године евидентирани су 23 одрасле особе ометене у физичком и психичком развоју тј. особе са инвалидитетом. Такођер је евидентирано 260 корисника новчане накнаде за помоћ и његу друге особе. Број пензионера 2013. године износио је 1.613, а у 2017. години 1.670 што значи да је број пензионера у порасту за 3,5% а самим тиме су повећане и социјалне потребе за ову рањиву групу становника. Висина просјечних пензија биљежи тенденцију раста у односу на 2013. годину, када је висина просјечне старосне пензије износила 389,18 КМ, инвалидске пензије 310,13 КМ, а породичне 210,17 КМ. У 2017. години висина просјечне старосне пензије је износила

412,16 KM, инвалидске пензије 325,91 KM, а породичне 285,91 KM што и даље није довољно за задовољење основних животних потреба.

На подручју општине Власеница егзистира Удружење пензионера, које се поред Центра за социјални рад, брине о овој рањивој групи становништва. Поред средстава која Удружење остварује по основу чланарине, Општина Власеница издваја одређена буџетска средства као подршку овој категорији становништва. У 2017. години за ове намјене исплаћено је 11.100,00 KM, што је знатно више у односу на претходне године: за 65,7% од 2015. године (6.700,00 KM) и 2,9 пута више од 2016. године (3.830,00 KM).

Када су у питању лица са инвалидитетом, на подручју општине Власеница у 2017. години број војних инвалида износио је 217, разврстаних у десет категорија, у зависности од нивоа инвалидитета и 12 цивилних жртава рата – инвалида, разврстаних у 6 категорија сходно степену инвалидности. Међутим, тачан број лица са инвалидитетом није могуће утврдити због несистемског вођења базе података о овој категорији становништва. Проблеми са којима се ова рањива група суочава су социјална искљученост, нарочито у области запошљавања и образовања те физичка и информативна неприступачност већине јавних услуга на подручју општине. У 2017. Општина Власеница стимулисала је запошљавање двије особе са инвалидитетом, што у ранијем периоду није био случај. За ове намјене издвојено је 27.000 KM, а средства су обезбиједили УНДП и Општина Власеница. Такође, програмима Завода за запошљавање Републике Српске предвиђени су подстицаји и накнаде за запошљавање особа са инвалидитетом. Понуда услуга у професионалној рехабилитацији и преквалификацији ове категорије становништва је на ниском нивоу.

На подручју општине Власеница у 2017. години има 3.572 повратника и расељених лица који су кроз различите пројекте у периоду имплементације Стратегије били обухваћени у оквиру подршке запошљавању и социјалном збрињавању, затим повећању квалитета живота кроз пројекте изградње стамбених објеката, електрификације и изградње комуналне инфраструктуре.

У циљу јачања социјалне заштите и инклузије, Општина Власеница 2015. године потписала је "Протокол о поступању и сарадњи надлежних институција с циљем унапређења мултисекторалног приступа социјалне заштите и инклузије увођењем рефералног механизма", који су потписале све релевантне установе/институције на подручју општине. Активност је дио "Пројекта развоја и сарадње у регији Бирач" при УНИЦЕФ компоненти, која има за циљ јачање система социјалне заштите и инклузије на локалном нивоу. У наредном периоду, потребно је посебну пажњу посветити инклузији рањивих категорија становништва у свим сегментима живота.

За побољшање услуга за старија лица, потребна је изградња Старачког дома на подручју општине.

1.6.5. Цивилно друштво

На подручју општине Власеница, према подацима из 2017. године егзистира укупно 17 организација цивилног друштва. За њихов рад Општина је у 2013. години издвојила 61.400 KM, а у 2017. години 78.627 KM. На подручју општине Власеница када је у питању сектор цивилног друштва најактивније је Удружење жена Подриња, које је у периоду имплементације Стратегије реализовало три пројекта у сарадњи са Општином Власеница, укупне вриједности 100.612,00 KM.

Општина додјељује средства на основу захтјева НВО који садржи план утrophка средстава, а на темељу расположивих средстава утврђује се пропорција расподјеле пројеката. Планирано је увођење ЛОД методологије која обухвата сет алата и процедура за транспарентну расподјелу буџетских средстава намијењених финансирању, уз пројектни приступ. Локална самоуправа развија партнерски однос са организацијама цивилног друштва. Најмање два пута годишње начелник општине одржава састанке са представницима организација/удружења која дјелују на подручју општине. Новчана средства која се из општинског буџета издвајају за организације цивилног друштва нису довољна за њихов квалитетан рад. Ово за последицу има утицај на недовољан развој њихових капацитета. Неопходно је активније дјеловање сектора цивилног друштва када је у питању припрема и имплементирање

пројеката и идентификовање могућих извора финансирања. Аплицирањем на јавне позиве за различите врсте пројеката код домаћих и међународних донатора обезбиједила би се средства за квалитетно функционисање цивилног сектора.

1.6.6. Становање

Према резултатима Пописа становништва, домаћинства и станова у БиХ из 2013. године, на подручју општине Власеница налази се 3.435 објеката од чега је 2.452 индивидуална стана, 826 објеката са 2 стана, 85 објеката са 3 стана и 72 објекта са 4 и више станова. Укупан број станова износи 5.226, укупне површине 385.253 m². Просјечна површина стана је 49 – 75 m². Алтернативни смјештај на подручју општине користи 135 породица.

У области становања, стање се није промијенило у односу на податке из 2013. године.

Неопходно је у наредном периоду вршити редовну реконструкцију и обнову стамбеног фонда што је један од важних задатака у стамбеној области. Потребно је посебно планирати активности на санацији и изградњи објеката за стамбено збрињавање угрожених категорија становника. Одржавање вишепородичних стамбених зграда је регулисано новим Законом о одржавању стамбених зграда и овај закон би се требао стриктно примјењивати како би дошло до побољшања квалитета становања. Када је у питању сектор цивилног друштва Општина у наредном периоду треба посветити значајну пажњу на стварање услова за њихов развој, прије свега кроз успостављање транспарентне и ефикасне политике додјељивања јавних средстава и јачање дијалога.

1.6.7. Сигурност грађана и имовине

Један од највећих ризика за сигурност на подручју општине Власеница односи се на појаву клизишта, а најзначајнији узрочници клизишта су неконтролисана сјеча шуме и огољавање стрмих и брдовитих локалитета. Угроженост од поплава је врло мала. Такође, важан ризик за сигурности грађана представља и угроженост периферних подручја општине минско-експлозивним средствима. Са аспекта сигурности грађана, редовно се прате и показатељи криминалитета на подручју општине.

Клизишта

На подручју општине Власеница посљедњих година забиљежена је константна појава нових клизишта. Иако се многи различити фактори наводе као узрочници појаве клизишта, ипак најзначајнији је неконтролисана сјеча шуме и огољавање стрмих и брдовитих локалитета.

На подручју општине Власеница 2014. године регистровано је 60 активних клизишта, односно 22 угрожена домаћинства, а према посљедњим подацима којима располаже Одјељење за привреду и друштвене дјелатности број активних клизишта у 2017. години је 88, односно 38 угрожених домаћинства. Преко Програм ЕУ за опоравак од поплава у Босни и Херцеговини и УНДП-а, у Власеници ће у 2019. години бити изграђена 3 стамбена и објекта и саниран 1 објекат, који су погођени клизиштима 2014. године, услед обилних падавина.

Загађеност минама

На подручју општине Власеница 66,37 ха земљишта је контаминирано минама што представља 0,293% укупне површине општине Власеница. Од укупне минираних површине, 17,23 ха се налази на локалитетима који су у свакодневној цивилној употреби, укључујући подручја репатријације избјеглица и расељених особа и локација за обнову и реконструкцију инфраструктуре, док 38,17 ха минираног подручја подразумева локалитете који су у повременој употреби и на којима су базирани економски ресурси.

На подручју општине Власеница постоји још 5 минских поља, површине око 30 км², а у претходном периоду Стратегије није било акција чишћења. Овим минским пољима нису директно угрожени људски животи. Минска поља која су угрожавала људске животе су деминирана.

Угроженост поплавама, градом и олујним вјетровима

У Власеници нема значајнијих ријечних токова па је угроженост од поплава веома мала. Дужина водотока на подручју општине Власеница износи свега 7 км и у највећем дијелу се односи на ријеку Дрињачу. Она је цијелом својом дужином уређена добро формираним природним коритом и не пријети опасност од изливања и плављења приобалног подручја.

Власеница нема противградну заштиту. Постоји потреба и план за формирање исте, али не постоје финансијска средства да се то и реализује. Сваке 4. године град проузрокује 70 до 80% штете у биљној производњи, најчешће у августу мјесецу.

Власеница је изложена и олујним вјетровима. У децембру 2017. године Власеницу је погодило олујно невријеме, које је оставило несагледиве посљедице. Штета на јавним и приватним објектима и инфраструктури процијењена је на 1 милион конвертибилних марака.

Пожари

Према подацима из 2017. године евидентирано је 40 пожара, од којих су 3 шумска пожара и 25 пожара ниског растиња. По досадашњој статистици Територијалне ватрогасне јединице у 2013. години евидентиран је укупно 41 пожар, од тога 6 шумских пожара, а највећи број шумских пожара био је у 2015. и 2016. години, и то по 7 годишње. У 2013. години забиљежено је 13 пожара ниског растиња.

Периферна села и мјесне заједнице су удаљена од града 20-30 километара, а локални путеви са којима су села повезана су углавном у лошем стању. Из наведеног се види да има много фактора који утичу на распламсавање пожара прије него дође до благовремене интервенције Ватрогасне јединице.

Криминалитет и јавни ред и мир

Када је ријеч о криминалитету и јавном реду и миру на подручју општине Власеница, дошло је до значајног смањења броја почињених кривичних дјела у односу на 2013. годину. Укупан број кривичних дјела у 2017. години је 47, што је за 144,58% мање у односу на 2013. годину, када је износио 115. У истом периоду десило се знатно смањење укупног броја пријављених починиоца са 118 на 52. Охрабрује податак да, у току 2017. године, није било малољетника починилаца кривичних дјела, док их је 2013. године било 9. Проценат укупне расвијетљености кривичних дјела у 2017. години износи високих 82,90%.

У структури криминалитета у периоду 2013-2017. године најизраженији су имовински деликти, којих је у 2017. години било 53,19%. Број крвних деликта смањио се са 15,65% (2013. година) на 8,5% (2017. година).

У наредном периоду потребно је изградити процјену угрожености подручја општине Власеница од елементарне непогоде и других несрећа те припремити програме и планове у области заштите и спасавања. Такође, потребно је увођење система мјерења климатских карактеристика.

У циљу смањења ризика од клизишта, потребан је већи ангажман локалне управе и организација цивилног друштва, нарочито околишних организација и спортско рекреативних удружења, у јачању активности превенције неконтролисаних сјече шума и заштите животне средине. Поред њих, кључну улогу у превенцији неконтролисаних сјече шума има и Шумско газдинство.

Остатак миниралишног земљишта површине односи се на периферне локалитете општине. Рјешавање овог проблема зависи од међународних донатора који финансирају активности деминирања и у потпуној је ингеренцији Државне агенције за противминско дјеловање – ВНМАС.

Кроз додатне мјере превенције оружаног насиља и насиља у породици, потребно је одржати тренд смањења криминалитета. Планирано је и постављање видео надзора у урбаном подручју општине.

У наредном периоду неопходно је реализовати пројекат изградње Полицијске станице, за који је урађено идејно рјешење и обезбјеђене потребне сагласности за градњу.

1.6.8. Цивилна заштита

У Цивилној заштити постоје јединице опште намјене (углавном формиране по мјесним заједницама) и специјализована Територијална ватрогасна јединица, формирана 2017. године одлуком Скупштине општине Власеница. Од 2003. године ватрогасци у Власеници су били смјештени у објекту, чија је површина око 40 квадрата и који нема услове за нормално функционисање и рад. У циљу стварања бољих услова рада ватрогасцима а самим тим и веће безбједности грађана на подручју општине Власеница, локална управа је покренула иницијативу за изградњу новог ватрогасног дома. Општина Власеница 2018. године купила је изграђен објект, чијом адаптацијом се задовољавају потребе рада ватрогасне јединице. Адаптација објекта дио је пројекта *Унапређење заштите од пожара кроз јачање капацитета ватрогасне јединице општине Власеница*. За ове намјене издвојено је више од 300.000,00 КМ, од чега је 100.000,00 КМ обезбијеђено путем Финансијског механизма за финансирање пројекта интегрисаног и одрживог локалног развоја у Републици Српској у 2017/2018 години. У оквиру овог пројекта реализовано је и неколико едукативних активности. Ново возило за потребе ватрогасне јединице Магирус Ивеко набављено је 2017. године. Вриједност возила је 285.000 КМ, од чега је Ватрогасни савез Републике Српске издвојио 250.000 КМ, а остатак новца Општина Власеница.

Потребно је завршити реализацију пројекта јачања капацитета Ватрогасне јединице и адаптацију и опремање објекта те изградњу објекта за смјештање специјалних возила, као и набавку додатне опреме. Поред тога, потребно је укључити све релевантне актере друштвеног развоја, нарочито организације цивилног друштва, да уз финансијску подршку општине и других домаћих и међународних фондова, много више раде на превенцији избијања шумског пожара. Активности превенције нарочито усмјерити на повратнике и становништво у руралном дијелу општине гдје је често чишћење пољопривредних површина паљењем траве која изузетно добро и брзо гори што доводи до пожара ситног растиња а ако се налази у близини шума, долази до ширења ватре која често изазива шумски пожар.

1.7. СТАЊЕ ЈАВНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ И ЈАВНИХ УСЛУГА

1.7.1. Стање саобраћајне инфраструктуре

Стање магистралних путева на дијелу општине Власеница је врло добро, што значи да надлежна предузећа испуњавају све норме и обавезе посматрано са свих аспеката одржавања пута. Укупна дужина путне мреже на подручју општине Власеница износи 263 km, од тога 30,7 km магистрални путеви, 62,3 km локални, од којих је 38,9 km асфалтирано и 170 km некатегорисани путеви, од којих је 10 km асфалтирано.

У јулу 2018. године потписан је споразум о изградњи кружне раскрснице у овој општини, између Јавног предузећа „Путеви Републике Српске“ и Општине Власеница, у коју ће ово предузеће уложити око 500.000 КМ. Изградња кружне саобраћајнице важан је пројекат за грађане ове општине, али и регије, јер се тиме омогућава безбједнији и бржи проток саобраћаја на тој дионици.

Уз подршку Агенције за безбједност саобраћаја Републике Српске 2018. године израђен је "Главни пројекат саобраћајне сигнализације и опреме пута на подручју општине Власеница", а у 2019. години планирана је имплементација.

Због ограничених финансијских средстава намјењених за ту сврху у санацију и узградњу некатегорисаних цеста у периоду 2013-2017. године из општинског буџета издвојено је 1.000.139,00 КМ, док је за исти период у сврхе редовног одржавања цеста издвајано у просјеку 124.311,80 КМ годишње из буџета општине.

У току 2017. године, уз подршку Оружаних снага БиХ, санирано је око 100 километара макадамских путева у сеоским мјесним заједницама, који су, због неодржавања у претходном периоду били знатно урушени. У 2017. години уз помоћ Програма јавних инвестиција Републике Српске, асфалтирани су паркинзи и приступни путеви за више стамбених зграда. Вриједност изведених радова је 72.000 КМ.

Локални путеви имају већином неадекватне елементе попречног профила, односно коловоз је недовољне ширине, одводња оборинске воде је неријешена, по дужни нагиби су велики и сл. Одржавање локалне путне мреже је евидентно, али недовољно. Усљед недостатка средстава за редовно одржавање, локални путеви су све лошијег квалитета што директно утиче на локални развој посебно на нпр. пољопривредне произвођаче, који не могу бити конкурентни на тржишту са великим трошковима транспорта робе који битно партиципирају у коначној цијени пољопривредних производа.

Треба истаћи да Просторним планом Републике Српске до 2025. године предвиђа се и изградња брзе саобраћајнице која би пролазила кроз територију општине Власеница спајајући јужне и сјеверне дијелове Републике Српске, што ће додатно повезати општину Власеница са другим дијеловима РС и БиХ.

Одржавање локалне путне мреже је евидентно, али недовољно, што је потребно унаприједити у наредном периоду. Потребно је наставити активности модернизације градских улица у урбаном дијелу, уредити пјешачку зону, и проширити градски паркинг, те наставити активности модернизације локалних и некатегорисаних путева. Планирана је и изградња кружне раскрснице.

Посебну пажњу потребно је обратити за мјере за побољшање сигурности саобраћаја на подручју општине.

1.7.2. Стање техничке инфраструктуре

Електро – енергетска мрежа

Значајно је напоменути да број потрошача електричне енергије у категорији „домаћинства“ одговара стварном броју домаћинстава у општини Власеница што практично значи да је електрификација комплетирана.

Када су у питању постојеће пословне зоне „Нови Еластик – ДИВ-Бирач“ и „Дрински корпус“, исте имају уредно електроснабдијевање. У току је електрификација пословне зоне „Брегови“. За пословну зону „Кула-Зебан“ још увијек није ријешено опремање инфраструктуром. Надлежна електродистрибуција израдила је елаборат за електрификацију индустријске зоне „Кула-Зебан“ и Општина Власеница настоји да обезбиједи екстерне изворе финансирања.

У наредном периоду потребно је вршити редовно одржавање електроенергетске мреже на простору општине. Потребно је реализовати електрификацију индустријске зоне „Кула-Зебан“.

Телекомуникациска мрежа

Број прикључака фиксне телефоније у 2017. години износи 919, за разлику од 2013. године када их је било 1464. У истом периоду повећан је број корисника мобилне мреже са 3942 на 5352. Мјесне заједнице које тренутно немају прикључак на фиксну телефонију су: МЗ Цикоте, МЗ Доњи Залуковик и МЗ Горњи Залуковик. Постоји базна станица која омогућава да се на јефтинији начин повежу Мјесне заједнице на простору општине које нису повезане фиксном телефонијом.

Што се тиче мобилне телефоније, Власеница је укључена у GSM М:тел мрежу која има око 500 претплатника (у ове претплатнике нису рачунати „PrePaid“ корисници), а није било значајније промјене у броју претплатника у односу на 2013. годину.

Да би се повећао број корисника фиксне телефонске мреже као и број интернет корисника, потребно је да телефонски оператер у наредном периоду предвиди финансијска средства за ширење фиксне мреже и на тај начин изврши спајање мјесних заједница на подручју општине које тренутно немају фиксни прикључак.

1.7.3. Стање комуналне инфраструктуре и услуга

Снабдијевање питком и техничком водом

Укупна дужина водоводне мреже је 97,8 km од тога 55 km са изворишта „Тишча“ и „Видовића врело“. У периоду 2013-2017. године изграђено је укупно 8,5 километара водоводне мреже, док је реконструисано укупно 16 километара мреже. Наплативост за извршене услуге са изворишта „Тишча“ и „Видовића врело“ је у узлазном тренду и креће се око 75%. Просјечна цијена воде износи 0,88 KM по m³ и она се није мијењала у односу на 2013. годину.

Квантитативно унапријеђење се односи на свакодневну континуирану испоруку просјечних 80 l/s воде у град, што је у односу на период до реконструкције повећање производних капацитета од 30%. Системом водовода, поред града Власенице, водом за пиће се снабдијева 3055 домаћинстава, односно око 80% становништва је спојено на јавни водовод и има задовољавајући квалитет и квантитет питке воде, што је у односу на 2013. годину више за 166 нових домаћинстава прикључених на водовод.

Што се тиче водоснабдијевања, у наредном периоду потребно је извршити замјену постојећих азбест цементних цијеви у систему водоснабдијевања питком водом, због познатог негативног дјеловања азбест цемента на здравље људи, односно изазивања малигних болести код људи. Такође је потребно да се на исти начин санира и цјевовод техничке воде израђен од азбест цементних цијеви. У приградским насељима гдје је у питању локално водоснабдијевање водом потребно је вршити редовно хигијенско епидемиолошке анализе воде. У наредном периоду имплементације Стратегије, приоритетно је потребна изградња водовода у насељима Доњи Залуковик, Дурићи и Мишари. Потребно је израдити програм санитарне заштите и успоставе санитарне заштите за изворишта за 3 мјесне заједнице - Фаза I и II. За хигијенску исправност воде, неопходна је изградња пречистача воде за пиће на изворишту Тишчино Врело. Такође, потребна је изградња хлорне станице на водоводном систему "Грабовица".

Канализација

У периоду 2013-2017. изграђено је 0,5 километара канализационе мреже на подручју општине. Просјечна цијена отпадне воде износи 0,35 KM по m³. Канализациони систем је изграђен углавном у

централном дијелу града и у насељу Топлик. За око 20% корисника градског система водоснабдијевања није обезбијеђен сервис јавног канализања употребљених вода. 72% колекторске мреже је веома старо и дотрајало. Примарни третман употребљених и кишних вода врши се преко три септика, од којих је у функцији само један, у насељу Топлик, изграђен 2005. године.

Градска канализациона мрежа има укупно 17.230 m колектора од бетонских и ПВЦ цијеви од чега 13.505 m бетонских и 3.725 m ПВЦ колектора. У периоду јаких киша у градском центру често долази до изливања канализације, а честа су и излијевања употребљене воде на мјестима локалних зачепљења и када нема обораина. Поред тога, евидентно је цурење употребљене воде у подземље, јер је већина колектора изграђена од бетонских цијеви, које након помјерања тла услед земљотреса и слијегања нису квалитетно увезане.

Број домаћинстава прикључених на градску канализациону мрежу се није значајно мијењао, у односу на 2013. годину, тако да износи 1134, односно 30,5% од укупног броја домаћинстава. Стамбене јединице које нису прикључене на градску канализацију упуштају употребљену воду у индивидуалне септичке јаме, док дио сеоских домаћинстава врши директно испуштање употребљених вода у потоке, канале или на околно земљиште, што доводи до загађења.

Да би се сакупљање употребљених и оборинских вода у урбаном дијелу Власенице вршило у складу са законским нормама које обухватају и аспект заштите животне средине, неопходно је извршити реконструкцију постојећег канализационог система и изградњу постројења за пречишћавање отпадних вода за које је потребна пројектно-техничка документација. За наредни период имплементације Стратегије, приоритет је изградња и реконструкција канализационе мреже у насељима Топлик I и Топлик II. У урбаним дијеловима града, приградским и сеоским подручјима потребно је израдити септичке јаме са потребном техничком документацијом, тј. септичке јаме које задовољавају све потребне санитарне услове како се отпадне воде не би директно испуштале у потоке, канале и околно земљиште.

Улична расвјета

Градско подручје општине Власеница је у потпуности покривено уличном расвјетом која је постављена на металне и бетонске стубове. Свјетиљке су живине и натријумове јачине 100 W, 125 W, 250 W и 400 W. Уграђено је 637 сијалица за освјетљење улица, а потрошња се мјери за 21 мјерно мјесто. Тренутно је занемарљиво подручје општине покривено ЛЕД расвјетом (укупно 25 сијалица). У току 2017. године Општина је издвојила 88.691KM за текуће одржавање и потрошњу електричне енергије за јавну расвјету.

У наредном периоду у оквиру стратешких пројеката планирана је модернизација јавне расвјете у складу са принципима енергетске ефикасности.

Због издвајања значајних финансијских средстава за трошкове јавне расвјете, у наредном периоду потребно је радити на замјени постојећих натријумових и живиних свјетиљки за штедљиве и енергетски ефикасне свјетиљке (ЛЕД расвјету) у циљу смањења потрошње електричне енергије. Уградњом ЛЕД расвјете могуће је остварити уштеде и до 60% те је могуће на тај начин значајно смањити трошкове за јавну расвјету а финансијска средства за одржавање ЛЕД расвјете нису потребна.

Гробља

На подручју града налазе се три градска гробља: Православно, Исламско и Јеврејско, а тренутно постоји довољан број укопних мјеста за све конфесије.

У поступку је изградња новог градског гробља у урбаном дијелу Власенице, као и уређење православног гробља, што је неопходно реализовати у наредном периоду.

1.7.4. Стање административних услуга локалне самоуправе

У Општинској управи, у 2017. години, упослено је 56 особа, од којих је 29 жена. У 2013. години број запослених износио је 53. Када је у питању образовна структурна, више од половине упослених има завршену високу и вишу стручну спрему, тачније њих 52,94%, док је 19 запослених са средњом стручном спремом (44,12%) и 2 НК радника (2,94%).

У току 2017. године у техничко опремање уложено је 11.011,00 КМ, што је знатно повећање у односу на 2013. годину када је уложено свега 219,00 КМ. У 2013. години ријешено је 6.696 предмета, или 79,72% од укупног броја предмета, а у 2017. години 6.664 предмета, односно 70,25% од укупног броја задужених предмета. Општинска управа располаже са 53 рачунара, што је за 17,78% више у односу на 2013. годину. Стопа задовољства корисника услугама Општинске управе износи 95%, што је за 5% више у односу на 2013. годину.

Општина Власеница и Групација Свјетске банке 2017. године заједнички су радили регулаторној реформи административних процедура у надлежности Општине, привлачењу инвеститора и стварању бољих услова за инвестирање, у склопу пројекта "Life". До сада је остварен напредак у смислу поједностављења административних процедура и свих поступака и укинута је административна такса за регистрацију предузетника. Рокови за издавање дозвола и одобрења из надлежности одјељења за просторно уређење и стамбено-комуналне послове ОУ су скраћени на 8 дана, поједностављене су процедуре у смислу потребне документације приликом рјешавања захтјева из надлежности Општине и умањене административне таксе. У циљу промоције инвестиционих потенцијала израђен је инвестициони профил затим потписани уговори између Општине и свих релевантних установа/предузећа како би се ефикасније и брже дошло до потребне документације и успостављена директна сарадња са локалним привредницима кроз after-care подршку.

Одлуком о допуни Одлуке о оснивању Општинске управе у фебруару 2018. године формиран је Одсјек за развој, који у оквиру своје надлежности обавља послове управљања развојем општине Власеница, укључујући све сегменте одрживог развоја, организује и води процес стратешког планирања, успостављање партнерских односа и одржавање редовне комуникације и координације између одјељења и служби у оквиру Општинске управе и битних актера, ради на припреми, кандидовању и имплементацији пројеката у сарадњи са кабинетом начелника општине предлаже мјере за унапређење подручја општине Власеница као повољног пословног окружења и повољне локације за инвестирање.

У наредном периоду неопходно је донијети Правилник о продаји земљишта у својини Општине Власеница испод тржишне цијене или без накнаде, у зависности од броја нових радних мјеста, са циљем унапређења пословног амбијента.

Такође, неопходно је радити на унапријеђењу јавних услуга и увођењу сервиса е-управе.

1.8. ЗАШТИТА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Подручје општине Власеница није непосредно угрожено од великих загађивача тако да је до сад стање животне средине релативно добро. Највећи број еколошких проблема на подручју општине егзистира због заостајања у развоју комуналне инфраструктуре, те због нерјешених еколошких проблема производних капацитета јер постоје привредни субјекти који нису имплементирали све

мјере које су им наложене еколошким дозволама, а које требају имплементирати у наредном периоду. Многи еколошки проблеми узроковани су ниским нивоом свијести грађана као и појединаца о потреби очувања квалитета животне средине.

1.8.1. Стање квалитета ваздуха

Није било промјена када се ради о стању квалитета ваздуха, тако да остају проблеми који су били и прије имплементације Стратегије, а извори загађења ваздуха као посљедице људске активности (мањи загађивачи) на подручју општине Власеница могу се сврстати у четири групе:

- загађење од сагоријевања из котловница појединих објеката и индивидуалних ложишта.
- индустријско загађење (дрвна и металопрерађивачка индустрија),
- саобраћај и
- неконтролисано спаљивање свих врста отпада.

Имајући у виду да топлификациона инфраструктура у Власеници није у функцији већ дужи период, тако да сви објекти у урбаној зони посједују властите изворе топлотне енергије, може се закључити да квалитет ваздуха у зимском периоду није на задовољавајућем нивоу. Мониторинг квалитета ваздуха на подручју општине Власеница се не врши, нити је икад успостављена станица која би пратила квалитет ваздуха. Због тога није могуће представити податке о квалитету ваздуха, као што је концентрација CO₂, SO₂, NO₂, чађи и других честица. Надзор над загађивачима ваздуха врши републички еколошки инспектор повремено и по пријави грађана, с обзиром да у Правилнику о организацији и систематизацији радних мјеста административне службе општине Власеница не постоји радно мјесто еколошког инспектора.

Иако не постоје подаци о прекомјерним концентрацијама загађујућих материја у ваздуху, Општина предузима значајне напоре у имплементацији пројеката замјене енергената у јавним и приватним објектима што утиче на заштиту животне средине. горива.

1.8.2. Стање квалитета вода

На територији општине Власеница не постоји континуирани систем контроле и праћења квалитета вода у водотоцима, а самим тим ни адекватна статистичка база података. Стање квалитете вода у односу на 2013 може се оцијенити као непромијењено. Што се тиче третмана отпадних вода тренутна ситуација није задовољавајућа обзиром да не постоје системи за пречишћавање отпадних вода. Постоје 4 реципијента отпадних вода: Табана, Сушица, Хатибовац и повремени водоток Зебан - Бегово поље. Од облика пречишћавања отпадних вода прије упуштања у реципијент, постоји један септик (таложница) за дио градског насеља Власеница (насеља Топлик II и Топлик III), који има испуст у реципијент Табана.

Због великог броја непрописно изграђених септичких јама у урбаном дијелу града као и приградским насељима, јављају се проблеми повременог изливања садржаја и неконтролисаног отицања, што изазива загађење површинских и подземних вода и земљишта.

Поред испуштања отпадних вода, на загађивање површинских и подземних вода на подручју општина Власеница утиче и неконтролисано одлагање отпада, што је посебно изражено у руралним срединама, које нису обухваћене системом организованог одвоза отпада. У наредном периоду имплементацијом мјера које су усвојене птограмом заштите изворишта успоставиће се мониторинг квалитета воде.

1.8.3. Стање шумских екосистема

Газдовања шумама овог подручја врши ШГ Бирач, тако да је то изван надлежности Општинске управе. У протеклом периоду Стратегије, мјере њега шума нису из објективних разлога повећане јер често дистрибуција сортимената нема адекватно тржиште. Основни проблем је и даље бесправна сјеча у близини већ постојећих асфалтних саобраћајница и шумских путева, при чему долази до деградације и девастације шума и шумског земљишта, али врло су ријетки случајеви откривања почиоца бесправне сјече. Бесправним сјечама годишње се посјече просјечно **1.000 m³ бруто дрвне масе**. Поред тога, проблема представља и неконтролисана сјеча шума и превоз трупаца унутар зона санитарне заштите изворишта Тишино врело, што има негативан утицај на квалитет и квантитет воде.

Човјек је узрочник и повремених шумских пожара. На овом подручју у просјеку избије 19 шумских пожара годишње, а просјечна површина захваћена шумским пожаром износи 62,95 ха.⁴ Минска поља која су била евидентирана на територији општине, по завршетку ратних дејстава су углавном очишћена, а само повремено се пронађе локалитет са неексплодираним експлозивним средствима, која се посредством Цивилне заштите и Министарства унутрашњих послова одмах деактивирају, уклоне и униште, али у протеклом периоду Стратегије није било таквих случајева.

Такође је изражен и проблем неадекватног одлагања отпада, најчешће у близини сеоских насеља у оближњим шумама и поред шумских путева. Тај отпад утиче на загађење шумског земљишта, површинских и подземних вода, шумских екосистема, и представља потенцијални извор заразних болести. Постоје 4 регистроване дивље депоније у шумама, док је процјена Комуналне полиције да постоји још више од 10 нерегистрованих депонија у шумама.

Контролу сјече шума врши ШГ Бирач и општина Власеница нема контролу бесправне сјече првенствено што општина нема шумарског или пољопривредног инспектора који би могао проводити овај дио посла. Због тога су потребне хитне узгојне мјере које подразумијевају и проредне сјече ради побољшања квалитета шума. Неопходно је и повећати пошумљавање огољених површина, повећати удио зелених површина у излетничким и потенцијалним излетничким зонама и много више се усмјерити на друге функције шума као што су туристичко-рекреативна, здравствена и др. због чега је неопходно и смањити неадекватно одлагање отпада у шумама и поред шумских путева.

1.8.4. Управљање отпадом

Прикупљање и одвоз чврстог комуналног отпада организовано је у урбаној градској зони и дијелу приградског насеља Друм. Неприкупљени отпад у руралним подручјима највећим дијелом заврши на дивљим депонијама, а само мањи дио се спаљује или се довози у контејнере постављене у граду. На подручју општине Власеница, КП „Чистоћа“ Власеница годишње прикупи у просјеку око 4.300 тона мјешаног отпада, а количина прикупљеног отпада је повећана за 900 т у 2017. години у односу на 2013. годину. Степен покривености општине услугом одвоза чврстог комуналног отпада на дан 31.12.2018. године је износио 46%, а број домаћинстава укључених у услуге одвоза отпада повећан је за 205 нових домаћинстава у односу на 2013. годину, при чему је постављено 613 нових канти. Цијена услуге за домаћинства се није мијењала у претходном периоду, као ни степен наплате који износи око 80 %. Цијена одлагања отпада на регионалну депонију по тони износи 45,63 КМ са ПДВ и није се мијењала у односу на 2013. годину. Општинска управа је у 2017. години издвојила укупно 125.000,00 КМ за одржавање чистоће, одвоз и депоновање отпада, а издвајања се нису битно промијенила у

⁴ Податак ШГ „Бирач“ Власеница.

односу на ранији период с обзиром на то да се није мијењала цијена одлагања отпада као ни обухват одвоза јавног отпада.

На подручју општине Власеница организовано је само селективно прикупљање папира и картона на одређеним локацијама у центру града, и у току године се прикупи око 10 тона овог отпада. Набављена је преса за папир и 16 контејнера за папир те је повећана количина прикупљеног папира за рециклажу за 7 тона у односу на 2015. годину.

У просјеку постоје 2-3 дивље депоније по једном насељу у којем не постоји организовано прикупљање отпада. Комунално предузеће реагује искључиво по пријави и врши санацију дивљих депонија.

Одлагање чврстог комуналног отпада, прикупљеног на подручју општине Власеница, се врши на регионалну санитарну депонију, која се налази на локацији Црни Врх, на граници општина Зворник и Осмаци. До краја 2016. године отпад је одлаган на привремено одлагалиште, које је представљало званичну депонију општине, а налази се у близини насеља Драгасевац, на подручју МЗ Симићи. Привремена градска депонија заузима површину од око 1,78 ха, а не испуњава ни минимум санитарно-хигијенских услова. Депонија није ограђена, није покривена стражом, нити посједује заштитни појас. Није снабдијевена потребним инсталацијама и уређајима за гашење пожара и дезинфекцију возила. Такође, не постоје објекти и уређаји за личну хигијену и заштиту радника. Процједне воде из депоније отичу директно у оближњи поток, који се улива у ријеку Тишчу неколико стотина метара даље. На депонији постоји простор на који је одлаган анимални отпад површине 500 m². Међутим, примјеђено је одлагање анималног отпада и изван мјеста прописаног за те намјене. На градску депонију се одлагао и неутралисани муљ из уређаја за пречишћавање отпадних вода предузећа Алпро а.д. Власеница. Тај отпад се скупља у кругу фабрике гдје испарава течност, а затим се чврсти дио отпада одвози на градску депонију.

Битно је нагласити да је локална депонија од почетка 2018. године затворена за употребу и даље одлагање отпада, али да још увијек није извршена санација и рекултивација терена.

Један од основних проблема са којим се суочава општина Власеница је питање збрињавања медицинског отпада који настаје приликом пружања медицинских услуга у Дому здравља Власеница. Ова врста отпада се сакупља на мјесту настанка и предаје трећем лицу ван општине Власеница, на даљи третман.

Општина нема пољопривредног инспектора, већ је предметна контрола у надлежности републичког инспектора.

Поред наведених, присутни су и сљедећи проблеми у области прикупљања и депоновања чврстог отпада: застарјела механизација у К.П. "Чистоћа", непостојање система и опреме за селекцију и рециклажу отпада, недовољан број контејнера, неразвијена свијест код становништва о правилном управљању чврстим отпадом и одржању еколошки чисте животне средине, нерјешено питање збрињавања опасног и медицинског отпада и др.

У протеклом периоду, повећани су капацитети за одвоз отпада. У 2015. години, Општина Власеница добила је, од Шведске развојне агенције СИДА, два специјална возила (Волво ФЕЕ 62РХХ капацитета 9 т отпада и Ренаулт Д180 Мидлум капацитета 2 т отпада) које је уступила КП "Чистоћа" а.д. Власеница на кориштење, јер је расходовано 1 специјално возило (ФАП 14/14), капацитета 4,2 т отпада које је било у веома лошем стању. У 2014. години је у сарадњи са УНДП реализован пројекат „Прикупљање и селекција чврстог отпада на подручју Бирач регије“ у оквиру којег је извршена набавка пресе за картон и папир, као и 16 контејнера за ову врсту отпада.

У наредном периоду општинска администрација ће бити усмјерена на организовано прикупљање отпада у руралним подручјима гдје је потреба најизраженија односно гдје дивље депоније угрожавају здравље и сигурност грађана. Поред тога, неопходно је даље унаприједити селективно прикупљање отпада и иницирати активности за изградњу рециклажног дворишта. За затворену локалну депонију, потребна је израда пројектне документације за санирање и рекултивацију терена.

1.8.5. Управљање простором и стање градског зеленила

У области управљања земљиштем није било промјена у односу на период прије Стратегије, тако да су проблеми остали исти.

Један од најизраженијих проблема општине Власеница представља бесправна градња, односно изградња стамбених и других објеката без прописаних сагласности и одобрења. У 2013. години је било око 350 бесправно изграђених објеката у урбаном подручју и око 150 изван урбаног подручја, док се процјењује да је, до краја 2017. године тај број нарастао на 400 таквих објеката у урбаном подручју док је изван урбаног подручја број бесправних објеката остао исти. Одјељење за просторно уређење и стамбено комуналне послове као надлежно за спровођење поступка легализације у периоду од ступања на снагу Закона о уређењу простора и грађењу односно од маја 2013. године до 31.12.2016. године заприимило је укупно 153 захтјева за легализацију. До краја 2017. године број ријешених захтјева износи 63, од чега је 15 захтјева одбачено закључком јер није било услова за покретање поступка. У поступку рјешавања тренутно је 90 захтјева за легализацију, за које је тражена допуна документације и од комплетирања исте зависи исход поступка. Народна скупштина Републике Српске је у јуну 2018. године усвојила Закон о легализацији бесправно изграђених објеката, с циљем да се бесправни објекти за које постоје законски услови уведу у легалне токове, чиме ће се створити услови да се за ове објекте плаћа порез на имовину те спријечи даље наношење штете јавним приходима. Узрок бесправне изградње у општини Власеница је и тај што Општина дужи период није имала урбанистичко-грађевинског инспектора, који се од почетка 2017. године ангажује по уговору из Градске управе Зворник. Стимуланс бесправној градњи представљало је и одобравање прикључака на инфраструктуру од стране јавних комуналних предузећа за објекте за које није издато одобрење за грађење.

Као једна од мјера за уређење простора и спречавања бесправне градње представља и доношење спроведбене планске документације. Према тренутном стању постоје сљедећи документи просторног уређења:

- **Просторни план општине Власеница** – Одлука број: 01-022-118/10 од 30.11.2010. године. Просторни план општине Власеница 2007-2020. је важећи стратешки документ просторног уређења и у складу са одредбама Закона о уређењу простора и грађењу примјењују се до истека рока важења за који је донесен, односно до 2020. године.
- **Урбанистички план општине Власеница 2016-2036** - Одлука број: 01-022-66/17 од 21.6.2017. године.
- **Регулациони план за подручје „Центар“ општина Власеница** - Одлука број: 01-022-85/12 од 29.6.2012. године.
- **Регулациони план „Индустријска зона Кула–Зебан“** - Одлука број: 01-022-104/10 од 12.11.2010. године.
- **Регулациони план дијела центра урбаног подручја Власенице** - Одлука број: 01-022-58/18 од 30.4.2018. године.
- **План парцелације за реконструкцију бензинске станице у Улици Илије Бирчанина у Власеници** – Одлука број: 01-022-29/13 од 21.6.2013. године.
- **Измјене и допуне урбанистичког пројекта Новог православног градског гробља у Власеници** - Одлука број: 01-022-141/9 од 29.10.2009. године.

У оквиру управљања јавним површинама у периоду имплементације Стратегије уређено је 16.000 m² јавних зелених површина.

У наредном периоду су планирани пројекти даље израде просторно планске документације као и уређења урбаног подручја града путем уклањања урушених и напуштених објеката као и планског уређења јавних зелених површина.

1.8.6. Заштита природног и културно-историјског наслеђа

У периоду 2014.-2017. године, није било промјена у активностима заштите природног и културно-историјског наслеђа. У периоду прије имплементације Стратегије извршена је реконструкција и унутрашња рестаурација Цркве Св. апостола Петра и Павла као и дограђивање помоћних просторија и вањско уређење, док је поново изграђена потпуно нова Џамија Хајрија која је у току рата била порушена. На згради општине је промјењен кров и дограђена је шалтер сала. На појединим споменицима културе извршено је постављење оgrade и уређење око споменика.

Заштита културно историјског наслеђа није системска него се проводи од случаја до случаја, у складу са могућностима финансирања.

1.8.7. Утицај локалне привреде на животну средину

Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове Општинске управе општине Власеница, које издаје еколошке дозволе по захтјеву привредних субјеката, у протеклом периоду имплементације Стратегије није издало ни једну нову еколошку дозволу, а рађено је само на обнављању раније издатих еколошких дозвола. У протеклом периоду није било нових регистрованих индустријских загађивача на подручју општине.

У наредном периоду потребно је даље јачати свијест привредних субјеката о важности заштите животне средине и примјене стандарда у тој области, уз инспекцијски надзор.

1.8.8. Утицај животне средине на јавно здравље

Један од горућих проблема на урбаном подручју, јесте и даље питање паса луталица. На адресу Општинске управе стигне у просјеку око 20 пријава грађана мјесечно, жалећи се на псе луталице, који су највише концентрисани у центру града. Различит је број паса луталица у току године, али процјене су да их у просјеку има око 30. Годишње се издвајало 3.000 КМ за збрињавање паса луталица. У 2015. години донијета Одлука о комуналном реду на подручју општине Власеница („Службени гласник општине Власеница“ број: 3/15) по којој је забрањено пуштање паса и мачака да се слободно крећу. Одлука се спроводи, али је мали број власника паса и мачака који се санкционишу, у просјеку до 3 годишње, јер највећи број паса луталица није имао власника.

Надлежни орган локалне самоуправе организује спровођење опште систематске дератизације за своје подручје (најмање два пута годишње у насељеним мјестима-јесења и прољетна дератизација), врши избор извођача и финансира трошкове провођења на одређеним јавним мјестима.

У наредном периоду неопходно је радити на рјешавању проблема паса луталица те спроводити редовно мјере опште дератизације.

1.8.9. Енергетска ефикасност

Енергетска ефикасност јавних објеката, али и приватних није на задовољавајућем нивоу. Недовољна је едуцираност становништва о примјени мјера енергетске ефикасности.

У протеклом периоду имплементације Стратегије, крајем 2017. године, на Основној Школи „Вук Караџић“ замијењен је кровни покривач. План је да се у наредном периоду унаприједи енергетска ефикасност објекта, односно да се садашњи енергент – угаљ замијени дрвном биомасом. У 2016.

години је реализован пројекат санације објекта СШЦ Милорад Влацић, који је финансирала Амбасада САД, у оквиру којег је замијењена столарија, израђена термоизолација крова фискултурне сала, те термоизолација зидова. За тај објекат, приликом провођења енергетске ревизије објекта, уочен је проблем гријања гдје доста радијатора не ради, топлотна изолација је урађена и замијењена сва столарија на објекту али постоји потреба за реконструкцију гријања. У наредном периоду имплементације Стратегије, постоји потреба за унапређењем енергетске ефикасности за објекат предшколске установе „Први кораци“ (кроз реконструкцију гријања, односно прелазак са система гријања електричном енергијом на дрвну биомасу).

Поред енергетске ефикасности објеката образовних установа, потребно је и унапређење енергетске ефикасности за објекат Културног центра као и за зграду Општинске управе. Такође, потребно је реализовати активности суфинансирања замјене фасада и кровова на стамбено-пословним објектима. Енергетска ефикасност свих стамбених објеката се мора значајно повећати у наредном периоду, у коме ће адаптација и модернизација бити основни облици урбане обнове.

1.9. АНАЛИЗА БУЏЕТА ОПШТИНЕ ВЛАСЕНИЦА

1.9.1. Приходи и расходи буџета кроз економску класификацију

У наредној табели су сумирани приходи и расходи за општину Власеница у периоду од 2013. године до 2017. године.

**Табела 20. Укупни приходи и расходи из буџета Општине Власеница (у КМ)
за период 2013 – 2017. година**

ОПИС	2013. (КМ)	2014. (КМ)	2015. (КМ)	2016. (КМ)	2017. (КМ)
УКУПНО: ПРИХОДИ	4.444.029,00	4.916.042,00	4.136.303,00	4.487.694,00	5.066.911,00
ПОРЕСКИ ПРИХОДИ	3.387.620,00	3.253.485,00	3.185.253,00	3.321.512,00	3.242.379,00
НЕПОРЕСКИ ПРИХОДИ	624.181,00	658.524,00	585.515,00	644.375,00	1.077.183,00
ПОМОЋИ	316.729,00	250.993,00	311.373,00	343.292,00	711.328,00
Текуће помоћи (грантови)	90.000,00	23.688,00	45.125,00	35.738,00	98.028,00
Капиталне помоћи (трансфери)	226.729,00	227.305,00	266.248,00	307.554,00	613.300,00
ПРИМИЦИ	115.499,00	753.040,00	54.162,00	178.515,00	36.021,00
УКУПНО: РАСХОДИ	4.610.443,00	5.137.790,00	4.065.906,00	4.445.295,00	5.066.844,00
ТЕКУЋИ ТРОШКОВИ	3.910.232,00	3.885.023,00	3.626.578,00	3.808.480,00	4.038.536,00
КАПИТАЛНИ ТРОШКОВИ	700.211,00	1.252.767,00	439.328,00	636.815,00	1.028.308,00
РАЗЛИКА: ПРИХОДИ – РАСХОДИ	- 166.414,00	- 221.748,00	70.397,00	42.399,00	67,00

Извор: Одјељење за финансије општине Власеница

У укупним приходима буџета највеће учешће имају порески приходи који су посматраном периоду смањени са 76% у 2013. години на 64% у 2017. години. У оквиру пореских прихода најзначајнији су приходи од индиректних пореза (ПДВ) чији удио, такође, показује тенденцију смањења у посматраном периоду. Ови приходи немају намјенски карактер и општина их користи за финансирање текућих потреба и издатака, као што су плате, материјални трошкови, помоћи и сл.

Непорески приходи у укупним приходима буџета у периоду 2013-2017. година крећу се од 14% у 2013. години до 21% у 2017. години. У 2017. години је већи проценат учешћа ових прихода из разлога евидентираних већег износа накнаде за кориштење шума и шумског земљишта.

Учешће текућих и капиталних помоћи у укупним буџетским средствима варира, с тим што је највећи износ капиталне помоћи остварен у 2017. години (чини око 12% укупних прихода).

Буџетски примици у укупним приходима су симболични осим у 2014. години (15% учешћа у укупним приходима) по основу кредитног задужења.

Буџетске расходе у највећем дијелу чине текући расходи, који се крећу у распону 76-89% укупних буџетских расхода.

Трошкови плата и накнада запослених крећу се од 28-36% укупних расхода, а осим плата запослених у Општинској управи обухватају и плате запослених у осталим потрошачким јединицама, које се финансирају из буџета.

Трошкови материјала и услуга се углавном крећу у распону од 20 до 22% укупних расхода. Приближан износ буџетских средстава, 24-30%, издваја се и за **текуће помоћи** невладином сектору, здравству, образовању, спорту, омладини и др.

Износ издвојен за **капиталне инвестиције** је током година варирао и ова издвајања углавном зависе од могућности проналазак ванредних извора финансирања (трансфер Владе Републике Српске за Програм јавних инвестиција у 2017. години) и евентуалног кредитног задужења општине (из 2014. године).

1.9.2. Пројекције прихода и документи виших нивоа власти

Пројекције буџетских прихода за потребе ревизије Стратегије развоја засноване су на трогодишњем фискалном оквиру пројектованом у Документу оквирног буџета за период 2019-2021. година, те процјенама на основу тренда у кретању остварених прихода у периоду 2013-2017. година и општим привредним кретањима која се одражавају на приходе буџета.

У периоду 2014 -2017. година, за имплементацију стратегије укупно је издвојено 4.154.629 КМ из буџетских и екстерних извора, и то **просјечно 1.038.657 КМ годишње**. Из буџета је издвојено укупно 1.437.429 КМ, годишње у просјеку 287 хиљада КМ, из екстерних извора 2.717.200 КМ, просјечно 679 хиљада КМ.

У погледу буџета за 2017. годину, за имплементацију стратегије је оквирно предвиђено 765.900 КМ док је из екстерних извора предвиђено 3.631.900 КМ. На основу оперативних евиденција, из буџета 2017. је реализовано 929.620 КМ а из екстерних извора 1.122.875 КМ. Ови подаци указују да је током 2017. године дошло до значајних измјена тренда, односно повећања реализације издвајања за финансирање стратегије у односу на претходне године. У погледу пројекције ДОБ-а за период 2019 – 2021. годину, за капиталне пројекте и остале инвестиционо значајне пројекте је оквирно предвиђено 3.180.990 КМ.

Општина има активну улогу у обезбјеђењу бесповратних екстерних средстава и благовремено учествује на јавним позивима за финансирање пројеката тако да су за наредни петогодишњи период планирана екстерна средства за финансирање пројеката у износу од 9.950.000 КМ.

Планирана и обезбјеђена екстерна средства за 2019. годину износе 3.850.000 КМ, од чега по основу споразума са ентитетским и државним министарствима износ од 3.500.000 КМ, а износ од 350.000 КМ је обезбјеђен од међународних донатора.

У периоду 2020-2023. година планирана екстерна средства по основу инвестиционог кредита износе 2 милиона КМ, а по основу Програма јавног улагања Владе РС у планском периоду се очекује са високим степеном вјероватноће износ од 3.500.000 КМ. У посматраном периоду планирана екстерна средства од донатора на основу анализе тренда у протеклом петогодишњем периоду износе 600.000 КМ. Укупна планирана екстерна средства за период 2020-2023. година износе 6.100.000 КМ.

Имајући у виду потребу за обезбјеђењем значајних вањских извора финансирања, Општина Власеница спроводи значајне активности на јачању људских и техничких капацитета за привлачење инвестиција и обезбјеђење вањских средстава за финансирање развојних пројеката. Укупна процијењена вриједност планираних пројеката износи 12.589.000 КМ.

2 СТРАТЕШКО ФОКУСИРАЊЕ

На основу прикупљених података који показују тренутно стање и промјене у појединим областима, урађена је ревидована SWOT анализа општине Власеница, односно анализа основних снага, слабости, могућности и пријетњи са којима се суочава општина Власеница.

Користећи SWOT анализу у стратешком планирању, односно, идентификујући интерне и екстерне факторе који утичу на развој општине Власеница, ревидирани стратешки циљеви и будуће интервенције кроз пројекте су дефинисани на начин да се искористе могућности за развој засноване на снагама, уз елиминисање слабости на које је могуће утицати и смањење утицаја пријетњи, гдје је могуће.

2.1. SWOT АНАЛИЗА

Ревидована анализа снага, слабости, могућности и пријетњи је приказана у наредном табеларном приказу. У току ревизије, извршене су сљедеће потребне измјене анализе због промјене стања у окружењу и развојног контекста, као и недостатака прошле анализе:

- Избрисане су снаге које нису још на нивоу снага: развијена медицинска инфраструктура у градском и руралном подручју, укљученост особа са инвалидитетом у културне манифестације, потенцијал за развој привреде (инфраструктура и објекти), образовна инфраструктура се налази у добром стању, задовољавајући квалитет ваздуха на ширем подручју општине;
- Додане су снаге: покренута изградња студентско-ђачког дома и међуопштинска сарадња кроз успостављену Локалну Акциону групу (која је била прилика која се остварила);
- Додане су слабости које се односе на: неријешен проблем паса луталица, недовољно уређене зелене површине, стару канализациону мрежу са присутним оштећењима, старе азбест-цементне цијеви у систему водоснабдијевања и неизвршену санацију и рекултивацију терена привремене градске депоније, те низак степен ЕЕ у зградарству;
- Избрисане су слабости: недовољно развијени капацитете општинске администрације, недовољно развијени капацитети општинске инспекције, недовољно изграђени капацитети средњих школа да изводе квалитетну наставу, недостатак ђачког и студентског дома, недостатак простора за рад културних организација;
- Додана је прилика која се односи на подршку пројектима енергетске ефикасности;
- Избрисана је прилика: Националне стратегије за младе, социјално укључивање;
- Груписане су пријетње које се односе на неповољан законодавни оквир у једну.

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
• Комуникацијска повезаност и добро развијена примарна путна мрежа • Природна богатства (пољопривредно земљиште, шуме, велике количине питке воде) • Потенцијал за развој пољопривреде нарочито у области мљекарства овчарства, козарства, воћарства и узгоја јагодичастог и бобичастог воћа • Повећан број високо образованог кадра • Потенцијал за развој дрво-прерађивачке и алуминијумске индустрије • Потенцијал за развој туризма (зимски, омладински, ловни, рурални) • Израђена просторно-планска документација за индустријску зону • Биомаса као потенцијал за развој обновљивих извора енергије • Могућност изградње мини хидроелектрана • Постојеће brownfield зоне • Поједностављене административне процедуре и поступци за грађане и привреду, повољне административне таксе и комуналне накнаде • Задовољавајући ниво социјалне заштите и сигурности грађана • Задовољавајућа водоводна мрежа • Развијена канализациона инфраструктура у градском подручју • Задовољавајући квалитет ваздуха на ширем подручју општине што представља потенцијал за развој спортско здравственог туризма (ваздушне бање) • Квалитетан кадар у основном и средњем образовању • Постојање образовних установа свих нивоа укључујући високообразовну установу у Власеници – студијски програм Шумарство • Успостављен Центар за културу и развијени културни садржаји за младе • Традиционалне културне и спортске манифестације • Покренута изградња студентско – ђачког дома „Србија“ • Повезаност са Регионалном депонијом (Зворник) • Међуопштинска сарадња кроз	• Смањење броја становника, нарочито младих и миграције ради наставка школовања и запослења у другим општинама • Повећана незапосленост особа са високом стручном спремом • Незапосленост особа са средњошколским образовањем, посебно младих и изнад 40 година • Велики број напуштених, урушених приватних објеката • Континуирано смањење непореских прихода и ограниченост буџетских средстава за финансирање локалног развоја • Неусклађеност образовног плана и програма са потребама тржишта рада • Недовољно развијена спортска инфраструктура и услови за финансирање рада спортских организација • Неорганизован цивилни сектор • Непостојање локалних медија • Недовољна техничка опремљеност здравствене установе, лоша организација и квалитет услуга породичне медицине као и недостатак услуга у руралном подручју • Недовољно развијени капацитети организација цивилног друштва и њихова неактивност • Низак степен ЕЕ у зградарству • Непостојање јавног превоза • Недовољна покривеност руралног подручја системом прикупљања чврстог отпада • Ниска свијест грађана о одлагању чврстог отпада и значајан број дивљих депонија • Неизвршена санација и рекултивација терена Привремене градске депоније • Старе азбест-цементне цијеви у систему водоснабдијевања • Непостојање колектора за пречишћавање отпадних вода • Стара канализациона мрежа са присутним оштећењима • Постојање клизишта која угрожавају пољопривредна земљишта, саобраћајнице и мањи број стамбених јединица • Постојање минских поља • Неријешен проблем паса луталица • Недовољно уређене зелене површине • Загађеност микро локација у граду због

успостављене Локалне Акционе Групе	индивидуалног ложишта током зиме • Недовољно развијен сектор малих и средњих предузећа и недостатак предузетничких иницијатива • Неквалитетна секундарна путна мрежа • Неријешени имовинско-правни односи за развој јавне инфраструктуре • Недовољно искориштени пољопривредни потенцијали • Уситњеност посједа • Непостојање прерађивачких капацитета у области пољопривреде • Старост становништва које се бави пољопривредом • Недостатак инфраструктуре у пољопривреди (системи за наводњавање, противградна мрежа, застарјела механизација) • Недовољна конкурентност пољопривредног сектора због недовољно произведених количина
ПРИЛИКЕ • Пројекти подршке локалном економском развоју (ЕУ и остали фондови) • Повољно окружење за употребу обновљивих извора енергије • Изградња новог крака гасовода • Унапређење инфраструктуре пословних зона • Међопштинска сарадња кроз локалне акционе групе (ЛАГ) • Закон о приватно-јавном партнерству • Интереси за подршку и инвестирање у brownfield зоне • Подршка пројектима енергетске ефикасности	ПРИЈЕТЊЕ • Генерална политичка нестабилност у БиХ • Неповољан законодавни оквир • Честе измјене пореске политике

2.2. СТРАТЕШКИ ФОКУСИ

При ревизији стратешких фокуса је смањен њихов број, јер су изостављене двије дефиниције фокуса и то:

„Јачање међуопштинске сарадње и регионалне сарадње“, јер се то посматра као један од начина односно механизма за обезбјеђење услова за имплементацију пројеката од регионалног значаја у складу са стратешким фокусима и

„Повећање институционалних капацитета општине за управљање локалним развојем“, јер је дијелом интегрисан у оквиру првог фокуса, а развој капацитета општине за управљање развојем треба да представља редовну активности и начин за постизање стратешких фокуса.

Издавањем јединствених конкурентских предности и њиховим спајањем са вањским приликама, с једне стране, и повезивање слабости и пријетњи, с друге стране, Развојни тим је дефинисао стратешке фокусе на које треба концентрисати ресурсе у наредном стратешком периоду.

Искориштавање потенцијала за развој пољопривреде

Општина Власеница има изузетне компаративне предности када се говори о природним богатствима, нарочито када је ријеч о пољопривредном земљишту. Већина становника општине Власеница живи у руралном подручју, гдје су се примарно оријентисали на пољопривредну производњу. У том контексту, при ревизији Стратегије је задржан стратешки фокус који се односи на унапређење конкурентности пољопривредне производње који обухвата сљедеће приоритете:

- Коришћење фондова за рурални развој и развој пољопривреде
- Инсталирање складишно-прерађивачких капацитета
- Увођење савремених агро-техничких мјера и механизације у циљу повећања количина и побољшање квалитета пољопривредних производа
- Подршку организовању пољопривредних произвођача у заједничком наступу на тржишту;
- Подстицај развоја млекарства, овчарства, козарства, воћарства и узгоја јагодичастог и бобичастог воћа.

При ревизији овог фокуса, приоритет који се односи на окрупњавање пољопривредних посједа је изостављен јер његова реализација у преосталом периоду имплементације Стратегије није могућа.

Развој предузетништва и малих и средњих предузећа

На подручју општине Власеница егзистира неколико предузећа у области алуминијумске и дрво-прерађивачке индустрије, који су уједно и носиоци привредне активности локалне економије. Евидентна је потреба ових предузећа за кооперантима, односно обртницима који би задовољили њихове потребе за полупроизводима. Ово представља значајни потенцијал и покретачку снагу за развој микро, малих и средњих предузећа, односно за развој предузетништва на подручју општине Власеница. Због тога, при ревизији је задржан фокус за афирмисање предузетништва и стварање повољне климе за развој малих и средњих предузећа кроз:

- афирмисање отварања нових обрта и МСП,
- поједностављење процедура регистрација,
- обезбеђење адекватне предузетничке инфраструктуре,
- искориштавање развојних фондова за афирмацију развоја предузетништва.

У току ревизије овог фокуса, утврђено је да у наредном периоду имплементације Стратегије неће бити стратешких активности на промоцији туризма, те је изостављен из фокуса приоритет везан за развој туризма. Стратешке активности у наредном периоду које ће бити везане за повећање туристичких ресурса су везане првенствено за уређење културно-историјских локалитета који су везани за сектор културе у оквиру наредног фокуса.

Побољшање квалитета живота, посебно за младе и смањење негативног миграционог тренда становништва

Општина Власеница се последњу деценију суочава са значајним одливом становништва, нарочито млађе популације, што за посљедицу има слабљење активности радно способног становништва и слабљење привреде. Могућности запошљавања се налазе у припреми младих за предузетништво и samozapošljavanje, кроз приоритете претходног фокуса, док су приоритети у домену друштвених питања за унапријеђење квалитета живота за све грађане садржани у оквиру овог приоритета који је задржан и у ревидованој стратегији, а који се односе на:

- побољшање друштвене инфраструктуре, набавка техничке опреме и унапријеђење кадрова у секторима здравства и образовања (побољшање здравствене заштите набавком опреме и попуњавањем дефицитарног медицинског кадра, унапријеђење кадрова и програма средњег образовања у складу са потребама привреде...);
- унапријеђење јавне инфраструктуре и услуга (путне, водоводне и друге комуналне инфраструктуре);
- подршку организацијама цивилног друштва у активнијем учешћу у доношењу одлука од јавног значаја;
- уређење културно-историјских локалитета и вјерских објеката;
- побољшање стања и квалитета спортских објеката и терена (изградња спортске дворане и дјечијих игралишта) и афирмисање младих да се баве спортом.

У ревизији овог фокуса, допуњена је листа приоритета са активностима на унапријеђењу јавне инфраструктуре и услуга, која се односи на побољшање квалитета друштвеног живота грађана.

Унапређење заштите животне средине

Иако на подручју општине не постоје нови значајни загађивачи, неопходно је континуирано предузимати мјере за смањење негативних утицаја становништва и индустрије на животну средину, збор чега је у току ревизије Стратегије задржан овај фокус. Приоритети у овој области се односе на:

- изградњу система пречишћавања отпадних вода,
- подизање свијести грађана о одлагању чврстог отпада,
- проширење система управљања чврстим комуналним отпадом и санирање локалне привремене депоније,
- предавање сеоских водовода КП „Водовод и канализација“ на управљање и
- уређивање нових јавних зелених површина.

У ревизији овог фокуса, са листе приоритета укинута су активностима на увођењу јавног превоза, јер у наредном периоду имплементације Стратегије нису планиране активности на том плану које су пролонгиране за наредни период.

2.3. ВИЗИЈА И СТРАТЕШКИ ЦИЉЕВИ

Визија је заснована на фундаменталним вриједностима становника општине Власеница и представља основу даљег развоја општине. Дефинисана је за период од десет година и у периоду ревизије није било измјена у дефиницији визије. Визија се осврће на приоритетна подручја дјеловања и садржи све релевантне вриједности које заједница признаје за компаративне предности и могућности које је потребно искористити на путу развоја.

Из визије произилазе ревидиране дефиниције стратешких циљева, које суштински не мијењају правце развоја, већ су прилагођене како би биле јасније и конзистентније за све кориснике Стратегије и грађане.

Стратешки циљ 1: Побољшати конкурентност пословног и пољопривредног сектора

Овај стратешки циљ се односи на фокус 1 везан за искориштавање потенцијала и природних богатстава за развој пољопривреде и фокус 2 везан за развој предузетништва и малих и средњих предузећа.

Очекивани утицаји овог стратешког циља се односе на следеће:

- у току 5 година имплементације Стратегије (2019-2023.) повећан укупан буџет општине за 20% у односу на протекли период од 5 година (2014 -2018.)
- у току 5 година имплементације Стратегије (2019-2023.), просјечна стопа запослених је већа за 10% у односу на просјечну стопу у току претходних 5 година (2014-2018.)
- у току 5 година имплементације Стратегије (2019-2023.), просјечна стопа незапослености је мања за 10% у односу на просјечну стопу у току претходних 5 година (2014-2018.)
- до краја 2023. године број привредних субјеката на хиљаду становника повећан за 20% у односу на 2018. годину

Стратешки циљ 2: Унаприједити друштвену средину за квалитетнији живот грађана

Овај стратешки циљ односи се на фокус 3 везан за побољшање квалитета живота посебно за младе и смањење негативног миграционог тренда становништва.

Очекивани утицаји овог стратешког циља се односе на следеће:

- до краја 2023. године повећано задовољство грађана јавним услугама и инфраструктуром за 20% у односу на 2018. годину
- до краја 2023. године повећан број здравствено осигураних лица за 10% у односу на 2018. годину
- до краја 2023. године смањен број корисника услуга социјалне помоћи на хиљаду становника за 20% у односу на 2018. годину
- до краја 2023. године повећан број активиста у сектору културе и спорта за 20% у односу на 2018. годину и
- до краја 2023. године смањен ниво ризика од природних несрећа по становништво, природу и економију за 1 ниво у односу на ниво у 2018. години

Стратешки циљ 3: Обезбиједити висок ниво квалитета животне средине

Овај стратешки циљ се односи на фокус 4 везан за унапређење заштите животне средине.

Очекивани утицаји овог стратешког циља се односе на следеће:

- до краја 2023. године смањење емисије CO₂ у ваздуху путем успостављене енергетске ефикасности на 20% јавних објеката и објеката колективног становања на подручју општине,
- до краја 2023. године повећани остварени приходи од наплате комуналних услуга за 20% у односу на 2018. годину и
- до краја 2023. године повећане количине пласираног рециклажног отпада за 10% у односу на 2018. годину

3 СЕКТОРСКИ РАЗВОЈНИ ПЛАНОВИ

3.1 Усклађеност, комплементарност и међусобни утицај секторских планова

За унапријеђење међусобне усклађености и комплементарности између секторских планова, Општински развојни тим и Одсјек за развој су у процесу ревизије стратегије користили препоруке Извјештаја о евалуацији имплементације Стратегије у протеклом периоду. Поред тога, примјењујући алат за анализу кохерентности између пројеката односно њихових исхода и утицаја на реализацију секторских исхода, анализирана је и постигнута усклађеност секторских циљева, те утврђена комплементарност између одређених секторских планова развоја и њихов међусобни утицај.

СЦ 1.1. Повећати пословну активност привреде

Повећање пословне активности и конкурентности привреде на подручју општине ће допринијети запошљавању што такође утиче на повећање кућних буџета породица и укључивање у друштвене садржаје и манифестације (*Секторски циљ 2.4*), као и на унапређење односа према животној средини и управљању отпадом (*Секторски циљ 3.2*).

СЦ 1.2. Повећати производњу и откуп пољопривредних производа

Јачање капацитета и конкурентности пољопривредне производње и одрживост пољопривредних газдинстава ће допринијети повећању прихода домаћинстава, што ће допринијети повећању укупне друштвене активности њихових чланова у локалној заједници, кроз посјете културним и спортским манифестацијама (*Секторски циљ 2.4*). Едукација и удруживање пољопривредних произвођача ће допринијети повећању нивоа знања пољопривредника што ће повећати примјену савремених агротехничких мјера, које ће допринијети смањењу загађења земљишта, површинских и подземних вода пољопривредним отпадом (*Секторски циљ 3.3*).

СЦ 2.1 Унаприједити доступност и квалитет образовања на подручју општине

Побољшан квалитет у сектору образовања омогућит ће већи ниво стручних знања на подручју општине што ће унаприједити примјену знања у сектору привреде и пољопривреде (*Секторски циљеви 1.1. и 1.2.*), као и свијести о друштвеном животу што ће повећати посјећеност културним, спортским и вјерским садржајима на подручју општине (*Секторски циљ 2.4.*) као и свијести о потреби унапређења односа према животној средини (*Секторски циљ 3.2.*).

СЦ 2.2. Повећати доступност здравствених услуга, социјалне заштите и едукација за угоднији живот
Повећање доступности и квалитета здравствених услуга и социјалне заштите утиче директно на здравље и социјални статус становника односно способност за активности које генеришу приходе, што утиче на привредне и пољопривредне активности (*Секторски циљеви 1.1. и 1.2.*), као и укључивање у културне, вјерске и спортске садржаје и манифестације (*Секторски циљ 2.4.*).

СЦ 2.3. Побољшати јавне и комуналне услуге

Побољшање јавних и комуналних услуга, посебно путне инфраструктуре повољшавају се услови за мобилност становника, утичу и на већу мобилност роба што ће омогућити квалитетније услове за транспорт производа и привлачење инвеститора (*Секторски циљеви 1.1. и 1.2.*), те олакшан приступ услугама здравствене и социјалне заштите (*Секторски циљ 2.2*) као и културним, вјерских и спортским садржајима (*Секторски циљ 2.4.*) и безбједности грађана у саобраћају (*Секторски циљ 2.5.*), док се олакшава и приступ за прикупљање отпада у свим дијеловима општине (*Секторски циљ 3.2.*).

СЦ 2.4. Унаприједити друштвени живот грађана у области културе, спорта и рекреације

Унапријеђење друштвеног живота грађана у области културе, спорта и рекреације генерално доприноси квалитету живота становника што утиче на смањење одлива становника у веће центре и задржавање људских ресурса за бављење привредним и пољопривредним активностима (*Секторски циљеви 1.1. и 1.2.*), док јачање спортског духа и укљученост становника доприноси и освијешћености становништва о значају очувања здравља животне средине (*Секторски циљ 3.2.*).

СЦ 2.5. Унаприједити безбједност грађана и развити механизме заштите од катастрофа

Развој механизма за заштиту од катастрофа ће допринијети заштити квалитета земљишта, површинских и подземних вода и заштите изворишта (*Секторски циљ 3.3.*).

СЦ 3.1. Унаприједити енергетску ефикасност и повећати учешће обновљивих извора у производњи енергије

Примјена мјера енергетске ефикасности доприноси афирмисању инвестиција и предузетничких активности у области грађевинарства, машинства и електротехнике (*Секторски циљ 1.1.*), а директно доприноси и унапријеђењу услова у објектима за пружање јавних услуга управе (*Секторски циљ 2.1.*), образовања (*Секторски циљ 2.1.*), као и здравствене и социјалне заштите (*Секторски циљ 2.2.*).

СЦ 3.2. Унаприједити систем управљања чврстим комуналним отпадом у складу са принципима одрживог развоја

Унапређење система управљања чврстим отпадом на подручју општине ће допринијети одвозу отпада из повећаног обима привредних и пољопривредних активности (*Секторски циљеви 1.1. и 1.2.*), те уређењу околине за одржавање културних и спортских садржаја и манифестација (*Секторски циљ 2.4.*), као и смањењу загађења земљишта, површинских и подземних вода (*Секторски циљ 3.1.*).

СЦ 3.3. Унаприједити систем заштите квалитета земљишта, површинских и подземних вода и заштите изворишта

Унапријеђење система заштите од клизишта ће допринијети одрживости пољопривредних парцела (*Стратешки циљ 1.2.*) и путне и комуналне инфраструктуре (*Секторски циљ 2.3.*).

3.2 План економског развоја

Ревизија плана економског развоја општине Власеница је извршена у складу са препорукама средњорочне евалуације Стратегије развоја општине Власеница, те генералном смјерницом

економског развоја дефинисаном стратешким циљем за економски развој. У оквиру процеса ревизије плана економског развоја узети су у обзир закључци ажуриране социоекономске анализе стања, секторски фокуси економског развоја прилагођени потребама у локалној заједници, као и ревидиране снаге, слабости, прилике и пријетње у сектору економије.

Имајући у виду наведене проблеме и потребе у локалној заједници у области економског развоја, Развојни тим и Одсјек за развој су дефинисали приоритете за унапређење услова за просперитет локалног економског развоја општине Власеница. Приоритетима који су дефинисани кроз секторске циљеве и програме економског развоја, се жели:

- повећати пословна активност и конкурентност привреде, кроз: унапређење услова за развој привредних активности успостављањем Програма подстицаја за привредне субјекте и Фонда за подстицаје, уз развој подузетничког и истраживачког размишљања код младих и јачање улоге дијаспоре у развоју општине; те унапређење и промоцију пословних зона „Кула Зебан“, „Брегови“ и „Дрински корпус“, као и припремне активности за изградњу Градске тржнице;
- повећати производњу и откуп пољопривредних производа кроз: подстицаје за повећање пољопривредне производње (сточарства, повртларства и воћарства), уз развој органске производње воћа и поврћа, те набавку пољопривредне механизације и унапређење пољопривредне инфраструктуре отварањем огледног поља на подручју општине, изградњом система за наводњавање, унапређењем складиштења и повећањем степена прераде пољопривредних производа, као и развој задружних активности, уређење нове сточне пијаце, организовање Сајма привреде и пољопривреде, те стручно оспособљавање пољопривредних произвођача.

3.2.1. Преглед секторских циљева са очекиваним исходима и индикаторима

Ревизијом секторских циљева у области економског развоја дефинисана су 2 секторска циља, уважавајући препоруке средњорочне евалуације Стратегије развоја општине Власеница, те оквир дефинисан ревидованим секторским циљем за област економског развоја.

Секторски циљ	Очекивани исход	Индикатор
1.1. Повећати пословну активност привреде	• До краја 2023.године покренута минимум 3 нова привредна субјекта на подручју општине • До краја 2023. године запослено 100 нових радника као резултат привредних инвестиција на подручју општине • До краја 2023. године започета изградња градске тржнице	- Број нових привредних субјеката - Број нових радника - Потписан уговор за изградњу градске тржнице и започети радови

1.2. Повећати проузводњу и откуп пољопривредних производа	• До краја 2023. године повећан обим производње воћа за 30% у односу на 2018. годину • До краја 2023. године повећан обим производње поврћа за 30% у односу на 2018. годину • До краја 2023. године повећане површине засада у заштићеном подручју за 30% у односу на 2018. годину • До краја 2023. године повећане укупне количине откупа у области воћарства и повртларства за 30% у односу на 2018. годину • До краја 2023. године повећан откуп млијека за 30% у односу на 2018. годину • До краја 2023. године повећан обим производње меса за 20% у односу на 2018. годину • Повећан број пољопривредних газдинстава за 20% у односу на 2018. годину	- Обим производње у области воћарства - Обим производње у области повртларства - Обим производње у области сточарства - Укупне количине откупа воћа и поврћа - Укупне количине откупљеног млијека - Укупне произведене количине меса - Број пољопривредних газдинстава
--	--	--

3.2.2. Усклађеност са стратешким документима виших нивоа власти

Ревидовани секторски циљеви у области економског развоја своје упориште налазе и усклађени су са важећим стратешким документима, правцима развоја, плановима и законима виших нивоа и то:

- Стратегијом развоја малих и средњих предузећа РС (2016-2020.) у односу на стратешке циљеве 1. Јачање конкурентности малих и средњих предузећа и 3. Стимулисање развоја и промоције предузетништва и предузетничких вјештина;
- Стратегијом запошљавања РС (2016-2020.), у односу на Стратешке циљеве 1. Стимулисање економског раста, запошљавања и повећања квалитета посла, 4. Повећање укључености на тржиште рада спрјечавањем дуготрајне незапослености, неактивности, друштвене искључености и сиромаштва радно способног становништва;
- Стратегијом подстицања страних улагања у РС (2016-2020.) у односу на Оперативни циљ 2. Јачање институционалних капацитета на локалном нивоу;
- Стратешким планом развоја пољопривреде и руралних подручја РС (2016-2020.), првенствено у односу на стратешке циљеве 1. Повећање обима и продуктивности пољопривредне производње и обезбјеђење стабилности дохотка пољопривредних произвођача и 3. Повећање степена тржишности и финализације пољопривредне производње;

- на европском нивоу, Европском стратегијом раста и развоја 2020., односно Стратешким правцем 2. Одржива, ефикасна и конкуритивна економија, те Европском стратегијом запошљавања односно Смјерницом 1. Провођење политика запошљавања којима је циљ остваривање пуне запослености.

3.2.3. Иницијативе међуопштинске сарадње

У области економског развоја, нема тренутно активних споразума и међуопштински финансираних пројеката. Успостављена је Локална акциона група (ЛАГ) за регију Бирач, која ради на иницирању међуопштинских пројеката, али због недостатка фондова, тренутно, нема активних пројеката ЛАГ-а. Међутим, у области економског развоја постоје иницијативе и потенцијали за међуопштинску сарадњу које се планирају у наредном периоду промовисати према донаторима и изворима за финансирање међуопштинских пројеката, а везано за:

- развој и промоцију регионалног пољопривредног производа, те заједничку промоције пољопривредних производа и потенцијала на овом подручју, кроз учешће на сајмовима и посјете пријатељским и другим општинама у регији и шире;
- сарадњу у подстицају узгоја пољопривредних култура за које би постојала основа и оправданост за унапријеђење система откупа великих прерађивача пољопривредних производа на подручју ове регије, посебно јагодичастог воћа, поврћа и производа пчеларства, а за које постоје откупљивачи и прерађивачки капацитети на подручју општина Сребреница и Братунац и за које су се раније реализовали неки заједнички пројекти финансирани од донатора;
- иницијативе и координацију општина у регији Бирач за јачање дрвне индустрије и изналажења извора за подршку кластеризацији у дрвној индустрији, чији се развој заснива на значајним расположивим природним ресурсима у регији као и успостављеним приредним субјетима у том сектору;
- јачање капацитете за прекограничну сарадњу и могућности кориштења фондова за привредну сарадњу са регијама из сусједних држава.

У области пољопривреде очекују се и отварање могућности за међуопштинску сарадњу у реализацији будућих пројеката подршке Републике Србије Републици Српској, која је најављена за наредни период.

3.2.4. Програми пројекти и мјере

За реализацију плана економског развоја општине Власеница, у оквиру 2 секторска циља, дефинисано је **5 програма** који обухватају **20 пројекат**.

ПРОГРАМ	МЈЕРА/ПРОЈЕКАТ
ПРОГРАМ 1.1.1 УНАПРЕЂЕЊЕ УСЛОВА ЗА ПРИВРЕДНЕ АКТИВНОСТИ	П 1.1.1.1. Подршка развоју малих и средњих предузећа
	П 1.1.1.2. Изградња градске тржнице
	П 1.1.1.3 Јачање улоге дијаспоре у развоју општине
	П 1.1.1.4. Унапређење услова за рад и живот рањивих група

	П 1.1.1.5. Развивање истраживачког и предузетничког начина размишљања код младих
ПРОГРАМ 1.1.2 УРЕЂЕЊЕ И ПРОМОЦИЈА ПОСЛОВНИХ ЗОНА	П 1.1.2.1. Развој пословне зоне „Брегови“
	П 1.1.2.2. Промоција инвестиционих потенцијала општине Власеница
	П 1.1.2.3. Развој пословне зоне „Дрински корпус“
ПРОГРАМ 1.2.1. ПОДРШКА РАЗВОЈУ ПОВРТАРСТВА И ВОЋАРСТВА	П 1.2.1.1. Подршка производњи поврћа на подручју општине Власеница
	П 1.2.1.2. Подизање нових засада у сектору воћарства
	П 1.2.1.3. Развој органске производње воћа и поврћа
	П 1.2.1.4. Подршка пољопривредној производњи - набавка механизације за пољопривредну производњу
	П 1.2.1.5. Подизање пољопривредног огледног поља у Власеници
	П 1.2.1.6. Увођење система за наводњавање
	П 1.2.1.7. Унапређење складиштења и повећање степена прераде пољопривредних производа
ПРОГРАМ 1.2.2. ПОДРШКА РАЗВОЈУ СТОЧАРСТВА	П 1.2.2.1. Повећање пољопривредне производње у сектору сточарства – производња млијека
	П 1.2.2.2. Повећање производње у сектору сточарства – производња меса
ПРОГРАМ 1.2.3. РАЗВОЈ ЗАДРУГА И ПРОМОЦИЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ	П 1.2.3.1. Развој задружних активности
	П 1.2.3.2. Стручно оспособљавање пољопривредних произвођача
	П 1.2.3.3. Организовање Сајма пољопривреде и привреде

Укупна очекивана улагања за реализацију секторског плана економског развоја су: **2.121.500 КМ.**

3.3 План друштвеног развоја

Ревизија плана друштвеног развоја општине Власеница је извршена у складу са препорукама средњорочне евалуације Стратегије развоја општине Власеница, те генералном смјерницом друштвеног развоја дефинисаном стратешким циљем за друштвени развој општине Власеница. У оквиру процеса ревизије плана друштвеног развоја узети су у обзир закључци ажуриране социоекономске анализе стања, те прилагођавања секторских фокуса друштвеног развоја потребама у локалној заједници, као и ревизије снага, слабости, прилика и пријетњи у друштвеном сектору.

Имајући у виду наведене проблеме и потребе у локалној заједници у области друштвеног развоја, Општински развојни тим и Одсјек за развој су дефинисали приоритете за унапријеђење друштвених садржаја и инфраструктуре који ће подићи квалитет друштвеног живота на подручју општине на већи ниво. Приоритетима који су дефинисани кроз секторске циљеве и програме развоја, се жели:

- унаприједити доступност и квалитет образовања, кроз:
- увођење нових програма средњошколског и високог образовања, како би се привукао већи број ђака и студената у образовне установе на подручју општине, уз повећање смјештајних капацитета кроз изградњу студентско-ћачког дома;
- повећати доступност и квалитет здравствених услуга и социјалне заштите реконструкцијом и техничким опремањем Дома здравља Власеница, те унапређењем социјалне заштите кроз:
- изградњу и санацију објеката становања за угрожене групе, изградњу старачког дома, као и едукације становништва, посебно младих, о различитим темама везаним за живот, здравље и рад;
- побољшати јавне и комуналне услуге санирањем постојеће и изградњом нове инфраструктуре, кроз:
- унапређење јавних услуга и објеката (увођењем е-сервиса, изградњом Полицијске станице, реконструкцијом постојеће зграде Полицијске станице у стамбено-пословну зграду), те израду спроведбене просторно-планске документације за урбано подручје уз обиљежавање улица и бројева кућа према адресном регистру;
- модеризацију локалних и некатегорисаних путева, као и улица и паркинга, на подручју општине, те израду пројектне документације нових саобраћајница по урбанистичком плану;
- унапређење водоводне и остале комуналне инфраструктуре, изградњом водоводног система и мреже, израду пројектне документације за изградњу гасовода, уређење новог градског гробља и православног гробља, те уређење зелених површина;
- унаприједити друштвени живот грађана у области културе, спорта и рекреације, кроз:
- уређење локалитета са културно-историјским и природним атракцијама, изградњу спомен обиљежја на Тргу српских бораца подршку раду вјерских заједница и изградњу Саборног храма;
- подршку организовању традиционалних, спортских и културних догађаја, изградњу спортске дворане и санацију спортских терена на подручју општине;
- унаприједити безбједност грађана и развити механизме заштите од катастрофа, кроз:
- унапређење капацитета Ватрогасне јединице, деминирање зона контаминираних минама, постављање видео надзора градске зоне, реализацију мјера за побољшање безбједности саобраћаја, као и успостављање система управљања катастрофалних ризицима изградом и имплементацијом програма и планова у области цивилне заштите.

3.3.1. Преглед секторских циљева са очекиваним исходима и индикаторима

Ревизијом секторских циљева у области друштвеног развоја дефинисано је 5 секторских циљева, уважавајући препоруке средњорочне евалуације Стратегије развоја општине Власеница, те оквир дефинисан ревидованим секторским циљем за област друштвеног развоја.

Секторски циљ	Очекивани исход	Индикатор
2.1 Унаприједити доступност и квалитет образовања на подручју општине	- До краја 2023. године повећан број ђака основних и средњошколских програма за 10% на подручју општине - До краја 2023. године повећан број студената студијских програма за 10% на подручју општине	- Број ђака основних и средњих школа на подручју општине - Број студената факултета на подручју општине
2.2 Повећати доступност здравствених услуга, социјалне заштите и едукација за угоднији живот	- До краја 2023. године приходи Дома здравља од извршених услуга повећани за 20% у односу на 2018. годину - До краја 2023. године смањена социјална давања за 20% у односу на 2018. годину - До 2023. године смањен одлазак становништва, укључујући младе, у друге градове за 20% у односу на 2018. годину	- Укупан износ прихода од услуга Дома здравља Власеница - Укупан износ социјалних давања - Број одјављених становника са подручја Власенице
2.3 Побољшати јавне и комуналне услуге	- До краја 2023. године постигнута ефикасност јавних служби и сервиса од 100% ријешених захтјева у складу са процедурама и законским роковима - До краја 2023. године постигнута ефикасност Полиције од 95% ријешених случајева - До краја 2023. године број јавних служби и сервиса које користе успостављени адресни систем повећан за 50% - До краја 2023. године повећано задовољство грађана путном инфраструктуром за 50% у односу на 2018. годину - До краја 2023. године, започета изградња мин 1 нове саобраћајнице по урбанистичком плану	- Број ријешених захтјева грађана у складу са законским роковима - Број ријешених предмета полиције - Број служби и установа које користе адресни систем - Просјечна оцјена задовољства грађана путном инфраструктуром - Документација о почетку изградње саобраћајнице - Просјечна оцјена задовољства грађана комуналним услугама - Укупан стамбен фонд на подручју општине

	• До краја 2023. године повећано задовољство грађана комуналним услугама за 50% у односу на 2018. годину • До краја 2023. године повећано задовољство грађана стамбеним фондом за 20% у односу на 2018. годину • До краја 2023. године започети преговори за изградњу гасовода	
2.4 Унаприједити друштвени живот грађана у области културе, спорта и рекреације	• До краја 2023. године повећан број посјетилаца спортских догађаја за 20% у односу на 2018. годину • До краја 2023. године повећан број посјетилаца културно-историјских садржаја манифестација за 20% у односу на 2018. годину • До краја 2023. године повећан број посјетилаца вјерских садржаја и манифестација за 20% у односу на 2018. годину	- Број посјетилаца спортских догађаја - Број посјетилаца културно-историјских садржаја - Број посјетилаца вјерских садржаја и манифестација
2.5 Унаприједити безбједност грађана и развити механизме заштите од катастрофа	• У периоду 2019-2023. година смањење материјалне штете изазване елементарним непогодама на подручју општине за 50% у односу на податке за претходних пет година • До краја 2023. године смањен број кривичних дјела на градском подручју за 20% • У периоду 2019-2023. године нема жртава мина на подручју општине • До краја 2023. године започета реализација минимум 5 пројеката из Програма и планова развоја цивилне заштите општине Власеница у области заштите и спасавања	- Износ материјалних штета изазваних елементарним непогодама на подручју општине - % покривености градског подручја видео надзором - Број жртава мина - Број кривичних дјела - Број започетих пројеката из области заштите и спасавања

3.3.2. Усклађеност са стратешким документима виших нивоа власти

Секторски циљеви у области друштвеног развоја су усклађени са развојним приоритетима на вишим нивоима власти који су дефинисани у стратешким документима и законским прописима и то:

- Просторним планом РС /нацрт/ (измјене и допуне, до 2025. године), односно његовим стратешким приоритетима у области развоја урбаног комуналног система и комуналног опремања руралних подручја, те активности повећања приступачности између насељених мјеста;
- Стратегијом развоја образовања у РС (2016-2021.), односно стратешким циљем 3. Унапређивање услова рада школе и модернизација процеса наставе у основном васпитању и образовању;
- Законом о социјалној заштити и Политиком унапређивања здравља становништва РС до 2020., односно њеног циља 5. Јачање здравственог система оријентисаног на потребе корисника;
- Стратегијом развоја културе РС (2017-2022.) односно Стратегијом промоције културног наслеђа;
- Европским стратешким документом Еуропа 2020., односно њеним стратешким правцем 3./ Инклузивни раст.

3.3.3. Иницијативе међуопштинске сарадње

У области друштвеног развоја тренутно нема потписаних споразума и међуопштинских пројеката који се имплементирају. Међутим, међуопштинска сарадња се остварује кроз редовне активности установа и организација у друштвеном сектору а које се односе на:

- сарадњу школа у организовању различитих образовних садржаја на подручју регије,
- реализацију регионалних спортских манифестација и такмичења,
- размјену културних представа, учешће у приредбама, фестивалима и сл.

Потенцијал за сарадњу представља и сарадња невладиних организација на унапређењу положаја рањивих група, кроз израду и аплицирање нових заједничких пројеката за позиве донатора.

3.3.4. Програми пројекти и мјере

За реализацију плана друштвеног развоја општине Власеница, у оквиру 5 секторских циљева, дефинисано је **10 програма** који обухватају **40 пројеката**.

ПРОГРАМ	МЈЕРА/ПРОЈЕКАТ
ПРОГРАМ 2.1.1 УНАПРЕЂЕЊЕ УСЛОВА ЗА РАЗВОЈ ОБРАЗОВАЊА	П 2.1.2.1. Изградња објекта студентско-ћачког дома
	П 2.1.2.2. Увођење нових смјерова у образовни програм средњошколског центра
	П 2.1.2.3. Подршка увођењу нових студијских програма у високом образовању
	П 2.2.1.1. Техничко опремање Дома здравља

ПРОГРАМ 2.2.1. УНАПРЕЂЕЊЕ ЗДРАВСТВЕНЕ И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ И ПОМОЋ УГРОЖЕНИМ ГРУПАМА	П 2.2.1.2. Изградња и санација 4 стамбена објекта за угрожене категорије
	П 2.2.1.3. Изградња објекта колективног становања са 20 станова за угрожене категорије
ПРОГРАМ 2.2.2. ЕДУКАЦИЈЕ ГРАЂАНА ЗА УГОДНИЈИ ЖИВОТ	П 2.2.2.1. Едукација становништва, нарочито младих из области актуелних тема везаних за здравље, живот и рад
	П 2.2.2.2. Промоција мира, међусобног повјерења и толеранције
ПРОГРАМ 2.3.1. УНАПРЕЂЕЊЕ ЈАВНИХ УСЛУГА И ОБЈЕКТА	П 2.3.1.1. Успостављање е-управе
	П 2.3.1.2. Унапређење ефикасности јавне управе
	П 2.3.1.3. Изградња објекта Полицијске станице
	П 2.3.1.4. Реконструкција постојеће зграде Полицијске станице у стамбено-пословну зграду
	П 2.3.1.5. Израда спроведбене просторно-планске документације за урбано подручје
	П 2.3.1.6. Обиљежавање назива улица и означавање кућних бројева на градском подручју општине
ПРОГРАМ 2.3.2. УНАПРЕЂЕЊЕ ПУТНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ	П 2.3.2.1. Модернизација улица у урбаном подручју
	П 2.3.2.2. Модернизација локалних и некатегорисаних путева
	П 2.3.2.3. Модернизација пута Власеница – Цикотска Ријека
	П 2.3.2.4. Изградња кружне раскрснице
	П 2.3.2.5. Израда пројектне документације нових саобраћајница по урбанистичком плану (путни правци: М19-2-Пискавице, Бирач-Инд.зона)
	П 2.3.2.6. Уређење пјешачке зоне у улицама Светосавска и Св. апостола Петра и Павла
	П 2.3.2.7. Уређење и проширење општинског паркинга
	П 2.3.2.8 Унапређење безбједности саобраћаја на подручју општине Власеница
	П 2.3.3.1. Изградња водоводног система за насеље Доњи Залуковик

ПРОГРАМ 2.3.3. УНАПРЕЂЕЊЕ ВОДОВОДНЕ И ОСТАЛЕ КОМУНАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ	П 2.3.3.2. Изградња водоводног система за насеље Дурићи
	П 2.3.3.3. Ново градско гробље
	П 2.3.3.4. Уређење православног гробља
	П 2.3.3.5. Уређење јавних зелених површина
	П 2.3.3.6. Израда пројектне документације за изградњу гасовода
ПРОГРАМ 2.4.1. ПОДРШКА РАЗВОЈУ КУЛТУРЕ И ВЈЕРСКЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ И САДРЖАЈА	П 2.4.1.1. Изградња спомен обиљежја на Тргу српских бораца
	П 2.4.1.2. Уређење локалитета са културно-историјским и природним атракцијама
	П 2.4.1.3. Изградња Саборног храма у Власеници
	П 2.4.1.4. Подршка раду вјерских заједница на подручју општине Власеница
ПРОГРАМ 2.4.2. ПОДРШКА РАЗВОЈУ СПОРТА	П 2.4.2.1. Санација спортских терена на подручју општине Власеница
	П 2.4.2.2. Изградња спортске дворане
	П 2.4.2.3. Подршка организовању традиционалних, спортских и културних догађаја
ПРОГРАМ 2.5.1. УНАПРЕЂЕЊЕ БЕЗБЈЕДНОСТИ ГРАЂАНА	П 2.5.1.1. Унапређење капацитета ватрогасне јединице на подручју општине Власеница
	П 2.5.1.2. Успостављање система видео надзора градске зоне
	П 2.5.1.3. Пројекат деминирања зона контаминираних минама
ПРОГРАМ 2.5.2. УНАПРЕЂЕЊЕ МЕХАНИЗАМА ЗА ЗАШТИТУ ОД КАТАСТРОФА	П 2.5.2.1. Успостављање система управљања катастрофалним ризицима – израда планских докумената
	П 2.5.2.2. Увођење система мјерења климатских карактеристика

Укупна очекивана улагања за реализацију секторског плана друштвеног развоја су: **8.660.000 КМ.**

3.4 План заштите животне средине

Ревизија плана заштите животне средине општине Власеница је извршена у складу са препорукама средњорочне евалуације Стратегије развоја општине Власеница, те генералном смјерницом

стратешког развоја дефинисаном стратешким циљем за заштиту животне средине. У оквиру процеса ревизије плана заштите животне средине узети су у обзир закључци ажуриране социоекономске анализе стања, те прилагођени секторски фокуси заштите животне средине, као и ревидоване снаге, слабости, прилике и пријетње у области заштите животне средине.

Имајући у виду наведене проблеме и потребе у локалној заједници у области животне средине, Развојни тим и Одсјек за развој су дефинисали приоритете за унапријеђење стања животне средине и њене заштите на принципима одрживости природних ресурса за будуће генерације. Приоритетима који су дефинисани кроз секторске циљеве и програме развоја, се жели:

- унаприједити енергетска ефикасност, да би се смањили трошкови енергената у јавним објектима те стамбено приватним објектима кроз примјену једне или више мјера енергетске ефикасности на објектима, а како би се постигло смањење емисија загађујућих материја које се испуштају у зрак и смањење потрошње необновљивих ресурса за чврста горива. На енергетску ефикасност и квалитет ваздуха ће се утицати и постављањем ЛЕД сијалица за јавну расвјету;
- унаприједити систем управљања чврстим комуналним отпадом у складу са принципима одрживог развоја, како би се смањило загађење узокковано непрописним одлагањем отпада, уз увођење селективног прикупљања отпада и развој свијести становника о корисности одвајања отпада који се може искористити за рециклажу, уз активности за санирање и рекултивацију локалне депоније;
- унаприједити систем заштите квалитета земљишта, површинских и подземних вода кроз изградњу и реконструкцију канализационе мреже, те активности на креирању услова за изградњу система за пречишћавање отпадних вода, као и успоставу санитарне заштите изворишта за обезбјеђење квалитета воде за пиће.

3.4.1. Преглед секторских циљева са очекиваним исходима и индикаторима

Ревизијом секторских циљева у области заштите животне средине дефинисана су 3 секторска циља, уважавајући препоруке средњорочне евалуације Стратегије развоја општине Власеница, те оквир дефинисан ревидованим секторским циљем за област заштите животне средине.

Секторски циљ	Очекивани исход	Индикатор
3.1. Унаприједити енергетску ефикасност и повећати учешће обновљивих извора у производњи енергије	• До краја 2023. године смањени трошкови енергената за загријавање за 20% у јавним објектима на којима су примјењене мјере ЕЕ • До краја 2023. године смањени трошкови за функционисање и одржавање јавне расвјете за 40% на годишњем нивоу • До краја 2023. године смањени трошкови енергената за загријавање просторија за 20% у најмање 60% стамбено-пословних објеката у сарадњи са ОУ	- Укупни годишњи трошкови енергената за загријавање у јавним објектима са примијењеним мјерама ЕЕ - Укупни годишњи трошкови електричне енергије и одржавања јавне расвјете (за исту количину енергије) - Укупни годишњи трошкови енергената за загријавање просторија у стамбено-пословним објектима са примијењеним мјерама ЕЕ
3.2 Унаприједити	• До краја 2023. године затворена локална депонија и	- Потписан уговор за рекултивацију терена и

систем управљања чврстим комуналним отпадом у складу са принципима одрживог развоја	започета рекултивација терена • До краја 2023. године смањене количине неправилно одложеног отпада за 10% у односу на 2018. годину • До краја 2023. године повећана количина селективно прикупљеног отпада за 20% • До краја 2023. године пронађен партнер за изградњу рециклажног дворишта	затварање локалне депоније - Количина неправилно одложеног отпада - Количина селективно прикупљеног отпада - Идентификован партнер за изградњу рециклажног дворишта
3.3 Унаприједити систем заштите квалитета земљишта, површинских и подземних вода и заштите изворишта	• До краја 2023. године започета изградња система пречистача отпадних вода • До краја 2023. године обезбјеђено пречишћавање 70% отпадних вода у домаћинствима прикљученим на канализациону мрежу • До краја 2023. године повећано задовољство грађана услугама водоснабдијевања за 50% у односу на 2018. годину • До краја 2023. године успостављена најмање 2 подручја санитарне заштите изворишта • До краја 2023. године започета изградња система за пречишћавање воде за пиће на изворишту Тришчино врело	- Потписан уговор и започет пројекат изградње система пречистача отпадних вода - Просјечна оцјена задовољства грађана путном инфраструктуром - Број успостављених подручја санитарне заштите изворишта - Потписан уговор и започет пројекат изградње пречистача воде са изворишта

3.4.2. Усклађеност са стратешким документима виших нивоа власти

Секторски циљеви у области заштите животне средине су усклађени са развојним приоритетима на вишим нивоима власти који су дефинисани у стратешким документима и законским прописима и то:

- **Просторним планом РС/нацрт/ (измјене и допуне, до 2025. године),** односно његовим стратешким приоритетима у области природних система и ресурса везано за водно земљиште и утврђивање и верификовање санитарних зона заштите свих изворишта, као и стратешких приоритета у области заштите и унапријеђења животне средине везано активности за заштиту вода у сврху осигурања високог степена квалитета воде за пиће, што подразумева заштиту изворишта подземних и површинских вода за снабдијевање насељених мјеста, успостављањем зона санитарне заштите и спровођења ограничења која проистичу из тих зона, те активности заштите ваздуха од загађења спровођењем мјера енергетске ефикасности;

- **Стратегијом интегралног управљања водама РС (2015-2024.),** односно њеним општим циљем 2. Повећање коришћења и уређења расположивих ресурса у еколошки, социјално и економски прихватљивим границама;
- **Законом о водама РС,** посебно Правилником о мјерама заштите, начину одређивања, одржавања и обиљежавања зона санитарне заштите;
- **Законом о енергетској ефикасности РС** којим се уређује енергетска ефикасност у финалној потрошњи, те обавезама из Уговора о успостављању Енергетске заједнице и одредбама Директиве ЕУ 2018/844 о енергетским својствима зграда.

3.4.3. Иницијативе међуопштинске сарадње

Најзначајнија активност међуопштинске сарадње у домену заштите животне средине односи се на укљученост Општине Власеница у Скупштину ЈП Регионалне депоније „Црни врх“, на коју се одвози и одлаже отпад, што омогућава активности затварања локалних депонија и рекултивацију терена, што ће смањити загађење околине.

Такође, значајно је поменути и координацију активности између општина на подручју регије које се односе на прикупљање и обраду селективно прикупљеног отпада на подручју регије Бирач, у смислу унапријеђења локалних активности на подручју сваке општине за селективно прикупљање отпада како би се повећала укупна количина отпада за рециклажу која се прикупља на подручју регије, те да се поред папира и картона, који се тренутно разврставају за прикупљање у општини Власеница, почну разврставати и друге врсте отпада за рециклажу.

3.4.4. Програми пројекти и мјере

За реализацију плана заштите животне средине општине Власеница, у оквиру 3 секторска циља, дефинисана су **4 програма** која обухватају **16 пројеката**.

ПРОГРАМ	МЈЕРА/ПРОЈЕКАТ
ПРОГРАМ 3.1.1 ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ	П 3.1.1.1. Побољшање енергетске ефикасности јавне расвјете на подручју општине Власеница
	П 3.1.1.2. Санација зграде Општинске управе у циљу унапређења енергетске ефикасности
	П 3.1.1.3. Унапређење енергетске ефикасности у ОШ Вук Караџић у Власеници
	П 3.1.1.4. Унапређење енергетске ефикасности СШЦ Милорад Влачић у Власеници
	П 3.1.1.5. Пројекат суфинансирање замјене фасада и кровова на стамбено -пословним објектима
	П 3.1.1.6. Јачање капацитета и унапређење енергетске ефикасности објекта ПУ "Први кораџи"

	П 3.1.1.7. Унапређење енергетске ефикасности у објекту „Културни центар“
ПРОГРАМ 3.2.1 УНАПРЕЂЕЊЕ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ	П 3.2.1.1. Израда пројектне документације за затварање депоније и рекултивацију терена
	П 3.2.1.2. Успостављање система селективног прикупљања отпада
	П 3.2.1.3. Изградња рециклажног дворишта
	П 3.2.1.4. Проширење система управљања чврстим комуналним отпадом на рурална подручја
ПРОГРАМ 3.3.1 УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ЗЕМЉИШТА, ПОВРШИНСКИХ И ПОДЗЕМНИХ ВОДА	П 3.3.1.1. Израда пројектно-техничке документације за изградњу система за пречишћавање отпадних вода
	П 3.3.1.2. Изградња и реконструкција канализационе мреже у насељима Топлик I и Топлик II
ПРОГРАМ 3.3.2 ЗАШТИТА ИЗВОРИШТА И КВАЛИТЕТА ВОДЕ ЗА ПИЋЕ	П 3.3.2.1. Израда програма санитарне заштите и успостава санитарне заштите за изворишта за 3 мјесне заједница Фаза I и II Израда Програма санитарне заштите изворишта Грабовица и Подцрквина
	П 3.3.2.2. Израда хлорне станице на водоводном систему "Грабовица"
	П 3.3.2.3. Изградња система за пречишћавање воде за пиће на изворишту „Тришчино врело"

Укупна очекивана улагања за реализацију секторског плана заштите животне средине су: **1.807.500 КМ.**

4 ОПЕРАТИВНИ ДИО

4.1. План имплементације за 3 године (2019-2023.)

Веза са стратешким и секторским циљем/ циљевима	Пројекат/мјера (вријеме трајања)	Укупни исходи	Укупни оријент. издаци (до завршетка пројекта)	Укупни предвиђени издаци (за III године)	Финансирање из буџета ЈЛС				Финансирање из осталих извора				Веза са буџетом и/или ознака екстерног извора финансирања	Општинско одјељење одговорно за имплементацију
					Преглед по годинама				Преглед осталих извора по годинама					
					год. I	год. II	год. III	укупно (I+II+III)	год. I	год. II	год. III	укупно (I+II+III)		
1	2	3	4	5=9+21	6	7	8	9=6+7+8	18=Zbir 10-17	19	20	21=18+19+20	23	24
СТЦ-ЕС/СЕЦ.1	П 1.1.1.1.Подршка развоју малих и средњих предузећа (2019-2023.)	До краја 2023. године, реализована подршка за 10 малих и средњих предузећа	100,000	100,000	20,000	20,000	10,000	50,000	0	20,000	30,000	50,000	414149 Подстицајна средства за мала и средња предузећа, донатори	Одјељење за привреду, друштвене дјелатности и инспекцијске послове
СТЦ-ЕС/СЕЦ.1.1	П 1.1.1.2. Изградња градске тржнице (2021-2023.)	До краја 2023. године утврђен модалитет изградње и пронађени извори финансирања градске тржнице	100,000	10,000	0	0	10,000	10,000	0	0	0	0	511700 издаци за пројектну документацију	Одјељење за просторно уређење и стамбено- комуналне послове

СТЦ1-ЕС/СЕЦ1.1	П 1.1.1.3. Јачање улоге дијаспоре у развоју општине Власеница (2019-2023.)	Реализоване најмање 3 мјере које омогућавају допринос исељеништва развоју општине до краја 2023. године	50,000	50,000	3,000	4,000	3,000	10,000	0	20,000	20,000	40,000	415219 остали грантови, донатори	Одјељење за привреду, друштвене дјелатности и инспекцијске послове
СТЦ1-ЕС/СЕЦ1.1	П 1.1.1.4. Унапређења услова за рад и живот рањивих група (2019-2021.)	До краја 2021. године покренуто/проширено постојећих најмање 5 пословних дјелатности чији су носиоци рањиве групе	190,000	190,000	25,000	25,000	10,000	60,000	90,000	20,000	20,000	130,000	511100 Издаци за суфинансирање пројеката, донатори	Одјељење за привреду, друштвене дјелатности и инспекцијске послове
СТЦ2-ЕС/СЕЦ1.1	П 1.1.1.5. Развијање истраживачког и предузетничког начина размишљања код младих (2019-2023.)	Најмање 100 младих оспособљено за израду бизнис плана и покретање властитог бизниса Покренуто најмање 5 малих бизниса од стране младих	12,000	6,000	2,000	2,000	2,000	6,000	0	0	0	0	415219 остали грантови	Одјељење за привреду, друштвене дјелатности и инспекцијске послове
СТЦ1-ЕС/СЕЦ1.1	1.1.2.1.. Развој пословне зоне "Брегови" (2019-2020.)	До 2022. године најмање 2 привредна субјекта раде у пословној зони „Брегови“	200,000	60,000	20,000	10,000	0	30,000	30,000	0	0	30,000	511700 Издаци за суфинансирање пројеката, донатор УНДП	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове

СТЦ1-ЕС/СЕЦ1.1	1.1.2.2. Промоција инвестиционих потенцијала општине Власеница (2019-2023.)	До 2023. године реализоване минимално 3 инвестиције у пословне зоне	17,000	17,000	8,000	5,000	4,000	17,000	0	0	0	0	412700 Расходи за стручне услуге	Одјељење за привреду, друштвене дјелатности и инспекцијске послове
СТЦ1-ЕС/СЕЦ1.1	1.1.2.3. Уређење нове пословне зоне "Дрински корпус" (2021-2023.)	До 2023. године један нови привредни субјекат присутан у пословној зони „Дрински корпус“	20,000	20,000	0	0	20,000	20,000	0	0	0	0	412529 Трошкови комуналне инфраструктуре	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТЦ1.2-ЕС/СЕЦ1.2	1.2.1.1. Подршка производњи поврћа на подручју општине Власеница (2019-2023.)	До краја 2023. године повећана површина засада поврћа за 30% у односу на 2018. годину	150,000	109,000	19,600	10,000	10,000	39,600	29,400	20,000	20,000	69,400	415219 Подстицајна средства за пољопривреду, донатори	Одјељење за привреду, друштвене дјелатности и инспекцијске послове

СТЦ1-ЕС/СЕЦ1.2	1.2.1.2. Подизање нових засада у сектору воћарства (2019-2023.)	До краја 2023. године повећана површина засада воћа за 25 хектара у односу на 2018. годину	150,000	89,000	5,000	7,000	7,000	19,000	30,000	20,000	20,000	70,000	415219 Подстицајна средства за пољопривреду, донатори	Одјељење за привреду, друштвене дјелатности и инспекцијске послове
СТЦ1-ЕС/СЕЦ1.2	1.2.1.3. Развој органске производње воћа и поврћа (2020-2023.)	До 2023. године (пре)регистровано најмање 10 газдинстава која се баве органском производњом воћа и поврћа, у односу на 2018. године	100,000	70,000	0	10,000	10,000	20,000	0	25,000	25,000	50,000	415219 Подстицајна средства за пољопривреду, донатори	Одјељење за привреду, друштвене дјелатности и инспекцијске послове
СТЦ1-ЕС/СЕЦ1.2	1.2.1.4. Подршка пољопривредној производњи - набавка механизације за пољопривредну производњу (2019-2021.)	До краја 2023. године додјељена механизација најмање 10 пољопривредних произвођача	75,000	75,000	15,000	15,000	15,000	45,000	10,000	10,000	10,000	30,000	415219 Подстицајна средства за пољопривреду, донатори	Одјељење за привреду, друштвене дјелатности и инспекцијске послове
СТЦ1-ЕС/СЕЦ1.2	1.2.1.5. Подизање пољопривредног огледног поља у Власеници (2019-2021.)	До краја 2020. године 50 ученика средње школе је стекло практична искуства на огледном пољу	135,000	135,000	25,000	25,000	25,000	75,000	20,000	20,000	20,000	60,000	415219 Пројекат Огледно поље, донатори	Одјељење за привреду, друштвене дјелатности и инспекцијске послове

СТЦ1-ЕС/СЕЦ1.2	1.2.1.6. Увођење система за наводњавање (2019-2021.)	До краја 2021. године, систем наводњавања у производњи примјењује најмање 50 пољопривредних произвођача	68,000	68,000	4,000	4,000	4,000	12,000	16,000	20,000	20,000	56,000	415219 Подстицајна средства за пољопривреду, донатори	Одјељење за привреду, друштвене дјелатности и инспекцијске послове
СТЦ1-ЕС/СЕЦ1.2	1.2.1.7. Унапређење складиштења и повећање степена прераде пољопривредних производа (2021-2023)	До краја 2023. године ускладиштено 50% и прерађено 20% пољопривредних производа	600,000	180,000	0	0	30,000	30,000	0	0	150,000	150,000	415219 Подстицајна средства за пољопривреду, донатори	Одјељење за привреду, друштвене дјелатности и инспекцијске послове
СТЦ1-ЕС/СЕЦ1.2	1.2.2.1. Повећање пољопривредне производње у сектору сточарства - производња млијека (2019-2023)	До 2023. године повећана производња млијека за 30% у односу на 2018. годину	162,000	102,000	4,000	4,000	4,000	12,000	30,000	30,000	30,000	90,000	415219 Подстицајна средства за пољопривреду, донатори	Одјељење за привреду, друштвене дјелатности и инспекцијске послове
СТЦ1-ЕС/СЕЦ1.2	1.2.2.2. Повећање производње у сектору сточарства - производња меса (2019-2023)	До 2023. године повећан товни сточни фонд за 20% у односу на 2018. годину	205,000	90,000	5,000	5,000	5,000	15,000	25,000	25,000	25,000	75,000	415219 Подстицајна средства за пољопривреду, донатори	Одјељење за привреду, друштвене дјелатности и инспекцијске послове
СТЦ1-ЕС/СЕЦ1.2	1.2.3.1. Развој задружних активности (2019-2023)	До краја 2023. године повећан број задругара за 50% у односу на 2018. годину	50,000	34,000	2,000	1,000	1,000	4,000	10,000	10,000	10,000	30,000	415219 Подстицајна средства за пољопривреду, донатори	Одјељење за привреду, друштвене дјелатности и инспекцијске послове

СТЦ1-ЕС/СЕЦ1.2	1.2.3.2. Стручно оспособљавање пољопривредних произвођача (2019-2023)	До краја 2023. године сертификовано 10 пољопривредних произвођача	17,500	10,500	500	500	500	1,500	3,000	3,000	3,000	9,000	415219 Подстицајна средства за пољопривреду, донатори	Одјељење за привреду, друштвене дјелатности и инспекцијске послове
СТЦ1-ЕС/СЕЦ1.2	1.2.3.3. Организовање сајма пољопривреде и привреде (2019-2023)	До краја 2023. године, повећан број уговорених послова на Сајму за 30% и остварени пласман производа у току Сајма за 30% у односу на 2019. годину	100,000	75,000	10,000	10,000	10,000	30,000	15,000	15,000	15,000	45,000	415219 Подстицајна средства за пољопривреду, донатори	Одјељење за привреду, друштвене дјелатности и инспекцијске послове
СТЦ2-ДС/СЕЦ2.1	2.1.1.1. Изградња објекта Студентско-ћачког дома - Фаза 1: Конструкција објекта (2019)	До 2020. године дефинисан модалитет и извор финансирања за фазу 2 изградње Студентско-ћачког дома	1,400,000	1,400,000	0	0	0	0	1,400,000	0	0	1,400,000	Донатор Влада Р. Србије	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТЦ2-ДС/СЕЦ2.1	2.1.2.2. Увођење нових смјерова у образовни програм средњошколског центра (2019-2021.)	До краја 2023. године смањен број ученика који настављају школовање у другим градовима 20 % у односу на 2018. годину	15,000	15,000	5,000	5,000	5,000	15,000	0	0	0	0	415219 остали грантови	Одјељење за привреду, друштвене дјелатности и инспекцијске послове
СТЦ2-ДС/СЕЦ2.1	2.1.2.3. Подршка увођењу нових студијских програма у високом образовању (2019-2020.)	До краја 2023. године смањен број студената из Власенице који студирају у другим градовима за 20% у односу на 2018. годину	30,000	30,000	10,000	10,000	10,000	30,000	0	0	0	0	415217 Шумарски факултет Власеница	Одјељење за привреду, друштвене дјелатности и инспекцијске послове

СТП2-ДС/СЕП2.2	2.2.1.1. Техничко опремање Дома здравља у Власеници (2019-2021)	До краја 2021. године повећан обим пружених медицинских услуга за 20% у односу на 2018. годину	200,000	200,000	0	10,000	10,000	20,000	0	160,000	20,000	180,000	415216 Дом здравља власеница, донатори	Одјељење за привреду, друштвене дјелатности и инспекцијске послове
СТП2-ДС/СЕП2.2	2.2.1.2. Изградња и санација 4 стамбена објекта за угрожене категорије (2019-2020)	До 2020. године ријешено стамбено питање за 4 породице из рањивих категорија	160,000	160,000	10,000	0	0	10,000	150,000	0	0	150,000	415239 Суфинансирање програма Опоравак од поплава, донатор УНДП	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТП2-ДС/СЕП2.2	2.2.1.3. Изградња објекта колективног становања са 20 станова за угрожене категорије (2019-2020)	До 2020. године ријешено стамбено питање 20 породица из категорије расељених лица	910,000	910,000	10,000	0	0	10,000	500,000	400,000	0	900,000	412529 Трошкови комуналне инфраструктуре, донатор МИРЛ и МЉПИ	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТП2-ДС/СЕП2.2	2.2.1.4. Едукација становништва, нарочито младих, из области актуелних тема везаних за здравље, живот и рад (2019-2023)	До краја 2023. године повећана информисаност становништва, нарочито младих о актуелним темама везаним за здравље, живот и рад које се огледа у: - Повећању броја здравствених прегледа за 30%; - Повећању броја samozапослених предузетника за 10%.	21,000	21,000	2,000	2,000	2,000	6,000	5,000	5,000	5,000	15,000	412920 Услуге стручног образовања	Одјељење за привреду, друштвене дјелатности и инспекцијске послове

СТП2-ДС/СЕП2.2	2.2.1.5. Промоција мира, међусобног повјерења и толеранције (2019-2023)	До краја 2023. године најмање 800 корисника (ученика основне школе) укључено у активности у „Кутку помирења“	30,000	22,500	7,000	2,000	3,000	12,000	5,500	3,000	2,000	10,500	511100 Издаци за суфинансирање пројеката, донатори	Одјељење за привреду, друштвене дјелатности и инспекцијске послове
СТП2-ДС/СЕП2.3	2.3.1.1. Успостављање е-управе (2019-2020.)	До краја 2020. године убрзан процес вођења регистра овјере потписа, рукописа и преписа е-овјере за 50% у односу на 2018. годину	10,000	10,000	3,000	2,500	0	5,500	2,500	2,000	0	4,500	412770 Услуге одржавања рачунарских програма, донатори	Одјељење за општу управу
СТП2-ДС/СЕП2.3	2.3.1.2. Унапређење ефикасности јавне управе (2019-2023)	До краја 2023. године, повећано кориштење савремене рачунарске опреме и софтвера за 50% у односу на 2018. годину	70,000	40,000	15,000	15,000	10,000	40,000	0	0	0	0	412900 Остали расходи	Одјељење за општу управу
СТП2-ДС/СЕП2.3	2.3.1.3. Изградња објекта Полицијске станице (2019-2020)	До краја 2020. године, сво особље Полицијске станице задовољно побољшаним просторним условима за рад	725,000	725,000	15,000	10,000	0	25,000	350,000	350,000	0	700,000	511100 издаци за изградњу и прибављање осталих објеката, донатор Министарство финансија	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТП2-ДС/СЕП2.3.	2.3.1.4. Реконструкција постојеће зграде Полицијске станице у стамбено-пословну зграду (2020-2023)	До краја 2023. године, усељено 20 стамбених јединица нове зграде	20,000	20,000	0	20,000	0	20,000	0	0	0	0	511100 Расходи за изградњу и прибављање осталих објеката	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове

СТП2-ДС/СЕП2.3	2.3.1.5. Израда спроведбене просторно-планске документације за урбано подручје (2019-2023)	До краја 2023. године, одобрења за грађење приватних и пословних објеката усклађена са просторно-планским документима (она која су издата након усвајања)	50,000	50,000	1,000	25,000	14,000	40,000	5,000	5,000	0	10,000	511700 Издаци за пројектну документацију, донатор Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију РС	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТП2-ДС/СЕП2.3	2.3.1.6. Обиљежавање назива улица и означавање кућних бројева на градском подручју општине (2019-2021)	До краја 2021. године обиљежено бројем 80% објеката из адресног система кућним бројем на урбаном подручју општине	12,000	12,000	3,000	5,000	4,000	12,000	0	0	0	0	412900 Остали расходи	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТП2-ДС/СЕП2.3	2.3.2.1. Модернизација улица у урбаном подручју (2019-2023)	Уређена путна инфраструктура за најмање 3.000 грађана и посјетилаца општине Власеница у урбаном подручју Од 2019. до 2023. године смањен број саобраћајних несрећа у урбаном подручју у односу на период од 2014. до 2019. године	300,000	150,000	50,000	50,000	50,000	150,000	0	0	0	0	511200 Издаци за реконструкцију и инвестиционо одржавање	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове

СТП2-ДС/СЕП2.3	2.3.2.2. Модернизација локалних и некатегорисаних путева (2019-2023)	Уређена путна инфраструктура за најмање 1500 грађана и посјетилаца општине Власеница Од 2019. до 2023. године смањен број саобраћајних несрећа на предметној дионици, у односу на период од 2014. до 2018. године	600,000	600,000	50,000	75,000	75,000	200,000	50,000	150,000	200,000	400,000	511100 Издаци за асфалтирање пута	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТП2-ДС/СЕП2.3	2.3.2.3. Модернизација пута Власеница-Цикотска Ријека (2019)	Уређена путна инфраструктура за најмање 1.500 грађана и посјетилаца општине Власеница	63,000	63,000	13,000	0	0	13,000	50,000	0	0	50,000	511100 Издаци за асфалтирање пута Власеница-Ц. Ријека, екстерни извори МЈБП	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТП2-ДС/СЕП2.3	2.3.2.4. Изградња кружне раскрснице (2019-2020)	Од 2019. до 2023. године смањен број саобраћајних несрећа на предметној дионици, у односу на период од 2014. до 2018. године	760,000	760,000	10,000	0	0	10,000	250,000	250,000	250,000	750,000	511100 издаци за изградњу и прибављање осталих објеката, екстерни извори Дирекција за путеве РС	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТП2-ДС/СЕП2.3	2.3.2.5. Израда пројектне документације нових саобраћајница по урбанистичком плану (путни правци: М19-2-Пискавице, Бирач-Инд.зона) (2021-2023)	До 2022. године идентификовани извори финансирања за изградњу нових саобраћајница	30,000	20,000	0	0	10,000	10,000	0	0	10,000	10,000	511700 Издаци за пројектну документацију, донатори	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове

СТП2-ДС/СЕП2.3	2.3.2.6. Уређење пјешачке зоне у улицама Светосавска и Св. апостола Петра и Павла (2021-2023)	Од 2021. до краја 2023. године, смањен број несрећа у којима су учествовали пјешаци за 30% у односу на период од 2018 до 2020. године	30,000	30,000	0	0	30,000	30,000	0	0	0	0	511100 Расходи за изградњу и прибављање осталих објеката	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТП2-ДС/СЕП2.3	2.3.2.7. Уређење и проширење општинског паркинга (2019-2020)	До 2023. године смањен број казни за погрешно паркирање на урбаном подручју за 20% у односу на 2018. годину	20,000	20,000	10,000	10,000	0	20,000	0	0	0	0	511100 Расходи за изградњу и прибављање осталих објеката	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТП2-ДС/СЕП2.3	2.3.2.8. Унапређење безбједности саобраћаја на подручју општине Власеница (2019-2023)	До краја 2020. године, смањен број саобраћајних несрећа у зонама масовног кретања за 30% у односу на 2018. годину	125,000	75,000	20,000	10,000	10,000	40,000	20,000	5,000	10,000	35,000	511100 Издаци за суфинансирање пројеката из безбиједности саобраћаја, екстерни извори АБСРС	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТП2-ДС/СЕП2.3	2.3.3.1. Изградња водоводног система за насеље Доњи Залуковик (2019)	До краја 2019. године прикључено 30 домаћинства на водоводну мрежу Доњи Залуковик	5,000	5,000	5,000	0	0	5,000	0	0	0	0	412951 Трошкови комуналне инфраструктуре	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове

СТП2-ДС/СЕП2.3	2.3.3.2. Изградња водоводног система за насеље Дурићи (2020-2021)	До краја 2021. године прикључено 40 домаћинстава на водоводну мрежу Дурићи	95,000	95,000	0	5,000	0	5,000	0	90,000	0	90,000	511100 Издаци за суфинансирање пројеката, донатори	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТП2-ДС/СЕП2.3	2.3.3.3. Ново градско гробље (2021-2023)	До краја 2023. године успостављен систем управљања градским гробљем	200,000	50,000	0	0	50,000	50,000	0	0	0	0	511100 Расходи за изградњу и прибављање осталих објеката	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТП2-ДС/СЕП2.3	2.3.3.4. Уређење православног гробља (2019-2020)	До краја 2023. године успостављен систем управљања православним гробљем	20,000	20,000	10,000	10,000	0	20,000	0	0	0	0	412529 Трошкови комуналне инфраструктуре	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТП3-ДС/СЕП2.3	2.3.3.5. Уређење јавних зелених површина (2019-2023.)	До 2023. године, континуирано одржавање уређене јавне зелене површине	100,000	60,000	20,000	20,000	20,000	60,000	0	0	0	0	511700 Издаци за пројектну документацију	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТП3-ДС/СЕП2.3	2.3.3.6. Израда пројектне документације за изградњу гасовода (2021-2022)	До краја 2023. године успостављен модалитет финансирања изградње гасовода	80,000	20,000	0	0	20,000	20,000	0	0	0	0	511700 Издаци за пројектну документацију	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове

СТП2-ДС/СЕП2.4	2.4.1.1. Изградња спомен обиљежја на Тргу српских бораца (2019-2020.)	До 2021. године, одржан 1 догађај на простору Трга	66,000	66,000	26,000	10,000	0	36,000	30,000	0	0	30,000	511100 Издаци за изградњу и прибављање осталих објеката, донатори	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТП2-ДС/СЕП2.4	2.4.1.2. Уређење локалитета са културно-историјским и природним атракцијама - (2019-2022.)	До краја 2022. године, одржано мин 5 догађаја на простору уређених локалитета са културно-историјским и природним атракцијама	45,000	30,500	500	0	0	500	0	15,000	15,000	30,000	415210 Текући грантови донатори	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТП2-ДС/СЕП2.4	2.4.1.3. Изградња Саборног храма у Власеници (2019-2023)	До краја 2023. године одржано 10 културно-вјерских садржаја у Саборном храму	515,000	309,000	3,000	3,000	3,000	9,000	100,000	100,000	100,000	300,000	415214 Помоћ вјерским заједницама, донатори	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТП2-ДС/СЕП2.4	2.4.1.4. Подршка раду вјерских заједница на подручју општине Власеница (2019-2023)	До краја 2023. године, обезбјеђени бољи услови за редовне вјерске активности за 2.000 становника	60,000	36,000	12,000	12,000	12,000	36,000	0	0	0	0	415214 Помоћ вјерским заједницама	Одјељење за привреду, друштвене дјелатности и инспекцијске послове

СТП2-ДС/СЕП2.4	2.4.2.1. Санација спортских терена на подручју општине Власеница (2019-2023.)	До краја 2023. године, реализована мин 15 спортских догађаја у просјеку годишње на санираним теренима	100,000	60,000	10,000	10,000	10,000	30,000	10,000	10,000	10,000	30,000	511100 Издаци за суфинансирање пројеката, донатори	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТП2-ДС/СЕП2.4	2.4.2.2. Изградња спортске дворане (2019-2023)	До краја 2023. године, реализована мин 10 спортских догађаја у просјеку годишње у спортској дворани	1,100,000	1,100,000	50,000	40,000	10,000	100,000	300,000	700,000	0	1,000,000	511100 Издаци за суфинансирање пројеката, донатори	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТП2-ДС/СЕП2.4	2.4.2.3. Подршка организовању традиционалних, спортских и културних догађаја (2019-2023)	Подржане традиционалних, културних и спортских манифестације уврштене у годишњи програм манифестација	50,000	30,000	10,000	10,000	10,000	30,000	0	0	0	0	415 217 општинске културне манифестације	Одјељење за привреду, друштвене дјелатности и инспекцијске послове
СТП2-ДС/СЕП2.5	2.5.1.1. Унапређење капацитета ватрогасне јединице на подручју општине Власеница (2019-2021)	До краја 2022. године повећана ефикасност реаговања Ватрогасне јединице смањењем времена одзива за 50% у односу на 2018. годину	393,000	393,000	10,000	10,000	10,000	30,000	45,000	18,000	300,000	363,000	511300 Средства за техничко опремање Ватрогасног друштва Власеница, донатори	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове

СТП2-ДС/СЕП2.5	2.5.1.2. Успостављање система видео надзора градске зоне (2019-2021)	До краја 2020. године, остварен ниво ријешености случајева пријављених дјела на градском подручју од 95%	100,000	100,000	23,000	27,000	0	50,000	20,000	20,000	10,000	50,000	511300 Издаци за постављање видео надзора у граду, донатори	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТП2-ДС/СЕП2.5	2.5.1.3. Пројекат деминирања зона контаминираних минама (2020-2023)	До краја 2023. године, 3 ха очишћеног земљишта приведено намјени	200,000	100,000	0	0	0	0	0	50,000	50,000	100,000	Донатори	Одјељење за привреду, друштвене дјелатности и инспекцијске послове
СТП2-ДС/СЕП2.5	2.5.2.1. Успостављање система управљања катастрофалним ризицима - израда планских докумената (2019-2023)	До краја 2023. године пронађени извори финансирања за програме и планове у области заштите и спасавања Све дозволе за градњу се издају уз потпуну примјену грађевинске регулативе	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	Припрема програма не изискује финансијска средства	Одјељење за привреду, друштвене дјелатности и инспекцијске послове
СТП2-ДС/СЕП2.5	2.5.2.2. Увођење система мјерења климатских карактеристика (2020-2021)	Успостављен систем континуираног мјерења температуре и атмосферских падавина до краја 2021. године	50,000	50,000	0	5,000	5,000	10,000	35,000	5,000	0	40,000	511100 Издаци за суфинансирање пројеката, донатори	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове

СТЦЗ-ЗС/СЕЦЗ.1	3.1.1.1 Побољшање енергетске ефикасности јавне расвјете на подручју општине Власеница (2019-2021)	До 2020. године, смањена потрошња електричне енергије за уличну расвјету за 50% у односу на 2018. годину	280,000	280,000	190,000	0	0	190,000	90,000	0	0	90,000	511100 Издаци за изградњу ЛЕД расвјете у граду, донатор УНДП	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТЦЗ-ЗС/СЕЦЗ.1	3.1.1.2. Санација зграде општинске управе у циљу унапређења енергетске ефикасности (2019-2021)	До 2022. године, смањена количина потрошња енергената за загријавање објекта за најмање 20% у односу на 2018. годину	180,000	180,000	20,000	10,000	10,000	40,000	0	70,000	70,000	140,000	511200 Реконструкција и инвестиционо одржавање, донатори	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТЦЗ-ЗС/СЕЦЗ.1	3.1.1.3. Унапређење енергетске ефикасности ОШ Вук Караџић у Власеници (2020-2022)	До 2023. године, смањена количина потрошених енергената за загријавање објекта за најмање 20% у односу на 2018. годину	100,000	80,000	0	5,000	5,000	10,000	0	0	70,000	70,000	511100 Издаци за суфинансирање пројеката, донатори	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТЦЗ-ЗС/СЕЦЗ.1	3.1.1.4. Унапређење енергетске ефикасности СШЦ Милорад Влачић у Власеници (2019-2021)	До 2021. године, смањена количина потрошених енергената за загријавање објекта за најмање 20% у односу на 2018. годину	70,000	70,000	5,000	5,000	0	10,000	0	0	60,000	60,000	511100 Издаци за суфинансирање пројеката, донатори	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове

СТПЗ-ЗС/СЕЦЗ.1	3.1.1.5. Пројекат суфинансирање замјене фасада и кровова на стамбено-пословним објектима (2019-2023)	До 2023. године, смањена количина потрошених енергената за загријавање објекта за најмање 20 % у просјеку у односу на 2018. годину	240,000	195,000	25,000	25,000	25,000	75,000	40,000	40,000	40,000	120,000	415239 Суфинансирање зграда ЗЕВ 511200 Издаци за реконструкцију и инвестиционо одржавање	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТПЗС/СЕЦЗ.1.	3.1.1.6. Јачање капацитета и унапређење ЕЕ у предшколској установи Први кораци у Власеници (2019-2021)	До 2021. године, смањена колична потрошених енергената за загријавање објекта за најмање 20% у односу на 2018. годину	256,000	256,000	116,000	20,000	20,000	156,000	100,000	0	0	100,000	511100 Издаци за суфинансирање пројекта, донатор Влада Р. Србије	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТПЗ-ЗС/СЕЦЗ.1	3.1.1.7. Унапређење енергетске ефикасности у објекту „Културни центар“ (2020-2023)	До 2021. године, смањена колична потрошених енергената за загријавање објекта за најмање 20% у односу на 2018. годину	230,000	230,000	0	15,000	15,000	30,000	0	0	200,000	200,000	511100 Издаци за суфинансирање пројекта, донатори	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТПЗ-ЗС/СЕЦЗ.2	3.2.1.1. Израда пројектне документације за затварање депоније и рекултивацију терена (2020)	До краја 2023. године, идентификовани извори финансирања за санацију локалне депоније	50,000	40,000	0	20,000	0	20,000	0	20,000	0	20,000	511700 Издаци за пројектну документацију, донатори	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТПЗ-ЗС/СЕЦЗ.2	3.2.1.2. Успостављање система селективног прикупљања отпада (2020-2023)	До краја 2023. године, 20% домаћинстава и правних лица укључено у селективно прикупљање отпада	150,000	80,000	0	25,000	25,000	50,000	0	15,000	15,000	30,000	511100 Издаци за суфинансирање пројекта, донатори	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове

СТПЗ-ЗС/СЕПЗ.2	3.2.1.3. Изградња рециклажног дворишта (2021-2023)	До краја 2023. године успостављен модалитет за финансирање изградње рециклажног дворишта	60,000	60,000	0	0	10,000	10,000	0	0	50,000	50,000	511100 Издаци за суфинансирање пројеката, донатори	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТПЗ-ЗС/СЕПЗ.2	3.2.1.4. Проширење система управљања чврстим комуналним отпадом на рурална подручја (2020-2021)	До краја 2023. године повећана покривеност домаћинства системом управљања отпада за 5% у односу на 2018. годину	5,000	5,000	0	2,000	3,000	5,000	0	0	0	0	511100 Издаци за суфинансирање пројеката	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТПЗ-ЗС/СЕПЗ.3	3.3.1.1.Израда пројектно-техничке документације за изградњу система за пречишћавање отпадних вода (2019)	До 2023. године идентификовани извори финансирања за изградњу система за пречишћавање отпадних вода	30,000	30,000	30,000	0	0	30,000	0	0	0	0	511700 Издаци за пројектну документацију, донатори	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТПЗ-ЗС/СЕПЗ.3	3.3.1.2. Изградња и реконструкција канализационе мреже у насељима Топлик у Власеници (2019-2021)	До краја 2023. године 150 нових домаћинства прикључено на канализациону мрежу	34,500	34,500	4,500	10,000	10,000	24,500	10,000	0	0	10,000	511100 Издаци за суфинансирање пројеката, донатори	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове

СТПЗ-ЗС/СЕПЗ.3	3.3.2.1.. Израда програма санитарне заштите и успостава санитарне заштите за изворишта за 3 мјесне заједница Фаза I и II Израда Програма санитарне заштите изворишта Грабовица и Подцрквина (2019-2020)	До 2021. године, смањена колична потрошених енергената за најмање 20% у односу на 2018. годину	32,000	12,000	6,000	6,000	0	12,000	0	0	0	0	511700 издаци за пројектну документацију	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
СТПЗ-ЗС/СЕПЗ.3	3.3.2.2.Израда хлорне станице на водоводном систему "Грабовица" општина Власеница (2021-2023)	До 2022. године обезбијеђена здравствена исправност воде у МЗ Грабовица за 500 становника	60,000	30,000	0	0	30,000	30,000	0	0	0	0	511100 Издаци за суфинансирање пројеката	Одјељење за просторно уређење и стамбено-комуналне послове
УКУПНО:			13,039,000	10,931,000	978,100	714,000	716,500	2,408,600	3,876,400	2,741,000	1,905,000	8,522,400		

5.2. План организационих и људских капацитета за имплементацију, праћење и вредновање стратегије

План организационих и људских капацитета за успјешну имплементацију Стратегије израђен је на основу закључака који су произашли као резултат процеса претходне евалуације и датих препорука из Извјештаја о средњорочној евалуацији стратегије развоја за период 2014-2017. година, као и анализе капацитета у току ревизије Стратегије развоја.

Преглед постојећих капацитета за имплементацију стратегије

Кључну улогу у имплементацији, праћењу и вредновању Стратегије имају:

Начелник општине кроз јасно успостављање механизма и дефинисање одговорности одјељења и одсјека из њихове надлежности у погледу имплементације дијелова Стратегије и обезбјеђивања њихове координације.

Скупштина општине која разматра извјештај о реализацији стратешких докумената Општине, укључујући и Стратегију развоја као водећег стратешког документа који је основа за креирање и усвајање свих осталих развојних политика Општине.

Општинска управа општине Власеница која кроз своје организационе јединице (одјељења и одсјеке) припрема планове развоја општине, просторне и урбанистичке планове и учествује у изради плана имплементације стратешких интервенција 1+2.

Одсјек за развој који је формиран Одлуком о допуни Одлуке о оснивању Општинске управе бр.02/1-014-63/18 од 15.02.2018. године, и којом је преузео улогу носиоца процеса стратешког планирања. Правилником о измјени и допуни Правилника о организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе општине Власеница («Сл. Гласник општине Власеница» бр. 02/18), систематизована су и попуњена три (3) радних мјеста у Одсјеку за развој: шеф Одсјека, самостални стручни сарадник за планирање, припрему и имплементацију пројеката и односе с јавношћу и самостални стручни сарадник за извјештавање, припрему и имплементацију пројеката и јавне набавке. Одсјек за развој се експертно бави Стратегијом развоја општине као цјелине, затим иницира, координира и олакшава интерну и екстерну координацију активности свих актера од промоције, припреме и иницирања пројеката, имплементације, праћења, извјештавања до иницирања и ажурирања Стратегије и перманентно прати могуће изворе финансирања на свим нивоима.

Развојни тим (РТ) чији је задатак да заједно са Одсјеком за развој води процес планирања на општинском нивоу и прати имплементацију Стратегије развоја, учествује у изради годишњег плана имплементације и извјештаја о реализацији Стратегије којег Одсјек подноси начелнику, односно Скупштини општине на усвајање. РТ је састављен од представника: општинских одјељења, јавних установа и јавних предузећа, пословног и цивилног сектора.

Најзначајнија промјена у протеклом периоду имплементације Стратегије у односу на јачање капацитета за управљање развојем односи се на доношење Правилника о измјени и допуни Правилника о организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе општине Власеница («Службени гласник општине Власеница» бр. 02/18), којим је улогу ЈУРА-е преузео Одсјек за развој (до тада за обављање послова ЈУРА-е је била формирана Јединица за управљање развојем састављена од 3 члана, а којој се у 2017. години придружио још један члан). Ревидираним описима послова у оквиру ЈУРА-е створени су услови за то да планирање, имплементација, праћење и вредновање Стратегије постану дио редовних активности свих запослених.

Партнерска група за развој заједнице представља широко консултативно партнерство, које осигурава ангажман и допринос широког круга заинтересованих страна не само у стратешком

планирању, већ и у процесу provedbe стратегије. Састоји се од представника социјално-економских партнера, удружења грађана, приватног сектора, медија, итд.

Потребе за унапређењем приступа управљању развојем

На основу анализе капацитета и процеса за управљање развојем у Општини Власеница, која је проведена у оквиру средњорочне евалуације Стратегије развоја, те на основу закључака анализе спроведене у процесу ревизије утврђено је да постоји основа за даље јачање функције управљања развојем. У том правцу закључено је да је потребно:

- обезбиједити реалност имплементације Стратегије у фази извршења буџета и реализације планова имплементације пројеката, у складу са наведеним позицијама по економским кодовима буџета (властита средства) и уз реалније процјене спољних извора финансирања;
- успоставити институционалне канале за ажурирање базе пројеката између ресорних одјељења и Одсјека за развој (која има улогу централне Јединице за координирање развојних активности);
- наставити редовну комуникацију и сарадњу са ширим кругом социо-економских актера (нпр. путем Партнерске групе или Привредним савјетом) с циљем њиховог активнијег укључења у процесе планирања и имплементације, те постизања одрживих резултата;
- јачати капацитете представника локалне управе и екстерних актера за писање и имплементацију пројеката у складу са захтјевима донатора, посебно ЕУ;
- вршити прилагођавања за пријаву за БФЦ сертификат о повољном пословном окружењу (извршене 2 евалуације и реализована фаза анализе), јер је прије три године истекао ИСО 9001 сертификат након чега је донесена одлука да се неће ићи у обнову ИСО сертификата, већ да се крене у припрему за испуњавање критерија за добивање БФЦ сертификата.

Финално вредновање ревидиране Стратегије ће бити проведено након 2023. године. Препоруке из финалног вредновања ће се користити у процесу припреме нове Стратегије за будући период, након истека важења постојеће Стратегије по завршетку 2023. године.

Преглед основних активности и одговорности за имплементацију ревидоване Стратегије развоја општине Власеница

Основне улоге и одговорности за имплементацију, праћење, вредновање и извјештавање	
Активности	Надлежност (ко?)
Дефинисање приоритета за наредну годину на основу стратешко-програмских докумената и израда Плана имплементације (1+2)	Иницијатор и власник процеса: руководиоца одсјека Носиоци и учесници у процесу: руководиоци надлежних одјељења/одсјека Колегијум начелника Остали службеници
Припрема планова одјељења за наредну годину, укључујући пројекте из Стратегије развоја и редовне послове	Иницијатор и власник процеса: руководиоци надлежних одјељења Носиоци и учесници: руководилац Одсјека или Координатор РТ
Припрема обједињеног Годишњег плана рада начелника општине и ОУ за наредну годину	Иницијатор и власник процеса: руководиоца Одсјека и/ или Координатор РТ Носиоци и учесници у процесу: Колегијум начелника општине

Укључивање стратешких пројеката и мјера у план буџета за наредну годину	Иницијатор и власник процеса: руководицац одјељења за финансије Носиоци и учесници процеса: руководицац Одсјека и/или Координатор РТ Колегијум начелника
Усклађивање планова рада одјељења/одсјека и годишњег плана ОУ са усвојеним Буџетом за наредну годину	Иницијатор и власник процеса: руководицац Одсјека и/или Координатор РТ Носиоци и учесници процеса: руководиоци надлежних одјељења Колегијум начелника општине
Усвајање обједињеног Годишњег плана рада ОУ за наредну годину	Иницијатор и власник процеса: Колегијум начелника Носиоци и учесници у процесу: руководицац Одсјека и/или Координатор РТ
Припрема календара за праћење реализације Годишњег плана ОУ	Иницијатор и власник процеса: руководицац Одсјека и/или Координатор РТ Носиоци и учесници процеса: Остали службеници Одсјека
Разрада пројеката	Иницијатор и власник процеса: руководицац Одсјека и/или Координатор РТ Носиоци и учесници процеса: Остали службеници Одсјека Надлежна одјељења
Праћење екстерних извора финансирања	Иницијатор и власник процеса: руководицац Одсјека и/или Координатор РТ Носиоци и учесници процеса: Надлежна одјељења Остали службеници Одсјека/РТ
Праћење провођења Плана имплементације стратегије	Иницијатор и власник процеса: руководицац Одсјека и/или Координатор РТ Носиоци и учесници процеса: Остали службеници Одсјека/РТ Руководиоци одјељења
Праћење имплементације и израда извјештаја о реализацији годишњих планова рада одјељења (укључујући и полугодишњи извјештај)	Иницијатор и власник процеса: руководиоци одјељења Носиоци и учесници процеса: Колегијум начелника Руководилац Одсјека и/или Координатор РТ Остали службеници Одсјека
Укључивање Партнерске групе у праћење имплементације стратегије	Иницијатор и власник процеса: Руководилац Одсјека или Координатор РТ Носиоци и учесници у процесу: Остали службеници Одсјека Партнерска група/Општински развојни тим
Израда Годишњег извјештаја о реализацији стратегије развоја	Иницијатор и власник процеса: руководицац Одсјека и/или Координатор РТ Носиоци и учесници у процесу: Остали службеници Одсјека Руководиоци одјељења
Припрема, разматрање и вредновање извјештаја о реализацији Годишњег плана рада начелника општине и ОУ	Иницијатор и власник процеса: кабинет начелника општине Носиоци и учесници процеса: Руководиоци одјељења Колегијум начелника општине
Усвајање и објављивање Годишњег извјештаја о реализацији Годишњег плана рада начелника општине и ОУ	Иницијатор и власник процеса: начелник општине Носиоци и учесници процеса: Скупштина општине
Остале важне активности:	Иницијатор и власник процеса: Руководилац Одсјека или

• Редовно ажурирање веб странице Општине у домену информација које се односе на развојне активности • Редовни контакти са вишим нивоима власти • Успостављање и унапријеђење међуопштинске сарадње	Координатор РТ Носиоци и учесници: Остали службеници Одсјека
--	--

П Р И Л О З И

Прилог 1: Интегрисани преглед ревидоване стратегије развоја општине Власеница 2019-2023.

Веза са стратешким и секторским циљем и програмом	Пројекат/мјера	Укупни очекивани исход пројекта/мјере		Извори финансирања		
				Буџет	Екстерни извори	Укупно
1. Стратешки циљ	Побољшати конкурентност пословног и пољопривредног сектора					
1.1. Секторски циљ	Повећати пословну активност привреде	Очекивани секторски исход	До краја 2023. године покренута минимум 3 нова привредна субјекта на подручју општине До краја 2023. године запослено 100 нових радника као резултат привредних инвестиција на подручју општине До краја 2023. године започета изградња градске тржнице	Индикатори секторског циља	Број нових привредних субјеката Број нових радника Потписан уговор за изградњу градске тржнице и започети радови	
1.1.1. Програм	ПРОГРАМ 1.1.1 УНАПРЕЂЕЊЕ УСЛОВА ЗА ПРИВРЕДНЕ АКТИВНОСТИ					
	П 1.1.1.1. Подршка развоју малих и средњих предузећа (2019-2023.)	До краја 2023.године реализована подршка за 10 малих и средњих предузећа	50.000	50.000	100.000	
	П 1.1.1.2. Изградња градске тржнице (2020-2023.)	До краја 2023. године утврђен модалитет изградње и пронађени извори финансирања	50.000	50.000	100.000	

		градске тржнице			
	П 1.1.1.3. Јачање улоге дијаспоре у развоју општине Власеница (2019-2023.)	Реализоване најмање 3 мјере које омогућавају допринос исељеништва развоју општине до краја 2023. године	10.000	40.000	50.000
	П 1.1.1.4. Унапређење услова за рад и живот рањивих група (2019-2021.)	До краја 2021.године покренуто и развијено најмање 5 пословних дјелатности чији су носиоци рањиве групе	60.000	130.000	190.000
	П 1.1.1.5. Развијање истраживачког и предузетничког начина размишљања код младих (2019-2023.)	До 2023. године израђено најмање 20 бизнис планова за покретање властитог бизниса До краја 2023. године покренуто најмање 5 малих бизниса од стране младих	6.000	6.000	12.000
1.1.2. Програм	ПРОГРАМ 1.1.2 УРЕЂЕЊЕ И ПРОМОЦИЈА ПОСЛОВНИХ ЗОНА				
	П 1.1.2.1. Развој пословне зоне „Брегови“ (2019-2020.)	До 2021. године најмање 2 привредна субјекта присутно у пословној „Брегови“	80.000	120.000	200.000
	П 1.1.2.2. Промоција инвестиционих потенцијала општине Власеница (2019-2023.)	До краја 2023. године реализоване минимално 3 инвестиције у пословне зоне	17.000	0	17.000
	П 1.1.2.3. Развој пословне зоне „Дрински корпус“ (2021-2023.)	До 2023. године један нови привредни субјект присутан у пословној зони „Дрински корпус“	20.000	0	20.000

1.2. Секторски циљ	Повећати производњу и откуп пољопривредних производа	Очекивани секторски исходи	До краја 2023. године повећан обим производње воћа за 30% у односу на 2018. годину До краја 2023. године повећан обим производње поврћа за 30% у односу на 2018. годину До краја 2023. године, повећане површине засада у заштићеном подручју за 30% у односу на 2018. годину До краја 2023. године повећане укупне количине откупа у области воћарства и повртларства за 30% у односу на 2018. годину До краја 2023. године повећан откуп млијека за 30% у односу на 2018. годину До краја 2023. године повећан обим производње меса за 20% у односу на 2018. годину Повећан број пољопривредних газдинстава за 20% у односу на 2018. годину	Индикатори секторског циља	Обим производње у области воћарства Обим производње у области повртларства Обим производње у области сточарства Укупне количине откупа воћа и поврћа Укупне количине откупљеног млијека Укупне произведене количине меса Број пољопривредних газдинстава
1.2.1. Програм	ПРОГРАМ 1.2.1. ПОДРШКА РАЗВОЈУ ПОВРТЛАРСТВА И ВОЋАРСТВА				
	П 1.2.1.1. Подршка производњи поврћа на подручју општине Власеница (2019-2023.)	До краја 2023. године повећана површина засада поврћа за 30% у односу на 2018. годину	50.000	100.000	150.000

	П 1.2.1.2. Подизање нових засада у сектору воћарства (2019-2023.)	До краја 2023. године повећана површина засада воћа за 25 хектара у односу на 2018. годину	50.000	50.000	100.000
	П 1.2.1.3 Развој органске производње воћа и поврћа (2020-2023.)	До 2023. године (пре)регистровано најмање 10 газдинстава која се баве органском производњом воћа и поврћа, у односу на 2018. године	30.000	70.000	100.000
	П 1.2.1.4 Подршка пољопривредној производњи - набавка механизације за пољопривредну производњу (2019-2021.)	До краја 2021. године повећане обрађене површине за 30% у односу на 2018. годину	45.000	30.000	75.000
	П 1.2.1.5. Подизање пољопривредног огледног поља у Власеници (2019-2021.)	До краја 2021. године 50 ученика средње школе је стекло практична искуства на огледном пољу	75.000	60.000	135.000
	П 1.2.1.6. Увођење система за наводњавање (2019-2021.)	До краја 2021. године, систем наводњавања у производњи примјењује најмање 50 пољопривредних произвођача	12.000	56.000	68.000
	П 1.2.1.7 Унапређење складиштења и повећање степена прераде пољопривредних производа (2021-2023.)	До краја 2023. године ускладиштено 50% и прерађено 20% пољопривредних производа	100.000	300.000	400.000
1.2.2. Програм	ПРОГРАМ 1.2.2. ПОДРШКА РАЗВОЈУ СТОЧАРСТВА				

	П 1.2.2.1. Повећање пољопривредне производње у сектору сточарства – производња млијека (2019-2023.)	До 2023. године повећана производња млијека за 30% у односу на 2018. годину	12.000	100.000	112.000
	П 1.2.2.2. Повећање производње у сектору сточарства – производња меса (2019-2023.)	До 2023. године повећан товни сточни фонд за 20% у односу на 2018. годину	25.000	100.000	125.000
1.2.3. Програм	ПРОГРАМ 1.2.3. РАЗВОЈ ЗАДРУГА И ПРОМОЦИЈА ПОЉОПРИВРЕДЕ				
	П 1.2.3.1. Развој задружних активности (2019-2023.)	До краја 2023. године повећан број задругара за 50% у односу на 2018. годину	6.000	44.000	50.000
	П 1.2.3.2. Стручно оспособљавање пољопривредних произвођача (2019-2023.)	До краја 2023. године сертификовано 10 пољопривредних произвођача	2.500	15.000	17.500
	П 1.2.3.3. Организовање Сајма пољопривреде и привреде (2019-2023.)	До краја 2023. године, повећан број уговорених послова на Сајму за 30% и остварени пласман производа у току Сајма за 30% у односу на 2019. годину	25.000	75.000	100.000
УКУПНО ЗА ЕКОНОМСКИ СЕКТОР			725.500	1.396.000	2.121.500
2. Стратешки циљ	Унаприједити друштвену средину за квалитетнији живот грађана				

2.1. Секторски циљ	Унаприједити доступност и квалитет образовања на подручју општине	Очекивани секторски исходи	До краја 2023. године повећан број ђака основних и средњошколских програма за 10% на подручју општине	Индикатори секторског циља	Број ђака средњих школа на подручју општине
			До краја 2023. године повећан број студената студијских програма за 10% на подручју општине		Број студената факултета на подручју општине
2.1.1. Програм	ПРОГРАМ 2.1.1. УНАПРЕЂЕЊА УСЛОВА ЗА РАЗВОЈ ОБРАЗОВАЊА				
	П 2.1.2.1. Изградња објекта Студентско-ђачког дома – Фаза 1 Конструкција објекта (2019.)	До 2020. године дефинисан модалитет и извор финансирања за фазу 2 изградње студентско-ђачког дома	0	1.400.000	1.400.000
	П 2.1.2.2. Увођење нових смјерова у образовни програм средњошколског центра (2019-2021.)	До краја 2023. године смањен број ученика који настављају школовање у другим градовима	15.000	0	15.000
	П 2.1.2.3. Подршка увођењу нових студијских програма у високом образовању (2019-2020.)	До краја 2020. повећан број уписаних студената за 20% у односу на 2018. годину	30.000	0	30.000

2.2. Секторски циљ	Повећати доступност здравствених услуга, социјалне заштите и едукација за угоднији живот	Очекивани секторски исходи	До краја 2023. године приходи Дома здравља од извршених услуга повећани за 20% у односу на 2018. годину	Индикатори секторског циља	Износ укупних прихода од услуга Дома здравља Власеница
			До краја 2023. године смањена социјална давања за 20% у односу на 2018. годину		Укупан износ социјалних давања
			До 2023. године смањен одлазак становништва, укључујући младе, у друге градове за 20% у односу на 2018. годину		Број одјављених становника са подручја Власенице
2.2.1. Програм	ПРОГРАМ 2.2.1. УНАПРЕЂЕЊЕ ЗДРАВСТВЕНЕ И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ И ПОМОЋИ УГРОЖЕНИМ ГРУПАМА				
	П 2.2.1.1. Техничко опремање Дома здравља у Власеници (2019-2021.)	До 2020. године повећан обим пружених медицинских услуга за 20% у односу на 2018. годину	20.000	180.000	200.000
	П 2.2.1.2. Изградња и санација 4 стамбена објекта за угрожене категорије (2019-2020.)	До 2020. године ријешено стамбено питање за 4 породице из рањивих категорија	10.000	150.000	160.000

	П 2.2.1.3. Изградња објекта колективног становања са 20 станова за угрожене категорије (2019-2020.)	До 2020. године ријешено стамбено питање 20 породица из категорије расељених лица	10.000	900.000	910.000
2.2.2. Програм	ПРОГРАМ 2.2.2. ЕДУКАЦИЈЕ ГРАЂАНА ЗА УГОДНИЈИ ЖИВОТ				
	П 2.2.2.1. Едукација становништва, нарочито младих, из области актуелних тема везаних за здравље, живот и рад (2019-2023.)	До краја 2023. године повећана информисаност становништва у односу на 2018. годину, нарочито младих о актуелним темама везаним за здравље, живот и рад које се огледају у: Повећању броја здравствених прегледа за 30% Повећању броја самозапослених предузетника за 10%	6.000	15.000	21.000
	П 2.2.2.2. Промоција мира, међусобног повјерења и толеранције (2019-2023.)	До краја 2023. године најмање 800 корисника (ученика основне школе) у „Кутку помирења“	14.000	16.000	30.000
2.3. Секторски циљ	Побољшати јавне и комуналне услуге	Очекивани секторски исходи	До краја 2023. године постигнута ефикасност јавних служби и сервиса од 100% ријешених захтјева у складу са процедурама и законским роковима	Индикатори секторског циља	Број ријешених захтјева грађана у складу са законским роковима Број ријешених

		До краја 2023. године постигнута ефикасност полиције од 95% ријешених случајева До краја 2023. године број јавних служби и сервиса које користе успостављени адресни систем повећан за 50% До краја 2023. године повећано задовољство грађана путном инфраструктуром за 50% у односу на 2018. годину До краја 2023. године започета изградња минимум 1 нове саобраћајнице по урбанистичком плану До краја 2023. године повећано задовољство грађана комуналним услугама за 50% у односу на 2018. годину До краја 2023. године повећано задовољство грађана стамбеним фондом за 20% у односу на 2018. годину До краја 2023. године, започети преговори за изградњу гасовода		предмета Полиције Број служби и установа које користе адресни систем Просјечна оцјена задовољства грађана путном инфраструктуром Документација о почетку изградње саобраћајнице Просјечна оцјена задовољства грађана комуналним услугама Укупан стамбени фонд на подручју општине Документација о започетим преговорима за изградњу гасовода
--	--	---	--	---

2.3.1. Програм	ПРОГРАМ 2.3.1. УНАПРЕЂЕЊЕ ЈАВНИХ УСЛУГА И ОБЈЕКТА				
	П 2.3.1.1. Успостављање е-управе (2019-2020.)	До краја 2023. године убрзан процес вршења административних поступака за 50% у односу на 2018. годину	5.500	4.500	10.000
	П 2.3.1.2. Унапређење ефикасности јавне управе (2019-2023.)	До краја 2023. године повећано кориштење савремене рачунарске опреме и софтвера за 50% у раду општинске администрације у односу на 2018. годину	70.000	0	70.000
	П 2.3.1.3. Изградња објекта Полицијске станице (2019-2020.)	До краја 2020. године сво особље Полицијске станице задовољно побољшаним просторним условима за рад	25.000	700.000	725.000
	П 2.3.1.4. Реконструкција постојеће зграде Полицијске станице у стамбено-пословну зграду (2020-2021.)	До краја 2023. године повећан стамбени фонд на подручју општине Власеница за 20 стамбених јединица	20.000	0	20.000
	П 2.3.1.5. Израда спроведбене просторно-планске документације за урбано подручје (2019-2023.)	До краја 2023. године повећан број издатих одобрења за грађење приватних и пословних објеката за 20% у односу на 2018. годину	40.000	10.000	50.000

	П 2.3.1.6. Обиљежавање назива улица и означавање кућних бројева на градском подручју општине (2019-2020.)	До краја 2021. године обиљежено бројем 80% објеката из адресног система на урбаном подручју општине	12.000	0	12.000
2.3.2. Програм	ПРОГРАМ 2.3.2. УНАПРЕЂЕЊЕ ПУТНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ				
	П 2.3.2.1. Модернизација улица у урбаном подручју (2019-2023.)	Од 2019. до 2023. године смањен број саобраћајних несрећа на предметној дионици за 40%, у односу на период од 2014. до 2018. године	300.000	0	300.000
	П 2.3.2.2. Модернизација локалних и некатегорисаних путева (2019-2023.)	Од 2019. до 2023. године смањен број саобраћајних несрећа на предметној дионици за 40%, у односу на период од 2014. до 2018. године	100.000	500.000	600.000
	П 2.3.2.3. Модернизација пута Власеница – Цикотска Ријека (2019.)	Од 2019. до 2023. године смањен број саобраћајних несрећа на предметној дионици за 30%, у односу на почетак периода имплементације Стратегије	13.000	50.000	63.000
	П 2.3.2.4. Изградња кружне раскрснице (2019-2020.)	Од 2019. до 2023. године смањен број саобраћајних несрећа на предметној дионици за 40%, у односу на период од 2014. до 2018. године	10.000	750.000	760.000
	П 2.3.2.5. Израда пројектне документације нових	До 2021. године идентификовани извори	20.000	10.000	30.000

	саобраћајница по урбанистичком плану (путни правци: М19-2-Пискавице, Бирач-Инд.зона) (2021.)	финансирања за изградњу нових саобраћајница			
	П 2.3.2.6. Уређење пјешачке зоне у улицама Светосавска и Св. апостола Петра и Павла (2021-2023.)	Од 2021. до краја 2023. године, смањен број несрећа на предметној локацији у којима су учествовали пјешаци за 30% у односу на период од 2018 до 2020. године	30.000	0	30.000
	П 2.3.2.7. Уређење и проширење општинског паркинга (2019-2020.)	До краја 2020. године смањен број казни за погрешно паркирање на урбаном подручју за 20% у односу на 2018. годину	20.000	0	20.000
	П 2.3.2.8. Унапређење безбједности саобраћаја на подручју општине Власеница (2019-2021.)	До краја 2020. године повећана безбједност учесника у саобраћају у зонама масовног кретања за 30% у односу на 2018. годину	70.000	55.000	125.000
2.3.3. Програм	ПРОГРАМ 2.3.3. УНАПРЕЂЕЊЕ ВОДОВОДНЕ И ОСТАЛЕ КОМУНАЛНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ				
	П 2.3.3.1. Изградња водоводног система за насеље Доњи Залуковик (2019.)	До краја 2019. године прикључено 30 домаћинстава на водоводну мрежу Доњи Залуковик	5.000	0	5.000
	П 2.3.3.2. Изградња водоводног система за насеље Дурићи (2020-2021.)	До краја 2021. године прикључено 40 домаћинстава на водоводну мрежу	5.000	90.000	95.000

	П 2.3.3.3. Ново градско гробље (2021-2023.)	До краја 2023. године успостављен систем управљања градским гробљем		200.000	0	200.000
	П 2.3.3.4. Уређење православног гробља (2019-2020.)	До краја 2023. године успостављен систем управљања православним гробљем		20.000	0	20.000
	П 2.3.3.5. Уређење јавних зелених површина (2019-2023.)	До 2023. године континуирано одржавање уређене јавне зелене површине		100.000	0	100.000
	П 2.3.3.6. Израда пројектне документације за изградњу гасовода (2021-2022.)	До краја 2023. године успостављен модалитет финансирања изградње гасовода		80.000	0	80.000
2.4. Секторски циљ	Унаприједити друштвени живот грађана у области културе, спорта и рекреације	Очекивани секторски исходи	До краја 2023. године повећан број посјетилаца спортских догађаја за 20% у односу на 2018. годину До краја 2023. године, повећан број посјетилаца културно-историјских садржаја за 20% у односу на 2018. годину До краја 2023. године, повећан број посјетилаца вјерских садржаја и манифестација за 20% у односу на 2018. годину	Индикатори секторског циља	Број посјетилаца спортских догађаја Број посјетилаца културно-историјских садржаја Број посјетилаца вјерских садржаја	

2.4.1. Програм	ПРОГРАМ 2.4.1. ПОДРШКА РАЗВОЈУ КУЛТУРЕ И ВЈЕРСКЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ И САДРЖАЈА				
	П 2.4.1.1. Изградња спомен обиљежја на Тргу српских бораца (2019.-2020.)	До краја 2020. године, одржан 1 догађај на простору Трга	36.000	30.000	66.000
	П 2.4.1.2. Уређење локалитета са културно-историјским и природним атракцијама (2019-2022.)	До краја 2022. године, одржано мин 5 догађаја на простору уређених локалитета са културно-историјским и природним атракцијама	500	44.500	45.000
	П 2.4.1.3. Изградња Саборног храма у Власеници (2019-2023.)	До краја 2023. године одржано 10 културно-вјерских садржаја у Саборном храму	15.000	500.000	515.000
	П 2.4.1.4. Подршка раду вјерских заједница на подручју општине Власеница (2019-2023.)	До краја 2023. године, одржано 20 културно-вјерских садржаја у организацији вјерских заједница	60.000	0	60.000
2.4.2. Програм	ПРОГРАМ 2.4.2. ПОДРШКА РАЗВОЈУ СПОРТА				
	П 2.4.2.1. Санација спортских терена на подручју општине Власеница (2019-2023.)	До краја 2023. године, реализовано минимум 15 спортских догађаја у просјеку годишње на санираним теренима	50.000	50.000	100.000
	П 2.4.2.2. Изградња спортске дворане (2019-2023.)	До краја 2023. године, реализовано минимум 10 спортских догађаја у просјеку годишње у спортској дворани	100.000	1.000.000	1.100.000
	П 2.4.2.3. Подршка	Подржане традиционалне,	50.000	0	50.000

	организовању традиционалних, спортских и културних догађаја (2019-2023.)	културне и спортске манифестације уврштене у годишњи програм манифестација			
2.5. Секторски циљ	Унаприједити безбједност грађана и развити механизме заштите од катастрофа	Очекивани секторски исходи	У периоду 2019-2023. године смањене материјалне штете изазване елементарним непогодама на подручју општине за 50% у односу на податке за претходних пет година До краја 2023. године смањен број кривичних дјела на градском подручју за 20% У периоду 2019-2023. године нема жртава мина на подручју општине До краја 2023. године смањен број кривичних дјела за 20% на градском подручју До краја 2023. године започета реализација минимум 5 пројеката из Програма и планова развоја цивилне заштите општине Власеница у области заштите и спасавања	Индикатори секторског циља	Износ материјалних штета изазваних елементарним непогодама на подручју општине % покривености градског подручја видео надзором Број жртава мина Број кривичних дјела Број започетих пројеката из области заштите и спасавања
2.5.1. Програм	ПРОГРАМ 2.5.1. УНАПРЕЂЕЊЕ БЕЗБЈЕДНОСТИ ГРАЂАНА				

	П 2.5.1.1. Унапређење капацитета ватрогасне јединице на подручју општине Власеница (2019-2021.)	До краја 2021. године повећана ефикасност реаговања Ватрогасне јединице смањењем времена одзива за 50% у односу на 2018. годину	30.000	363.000	393.000
	П 2.5.1.2. Успостављање система видео надзора градске зоне (2019-2021.)	До краја 2020. године остварен ниво ријешености случајева пријављених дјела на градском подручју од 95%	50.000	50.000	100.000
	П 2.5.1.3. Пројекат деминирања зона контаминираних минама (2020-2023.)	У периоду 2019-2023. година нема жртава мина на подручју општине Власеница	0	100.000	100.000
2.5.2. Програм	ПРОГРАМ 2.5.2. УНАПРЕЂЕЊЕ МЕХАНИЗАМА ЗА ЗАШТИТУ ОД КАТАСТРОФА				
	П 2.5.2.1. Успостављање система управљања катастрофалним ризицима - израда планских документа (2019-2023.)	До краја 2023. године пронађени извори финансирања за програме и планове у области заштите и спасавања Све дозволе за градњу се издају уз потпуну примјену грађевинске регулативе	0	0	0
	П 2.5.2.2. Увођење система мјерења климатских карактеристика (2020-2021.)	Успостављен систем континуираног мјерења температуре и атмосферских падавина до краја 2021. године	10.000	40.000	50.000

УКУПНО ЗА ДРУШТВЕНИ СЕКТОР			1.652.000	7.008.000	8.660.000
3. Стратешки циљ	Обезбиједити висок ниво квалитета животне средине				
3.1. Секторски циљ	Унаприједити енергетску ефикасност и повећати учешће обновљивих извора у производњи енергије	Очекивани секторски исходи	До краја 2023. године смањени трошкови енергената за загријавање за 20% у јавним објектима на којима су примјењене мјере ЕЕ	Индикатори секторског циља	Укупни годишњи трошкови енергената за загријавање у јавним објектима са примијењеним мјерама ЕЕ
			До краја 2023. године смањени трошкови за функционисање и одржавање јавне расвјете за 40% на годишњем нивоу		Укупни годишњи трошкови електричне енергије и одржавања јавне расвјете
			До краја 2023. године смањени трошкови енергената за загријавање за 20% у најмање 60% стамбено-пословних објеката у сарадњи са ОУ		Укупни годишњи трошкови енергената за загријавање у стамбено-пословним објектима са примијењеним мјерама ЕЕ
3.1.1. Програм	ПРОГРАМ 3.1.1 ЕНЕРГЕТСКА ЕФИКАСНОСТ				
	П 3.1.1.1. Побољшање енергетске ефикасности јавне расвјете на подручју општине Власеница (2019-2021.)	До 2020. године смањена потрошња електричне енергије за уличну расвјету за 50% у односу на 2018. годину	90.000	190.000	280.000
	П 3.1.1.2. Санација зграде Општинске управе у циљу унапређења енергетске ефикасности	До 2022. године смањена количина потрошња енергената за загријавање објекта за најмање 20% у	40.000	140.000	180.000

	(2019-2021.)	односу на 2018. годину			
	П 3.1.1.3. Унапређење енергетске ефикасности ОШ Вук Караџић у Власеници (2020-2022.)	До 2023. године смањена количина потрошених енергената за загријавање објекта за најмање 20% у односу на 2018. годину	10.000	90.000	100.000
	П 3.1.1.4. Унапређење енергетске ефикасности СШЦ Милорад Влачић у Власеници (2019-2021.)	До краја 2021. године смањена колична потрошених енергената за загријавање објекта за најмање 20% у односу на 2018. годину	10.000	60.000	70.000
	П 3.1.1.5. Пројекат суфинансирање замјене фасада и кровова на стамбено -пословним објектима (2019-2023.)	До краја 2023. године смањена количина потрошених енергената за загријавање објекта за најмање 20% у просјеку у односу на 2018. годину	100.000	140.000	240.000
	П 3.1.1.6. Јачање капацитета и унапређење енергетске ефикасности објекта ПУ "Први кораци" (2019-2021.)	До краја 2023. године смањена количина потрошених енергената за загријавање објекта за најмање 20% у просјеку у односу на 2018. годину	156.000	100.000	256.000
	П 3.1.1.7. Унапређење енергетске ефикасности у објекту „Културни центар“ (2020-2023.)	До краја 2023. године смањена количина потрошње енергената за загријавање објекта за	30.000	200.000	230.000

		најмање 20% у односу на 2018. годину			
3.2. Секторски циљ	Унаприједити систем управљања чврстим комуналним отпадом у складу са принципима одрживог развоја	Очекивани секторски исходи	До краја 2023. године затворена локална депонија и започета рекултивација терена До краја 2023. године смањене количине неправилно одложеног отпада за 10% у односу на 2018. годину До краја 2023. године повећана количина селективно прикупљеног отпада за 20% До краја 2023. године пронађен партнер за изградњу рециклажног дворишта	Индикатори секторског циља	Потписан уговор за рекултивацију терена затворене локалне депоније % смањења количине неправилно одложеног отпада Количина селективно прикупљеног отпада Споразум са партнером за изградњу рециклажног дворишта
3.2.1. Програм	ПРОГРАМ 3.2.1. УНАПРЕЂЕЊЕ УПРАВЉАЊА ОТПАДОМ				
	П 3.2.1.1. Израда пројектне документације за затварање депоније и рекултивацију терена (2020.)	До краја 2020. године створени услови за санацију локалне депоније кроз израду пројектно техничке и друге неопходне документације	20.000	30.000	50.000
	П 3.2.1.2. Успостављање система селективног прикупљања отпада (2020-2023.)	До краја 2023. године повећана количина селективно прикупљеног отпада за 20%	100.000	50.000	150.000
	П 3.2.1.3. Израђена пројектна документација за изградњу	До краја 2023. године	10.000	50.000	60.000

	рециклажног дворишта (2021-2023.)	успостављен модалитет за финансирање изградње рециклажног дворишта			
	П 3.2.1.4. Проширење система управљања чврстим комуналним отпадом на рурална подручја (2020-2023.)	До краја 2023. године повећана покривеност домаћинства системом управљања отпада за 5% у односу на 2018. годину	5.000	0	5.000
3.3. Секторски циљ	Унаприједити систем заштите квалитета земљишта, површинских и подземних вода и заштите изворишта	Очекивани секторски исходи	До краја 2023. године започета изградња система пречистача отпадних вода До краја 2023. године повећано задовољство грађана услугама водоснабдијевања за 50% у односу на 2018. годину До краја 2023. године успостављена најмање 2 подручја санитарне заштите изворишта До краја 2023. године започета изградња система пречистача воде за пиће на изворишту Тришчино врело	Индикатори секторског циља	Потписан уговор и започет пројекат изградње система пречистача отпадних вода Просјечна оцјена задовољства грађана услугама водоснабдијевања излазне анкете у односу на улазну анкету Број успостављених подручја санитарне заштите изворишта Потписан уговор и започет пројекат изградње система пречистача воде са изворишта

3.3.1. Програм	ПРОГРАМ 3.3.1 УНАПРЕЂЕЊЕ КВАЛИТЕТА ЗЕМЉИШТА, ПОВРШИНСКИХ И ПОДЗЕМНИХ ВОДА				
	П 3.3.1.1. Израда пројектно-техничке документације за изградњу система за пречишћавање отпадних вода (2019.)	До 2020. године идентификовани извори финансирања за изградњу система за пречишћавање отпадних вода	30.000	0	30.000
	П 3.3.1.2. Изградња и реконструкција канализационе мреже у насељима Топлик I и Топлик II (2019-2021.)	До краја 2023. године 150 нових домаћинстава прикључено на канализациону мрежу	24.500	10.000	34.500
ПРОГРАМ 3.3.2 ЗАШТИТА ИЗВОРИШТА И КВАЛИТЕТА ВОДЕ ЗА ПИЋЕ					
3.3.2. Програм	П 3.3.2.1. Израда програма санитарне заштите и успостава санитарне заштите за изворишта за 3 мјесне заједница Фаза I и II Израда Програма санитарне заштите изворишта Грабовица и Подцрквина (2019-2020.)	До краја 2023. године 150 нових домаћинстава прикључено на канализациону мрежу	32.000	0	32.000
	П 3.3.2.2 Израда хлорне станице на водоводном систему "Грабовица" (2021.)	До 2022. године обезбијеђена здравствена исправност воде у МЗ Грабовица	60.000	0	60.000
	П 3.3.2.3 Израда пројектно техничке документације за	До 2023. године идентификовани извори	30.000	0	30.000

	изградњу система пречистача воде за пиће на изворишту Тишчино Врело (2022.)	финансирања за изградњу система пречистача воде за пиће на изворишту Тришчино врело			
УКУПНО ЗА СЕКТОР ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ			747.500	1.060.000	1.807.500

Прилог 2: Алат за кохерентност и дефиниције варијабли за праћење

Алат за
koherentnost_final_3

Прилог 3: План имплементације за 3 године (1+2)

Plan implementacije
2019-2021. godina (1

Прилог 4: Процјена могућности финансирања приоритета ревидоване развојне стратегије општине Власеница (2019-2023)

Prognoza
finansiranja projekta

Прилог 5: Резервни пројекти за које нису извјесни извори финансирања

Општински развојни тим је у процесу ревизије Стратегије идентификовао пројекте који могу допринијети остварењу секторских циљева али за које се нису могли са сигурношћу утврдити извори финансирања. У наредној табели приказана је листа таквих пројеката.

Пројекат/Мјера	Укупни очекивани исход пројекта	Извори		
		Буџет	Екстерни извори	Укупно
1. Развој индустријске зоне „Кула Зебан“	Најмање 1 привредни субјект ради и најмање 20 радника запослено у пословној зони „Кула Зебан“	300.000	700.000	1.000.000
2. Уређење простора нове сточне пијаце (2021-2023.)	Повећан број продаваца стоке за 100% у односу на 2018. годину	10.000	40.000	50.000
3. Изградња објекта студентско-ћачког дома – Фаза II и III	Остварена попуњеност капацитета Студентско-ћачког	0	5.195.000	5.195.000
4. Реконструкција јужног крила зграде Дома здравља	Уведене најмање 2 нове здравствене услуге	10.000	500.000	510.000
5. Изградња старачког дома	Попуњено 80% капацитета старачког дома	0	750.000	750.000
6. Санација и реконструкција градске топлане	Обезбијеђено снабдијевање топлотном енергијом у урбаном подручју општине за 1.000 домаћинстава			Према пројектној документацији (након израде)
7. Изградња водоводне мреже за насеље Мишари	Прикључено 65 домаћинстава на водоводну мрежу Мишари	25.000	225.000	250.000

8. Изградња система пречистача отпадних вода	Обезбијеђен третман отпадних вода у оквиру градског подручја општине	300.000	7.200.000	7.500.000
--	--	---------	-----------	------------------

Прилог 6: Потенцијали за развој туризма у општини Власеница⁵

Општина Власеница је смјештена у просторном систему регије Бирач, која чини дио средњег Подриња у Републици Српској. У најновијим друштвено-политичким и економским условима успостављају се и развијају нови просторно-функционални односи и административно-територијална подјела. Имајући у виду природне и друштвене потенцијале, у процесу економско-географске валоризације ове општине и њеног окружења, туризам би могао добити значајно мјесто и улогу у укупном привредном развоју. Туристичка привреда се данас оцјењује као важна компонента привредног и друштвеног развоја, са важним учешћем у економском развоју и стварању значајних економских ефеката. Основни разлози континуираног развоја туризма уско су повезани са карактером и степеном развоја производних односа, односно са развојем материјалне и духовне сфере људског друштва. Комплексност укупног стратешког планирања општине Власеница огледа се и у битности планирања одрживог развоја туризма, што би за посљедицу требало да има и израду посебне Стратегије одрживог развоја туризма општине Власеница. То би био почетни корак у принципима разумијевања битности и комплексности одрживог развоја и захтијеван задатак свих носилаца политичког и корпоративног одлучивања при планирању туризма чије би се етапе развоја дијелиле на краткорочни, средњорочни и дугорочни период. Туристичком регионализацијом Републике Српске и стратешким одређењима за развој туризма, општина Власеница је сврстана у Зворничко-бијељинску регију. При оваквој регионализацији Зворничка регија је подударна простору Бирча и у оквиру те регије је потребно створити предуслове за туристичку афирмацију општине Власеница, као и предуслове за републичку и прекограничну афирмацију. Као директна зависност туристичког положаја издваја се географски и саобраћајни положај. Њихова међузависност се дефинише на основу положаја према главним туристичким правцима, положаја према главним туристичким дисперзијама и положаја према конкурентним туристичким просторима.

Да би се удовољило потребама туриста, потребна је боља афирмација и уређење већ постојећих туристичких садржаја, као и свођење на минимум негативног утицаја туризма на окружење. Потребно је препознавање природно-географских и друштвено-географских фактора као индикатора развоја и њихово увођење у функцију развоја туризма у регији Бирач, која би на тај начин све више попримала елементе туристичке регије, а општина Власеница постала носилац туристичког развоја.

Саобраћајни положај општине Власеница: Повољан саобраћајни положај Власенице се манифестује кроз њену транзитну улогу између емитивних и рецептивних простора, односно међупросторне везе од унутрашњих континенталних простора Босне и Херцеговине, Србије и Хрватске ка Јадранском приморју. Период грађанског рата и постратни период условио је значајне промјене саобраћајних карактеристика и токова у овој регији. У новонасталим околностима долази до преусмјерења економских и културних токова што се одразило и на саобраћајну повезаност. Тузланска регија губи улогу главног гравитационог центра шире међурегионалне повезаности, а саобраћајна кретања се усмјеравају ка Србији, Семберији и ужој међуопштинској повезаности унутар Бирча. Основу саобраћајне мреже чине друмски путеви. Великим дијелом је урађена саобраћајна и туристичка сигнализација и направљени су објекти за опслуживање туриста и осталих учесника у саобраћају. С обзиром на значај и квалитет коловозне траке и осталих опслужујућих елемената, друмски путеви се сврставају у четири основне категорије: магистрални, регионални, локални и некатегорисани путеви.

Магистрални путеви Бирча представљају кичму саобраћајне повезаности која чини везу са међународним и јавним путевима за повезивање главних привредних подручја регије са центрима у ширем окружењу. Магистрални пут М-19 (Београд–Сарајево) представља најзначајнију саобраћајницу и пролази кроз општински центар. Дужина овог пута у дијелу општине

⁵ Прилог бр. 6 израдио доц др. Видомир Обрадовић

Власеница износи 25 km. Хотели, мотели, ресторани, бензинске пумпе, аутобуска станица, тржни центар, продавнице и остали садржаји су у функцији задовољавања потреба туриста у транзиту. Као би се унаприједила туристичка понуда на овом путу је потребно планирати етно и еко-садржаје гдје би туристи и остали пролазници били у прилици да упознају традиционалне одлике и гастрономију Бирча.

У планском економском развоју регије, пут М-19 би требало да се реконструише у „брзи магистрални пут“ како би се побољшали услови путовања и фреквенција саобраћаја. Са постојећим саобраћајним протоком магистрални пут нема економску оправданост осим стратешког републичког интереса да се очува ова регија од депопулације и стагнације привредног развоја и створе предуслови за будићи развој. Наставак пута М-19 од Шепка ка Београду чини саобраћајну везу са друмским чвориштем у Београду и ауто-путевима Е-75 (коридор 10) и Е-70 као и везу са великим бројем путева у Србији.

Прикључни магистрални путеви као дио саобраћајне мреже повезују остале општине у Бирчу и чине ширу међурегионалну повезаност. Пут М-19-2 са краком од 16 km се одваја у Власеници од М-19 ка Кладњу до ентитетске границе у селу Луке. Наставак овог пута води до Кладња и Тузле стварајући могућност повезивања и са аеродромом Дубраве у Тузли.

Унапређењем саобраћајница у дубини руралних дијелова општине омогућиће се потенцијалним туристима приступ атрактивним природним и антропогеним вриједностима. У том смислу се планирају саобраћајнице које доприносе туристичкој валоризацији таквих мотива.

Транзитна улога није у довољној мјери искоришћена. Магистрални пут Београд–Сарајево и његови прикључни путеви чине основу транзитног туризма. До пуног изражаја фреквенција транзитних туристичких кретања се одвија у току љетне и зимске сезоне. У љетној сезони туристи се крећу ка Јадранском приморју, а у зимској ка олимпијским планинама. Пропратну туристичку инфраструктуру уз путеве је неопходно унаприједити како би се што дуже задржали туристи који гравитирају ка главним туристичким одредиштима.

Спајање и прожимање туристичких вриједности има за посљедицу побољшање туристичке валоризације и комплементарност туристичких мотива који би се изражајније проширили и на сусједне општине.

Природне туристичке вриједности Власенице чине:

- геоморфолошке туристичке вриједности;
- клима као туристичка вриједност;
- хидрографске туристичке вриједности;
- биљни и животињски свијет као туристичка вриједност.

Природне туристичке вриједности општине Власеница се огледају у разноликости и многобројности, па је и њихова валоризација кроз туризам повољна, а произилази из геоморфолошких различитости геопростора, повољне климе, богате хидрографске мреже, разноврсне флоре и фауне и природних ријеткости. Јављају се као самосталне, комплексне и комплементарне вриједности које дају основу за развој више врста туризма.

Уважавајући разне типологије географско-туристичке регионализације, општину Власеница треба посматрати са одликама и специфичностима сврстане у комплексни просторни систем потенцијалних и дијелом активираних природних и антропогених туристичких мотива. Међусобном интеракцијом између одређених дијелова регије и међусобно повезаних и зависних елемената долази до повезаности унутар регије и међуопштинске и међурегионалних интеракција. Повезаност се манифестује као кретања становништва, роба, информација... Као посљедица тих кретања настаје и економска и социјална трансформација.

Систем туристичких потенцијала Власенице треба посматрати у њеном регионалном окружењу, имајући у виду њихово функционисање, планирање, унапређење и организацију простора. На тај начин ће се добити потпунији и детаљнији увид у могућности туристичке валоризације. Валоризацијом туристичких потенцијала овог геопростора дошло би до стварања повољнијег привредног амбијента и бржег развоја туристичке привреде.

При развоју природних туристичких мотива битна компонента је и еколошка заштита природне

средине, а посебно изворишта питке воде, биљног и животињског свијета, земљишта и ваздуха.

Са повољним природним условима прожимају се антропогене туристичке вриједности, као што су: археолошке туристичке вриједности (археолошки локалитети, средњовјековни стећци, средњовјековни градови), вјерски туризам, еко и етно-туризам, ловни и риболовни туризам, спортско-рекреативни и излетнички туризам, планинарење, алпинизам... У туристичкој афирмацији антропогених вриједности неопходна је већа пропагандна активност.

Са становишта економско-географских одлика територије општине Власеница и развоја туризма, уочавају се ограничавајући фактори, међу којима се истичу проблеми отежане саобраћајне повезаности, те отежан приступ тржишту и проблеми укупне тржишне интеграције.

Анализа економско-географских одлика територије општине Власеница и оцјена природних и антропогених вриједности, туристички развоја може бити важан сегмент будућег одрживог развоја ове општине. Намеће се потреба за стратешким смјерницама ка успостављању и дефинисању просторног и временског овира и анализе појединих природно-географских и друштвено-географских одлика битних са економско-географског аспекта и предлога валоризације туристичких вриједности. На основу тога може се закључити да у новоуспостављеним друштвено-економским условима, туризам, по својим предусловима, има реалне шансе да постане једна од важнијих привредних и развојних дјелатности у општини Власеница.

Основне стратешке задатке треба базирати на комплексној анализи природних и антропогених вриједности и њиховог значаја у функцији развоја туризма. Акценат планирања усмјерен је на утврђивање међусобних детерминанти и диференцијација карактеристичних дијелова општине Власеница, подразумијевајући евалуацију развоја. Инвентаризацијом и систематизацијом природних и антропогених вриједности, размјештаја и густине туристичких вриједности, врсте туристичких кретања, стање животне средине уз анализу појава и процеса који ће настати развојем туризма, успоставиће се основе за реалне и одрживе стратешке смјернице.

Развој туризма општине Власенице је потребно ускладити са Стратегијом развоја туризма Републике Српске за период 2011–2020. године и њеним стратешким циљевима (стр 7.). који су дефинисани у два дијела:

1. Фактори развоја и стање туризма у Републици Српској;
2. Визија и стратешки циљеви, дефинисање мјера развоја и модела, утврђивање улога учесника у туристичкој привреди и дефинисање модела организације и унапређења туризма и Акциони план остваривања стратешких циљева развоја туризма.

На основу стратешких смјерница развоја туризма Републике Српске, могуће је дефинисати стратешки приступ унапређењу туристичке привреде општине Власенице кроз одговарајући модел развоја. Инфраструктурна уређеност праћена квалитетом супраструктуре у туризму чине предуслов повећаном обиму туристичког промета и одрживом туризму и обрнуто. Показатељи стања пружиће основ за стратешки приступ рјешењу кључних проблема туристичке инфраструктуре. Институционалним оквиром и високом стандардизацијом туристичке дјелатности омогућиће се јасан предуслов и подстицај за домаћа и страна улагања у туризму. У укупном стратешком планирању привредног развоја Власенице неизоставан је елемент планирања одрживог туристичког развоја и конципирања визије усклађеног и поступног туристичког развоја. Туристички развој би требало да се базира на видовима туризма који би се сврстали у укупне развојне основе општине. То су: планински, балнеолошки и здравствено-рекреативни, еко и етно-туризам, ловни и риболовни, манифестациони, транзитни, излетнички, екскурзиони... Организациони оквири треба да се базирају на принципима усклађивања са тржишним захтјевима и принципима одрживог планског развоја.

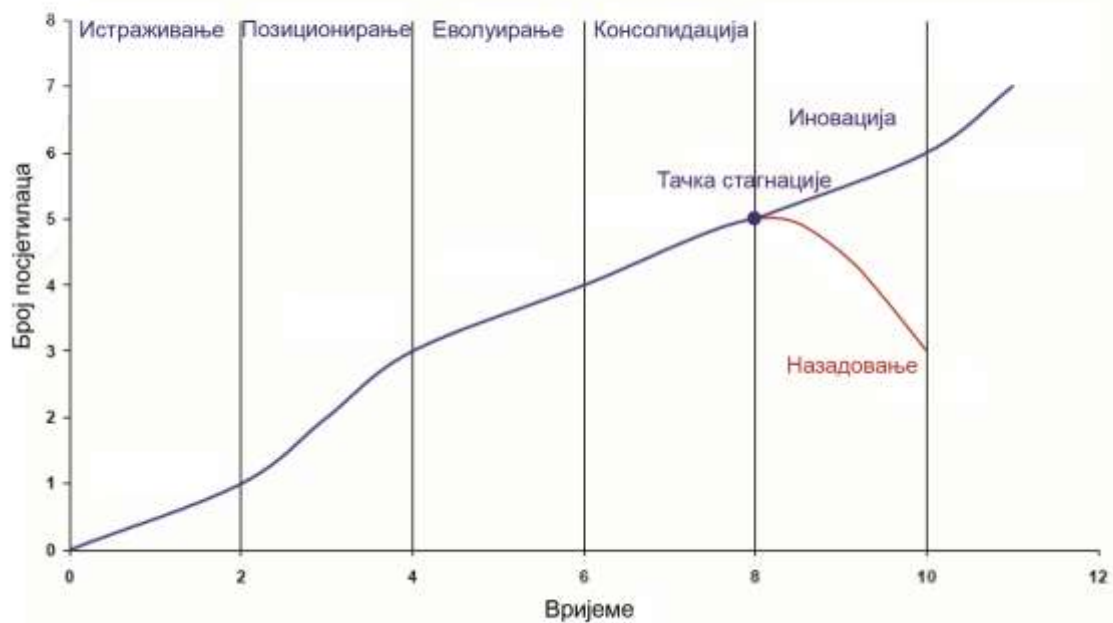
Стратешке мјере развоја туризма:

- Коришћење позитивних искустава развијених туристичких простора;
- Истицање аутентичности простора (природно и културно наслеђе);
- Укључивање интересних партнера (више општина у валоризацији туризма на Јавор планини);

- Анализа протеклих активности на СРЦ „Језеро“, снимање тренутног стања и стратешке
- планске активности на ревитализацији и обогаћивању садржаја у функцији задовољења
- рекреативних и забавних потреба становништва;
- Стварање слике о туризму као профитабилној привредној грани и мотивисање
- становништво да се активније укључи у туристичку дјелатност;
- Унапређење и развој туристичке инфраструктуре;
- Оживљавање и заштита дефицитарних дјелатности које могу бити у функцији развоја
- туризма (стари занати, кућна радиност, специфични и уникатни производи...);
- Интегрисање националних мањина у функцији оплемењивања туристичке понуде
- (занати Каравлаха и њихова традиција - Петковица и Лазарева субота...);
- Могућност брендирања одређених сеоских производа (власеничка зарица, ракије
- траварице, месни производи ...);
- Имплементирање туризма у општинске манифестације (Сајам пољопривреде,
- Планинарски поход у Пјеновац, Дан општине, разне културне и споретске
- манифестације...)
- Отварање сарадње са сусједним општинама у циљу оплемењивања укупне туристичке
- понуде (вјерски туризам, археолошки локалитет „Municipium Malvesiatium” у Скланима,
- срењовјековни градови Зворник, Сребреник, Клотјевац, Шубин, Ђурђевац,
- Комић, Перинград, Кушлат;
- Истицање значаја прекограничне сарадње са Републиком Србијом у дијелу повезивања
- Националног парка Дрина и Националног парка Тара;
- Одређивање и уређење камп локација и система за вредновање њихових садржаја;
- Унапређење квалитета туристичких услуга и структуре кадрова у туризму;
- Израда пропагандног туристичког материјала и туристичке карте чиме ће се добити
- инвентаризација укупне туристичке понуде општине Власеница;
- Реконструкцијом и унапређењем туристичке сигнализације омогућиће се доступност
- туристички ресурси потенцијалним туристима;
- Унапређење нивоа опште културе и едукација становништва за пружање услуга у кућној
- радиности;
- Подизање укупног квалитета живота у циљу привредног и демографског опоравка;
- Стварање инвестиционих предуслова уз помоћ Владе Републике Српске, развојних
- фондова, банака и других инвеститора које треба привући квалитетним програмским и
- пројектним активностима;
- Анализирање постојеће материјалне базе и одређивање мјера ревитализације и
- унапређења до степена економске одрживости;
- Развијање комплементарности туризма са другим привредним гранама;
- Одређивање општинских служби у координацији са министарствима Републике Српске за
- носиоце и координаторе имплементације развоја туризма;
- Успостављање правила развоја и пуне јавне контроле у вези планирања и одлучивања о
- развоју туризма од стране општинских и републичких институција;
- Општинске институције треба да прате евалуацију имплементације стратешких циљева у
- циљу адекватне примјене и отклањања недостатака у току реализације постављених
- стратешких смјерница;
- Привредни субјекти као носиоци привредног развоја треба да туризам прихвате као
- битан дио територијалне организације простора;
- Практично развој туризма подразумијева усаглашавање одрживог модела економског
- развоја, усаглашен развој са осталим корисницима простора на основу планске просторне
- организације;
- Стратешки развоји туризма треба да су усклађени са укупним стратешким циљевима

- привредног развоја Општине Власеница који су између осталог дефинисану и у SWOT анализи;
- Одређивање фаза развоја које треба да се односе на просторни и временски оквир;
- Указивање на битност чувања природног и културног наслеђа;
- Утврђивање републичких и општинских мјера за подстицај развоја туризма.

Хронолошки приказ развоја туристичке дестинације

ЦИЉНИ СЕГМЕНТИ ТУРИСТИЧКОГ РАЗВОЈА

Јавор планина: Као некадашњи носилац туристичког развоја Бирча, Ски-центар „Игришта“ тренутно је ван функције због дотрајалости инфраструктуре и битних организационих сегмента због којих не задовољава потребе туриста. Потребно је изградити инфраструктуру за транспорт скијаша, изградити смјештајне капацитете, побољшати прилазне путне саобраћајнице, водо и електро-снабдијевање, обогатити садржајима рекреативно-забавног карактера... Основни развојни сегмент, у смислу економске самоодрживости и туристичке валоризације Ски-центра „Игришта“ и ширег простора Јавор планине, огледа се кроз инвестирање у инфраструктуру како би се у функцију ставио овај простор и ван зимске ски-сезоне. На тај начин би планина Јавор имала значајну туристичку улогу регионалног и ширег карактера. Потребно је од стране управних општинских институција покренути иницијативу ка институцијама Владе Републике Српске, као тренутном титулару Ски-центра, како би се Јавор планина позиционирала као регионални развојни центар са системом улагања у развој од стране више општина и Владе Републике Српске и интегрисала у пројекат „Скијалишта Србије“ по узору на Олимпијски центар „Јахорина“. Инфраструктурна презасићеност Златибора, отвара шансу Јавор планини и заједничким пројектима општине Власеница, Хан Пијеска и других општина да се уз скијање развијају и други видови туризма (ваздушна бања, спортско-рекреативни садржаји у функцији цјегодишње употребе, синдикална одмаралишта, планинарски и ловачи домови...). Пројектима просторно-функционалне организације за Јавор планину потребно је остварити повољан амбијент за потенцијалне инвеститоре чиме би се поспјишило развој многих пратећих привредних грана које би биле пропратне у функцији развоја туризма

Ловни туризам: Стратегијом развоја туризма Републике Српске за период 2011–2020. (стр: 60) Ловни туризам је дефинисан као пружање услуга заинтересованим лицима за организовану посјету ловишту ради одстрела (прибављања жељених ловачких трофеја) или посматрања и фотографисања дивљачи уз одређену накнаду. Ова врста туризма подразумијева висок ниво услуге и алтернативне туристичке садржаје који омогућују дужи боравак. Развој ловног туризма подразумијева уз одстрел дивљачи и остварење економских ефеката кроз ловне таксе, наплату трофејних узорака дивљачи, пансионску и ванпансионску потрошњу... Истовремено подразумијева и унапређење ловне основе и правилно газдовање ловиштем како не би дошло до угрожавања одређених врста животиња. Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, које газдује ловиштима Републике Српске, ловишта даје на управљање ловачким удружењима или шумским газдинствима на одређени период. Ловачка удружења су чланови кровног „Ловачког савеза Републике Српске“, а тај савез је члан Међународног савјета за лов и заштиту дивљачи (CIC) и Европског савјета за ловство (FACE). Посебно је битна заштита ријетких врста дивљачи које су на овом простору скоро истребљене (дивокоза, медвјед). Битно је и спречавање превеликог размножавања дивљачи које се убрајају у штеточине и пријете истребљењу других врста, у првом реду смањење броја вукова који у вријеме високих сњегова уништавају срне. У смислу успостављања одрживе равнотеже животињских врста потребне су прихране угрожених врста и организовање лова на штеточине. Организација масовног лова на вукове је значајна туристичка манифестација („Хајка на вукове“) у којој учествују домаћа ловачка друштва и гостујућа друштва из окружења и иностранства. Свако ловачко друштво у оквиру годишњих планова својих активности организују и „Ловачко вече“. То је манифестација на којој се сумирају резултати рада у протеклој години, награде заслужни чланови друштва, организује ловачка вечера са оригиналним ловачким гастрономским специјалитетима и уз музичко-забавни програм и наградне игре приреди се забава, која представља традиционалну туристичку манифестацију. Да би лов као врста спорта и рекреације имао пуну афирмацију не само за локална ловачка удружења него и за ловни туризам, потребно је побољшати и инфраструктуралне услове као пропратне садржаје ловног туризма. У том погледу на пажљиво бираним локацијама потребно је правити ловачке куће, ловачке чеке, гатере за обуку паса, хранилишта за дивљач... Усклађивањем општинских ловно-привредних основа са републичким стратешким документима у Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде потребно је оплеменили и унаприједити ловни туризам са ловно-техничком инфраструктуром,

развијати и афирмисати комерцијални лова, одржавати биолошку равнотежу дивљачи, развијати и унаприједити ловство као привредну и спортско-рекреативну дјелатност, развијати сарадњу са ловачким удружењима у циљу преношења искустава и унапређења лова и ловног туризма, развијати научно-истраживачки рад у области ловства и екологије, заштитити природу и унаприједити животну средину, организовати стручно образовање ловаца и развој ловне етике, развој ловне кинологије и ловног стрелаштва, као и друге активности везане за ловство. Наведене активности имају за циљ пропаганду ловства и развој ловног туризма.

Риболов: као дио спортско-рекреативног туризма, због богатства планинским ријекама дио је туристичке понуде коју додатно треба валоризовати због разноврсности и богатства рибе у ријекама. Атрактивност тока ријеке Дрињаче и њених притока, као и кањони и клисуре употпуњују туристички дојам и чине амбијенталну цјелину туристички привлачном. Потребно је подржавати и додатно афирмисати риболовна друшта која се баве порибљавањем ријека, формирају службе за заштиту рибљег фонда, уређују просторе за спортски риболов и организују такмечења. Риболовци су организовани у оквирима општинских риболовних удружења која су уједињена у кровни републички савез „Спортски риболовни савез Републике Српске”. Инфраструктурни садржаји техничке и друштвене инфраструктуре уз ријечне сливове морају да испуњавају међународне еколошке стандарде. Изградњом колектора и филтера омогућиће се смањивање хемијског и биолошког загађења вода што ће погодовати бољој афирмацији риболова у функцији развоја туризма. Незагађеност планинских ријечних брзих токова, атрактивност њихових уздужних профила са слаповима, водоскоцима, вировима и клисурама и богатством рибљих врста, пружају оптималне услове за развој спортског риболова и уопште риболова у функцији развоја туризма. Поједине атрактивне рибље врсте представљају изазов за риболовце и као трофејне врсте повећавају интерес домаћих и страних туриста. Развој и афирмацију спортског риболова дефинишу хидролошке и ихтиолошке претпоставке, традиција, понуда и конкурентност тржишта. Активностима риболовних друштава врше се порибљавања појединих ријека, формирају се службе за заштиту рибљег фонда, уређују се простори за спортски риболов и организују такмечења. Због повољних предуслова потребно је радити на пропаганди и популаризацији спортског риболова и одређивању календара такмичења за риболов за поједине врсте риба и таква такмичења претварати у традиционална. Од рибљих врста најчешће су: поточна пастрмка (*Salmo truttamorphus fapoos*), калифорнијска пастрмка (*Salmo truttamorphus lacustris*), липљен (*Thymallus thymallus*), младица (*Hucho hucho*), шкобаљ (*Chondrostoma nasus*), клен (*Leuciscus cephalus*)... Значајним смањењем или престанком рада многих индустријских постројења уз водотоке умањио се утицај хемијског и биолошког загађивања вода. Потребно је уређивати и штитити ријечне токове, њихов приобални простор и излетишта, ангажовањем риболовних удружења, еколошких организација и других љубитеља природе и на тај начин би ријечни токови добили на атрактивности и привлачности за посјетиоце. Презентовањем риболовних потенцијала фото и видео записима, интернетом, промоционим пакетима, учешћем на сајмовима туризма и сл. унаприједио би се риболовни туризам општине Власеница.

Вјерски туризам: Анализом Стратегије туризма Републике Српске процјењује се да око 20% укупне туристичке привреде је орјентисано ка развоју вјерског туризма. Потребно је развојну експанзију ове врста туризма плански искористити уз комплементарност са вјерским манифестацијама и посјетама манастирима у општинама регије Бирач. Пратећи сегменти додатних прихода се остварују понудом и продајом вјерских реликвија (икона, сувенира, духовне литературе, историографских монографија, љекобиља, меда, вина, ракије траварице...). Уз истицање значаја меморијалних комплекса из ослободилачких ратова на Хан Погледу, Рашића Гају у Власеници и другим локалитетима, комплементарним приступом са вјерским туризмом могуће су и додатне афирмације вјерског туризма. Указивањем на духовне и архитектонско-грађевинске вриједности цркве у Власеници Светих апостола Петра и Павла и цркве Светог пророка Илије на Рудиштима дају се елементи планске активности у циљу развоја вјерског туризма и отварање могућности да се на организован начин прихвате поклоници чији су преци некада живјели на простору општине Власеница. Потребно је наставити позитивну праксу у којој црквене институције узимају своје учешће у обиљежавању манифестација и изван вјерских празника као и њихово учешће у укупном

креирању световног и духовног живота. Општинске институције требају да подржавају идеје црквених институција које се усмјерене на градњу нових објеката, обиљежавању вјерских манифестација, обиљежавању и подизању обиљежја и споменика на стратиштима српског становништва (јаме на Хан Погледу, Рашића Гај, спомен биста проти Душану Бобару...).

Планинарење, алпинизам и спелеологија: Простор општине Власеница са својом околином има природне предуслове које треба више користити у виду спортско-рекреативног туризма. Постојеће Планинарско-еколошко друштво „Ацер“ које покреће акције из овог вида туризма, створило је добру основу за развој и популаризацију свих видова планинарских дисциплина и очување природне средине. Одређене су најинтересантније планинарске стазе и алпинистички смјерови. Стазе су обиљежене планинарским маркацијама и воде најинтересантнијим природним дијеловима у власеничкој општини и околини. Одређен је календар планинарских и алпинистичких тура и еколошких акција. У склопу тих акција организују се и планинарски слетови републичког карактера и предузимају акције и путовања међународног карактера. Иако је овај вид туризма у успону, неопходно је и даље развијање. Стечени су услови за организовање више такмичења: оријентационо планинарење, планинарски маратон, алпинистички курсеви и такмичења, планинарски слетови и трансверзале, камповање и преживљавање у природи, па чак и за неке видове других спортова (параглајдинг, планинарски бициклизам...). Потребно је и истраживање пећина и јама овог простора којих има на више мјеста у циљу развоја спелеологије као сегмента који би обогатио туристичку понуду.

Еко и етно-туризам: Етно и еко-туризам имају приоритетну улогу у чувању традиције, културног наслеђа и нетакнуте природе. Шире гледано, све је мање на Земљи сачуваних простора на којима човјек није испољио свој негативан утицај, најчешће кроз неконтролисан и брз привредни развој који има за посљедицу загађење животне средине. Због оваквог приступа указује се потреба за широм презентацијом простора који су успјели великим дијелом да сачувају своју природну средину по свом природном, амбијенталном и архитектонском изгледу.

Простор Власенице и околине у овим видовима туристичких вриједности има олакшавајућу околност, јер као слабо привредно развијена средина, није ишла у корак са брзом урбанизацијом, па се рурално становништво дуго задржало са традиционалним начином привређивања и организације живота на селу. Још увијек је значајан број сеоских кућа са старим стилем планинске архитектуре. Уз куће су пратећи објекти који су саставни дио сеоског домаћинства. Оваква домаћинства по свом садржају су интересантна за туристе са становишта одмора у таквим амбијенталним цјелинама. Анализирајући све предуслове које има овај крај, етно и еко-туризам, уз друге садржаје, могу употпунити туристичку понуду. Сачуване сеоске средине би могле послужити као добра основа за планско разматрање, формирање и градњу етно-села у оквиру кога би се презентовала и осликала културна баштина сеоске архитектуре, традиционалне гастрономије, сеоске игре и фолклора... Значај функционисања овог вида туризма се огледа у запошљавању сеоског становништва у оквиру кућне радности, прихватању туриста у домаћинства, запошљавању становништва за опслуживање етно-села, повећању економске основе становништва, чувању и његовању историје и културног наслеђа, правилном чувању и заштити животне средине.

Циљ валоризације постојећих туристичких вриједности јесте да прикаже и афирмише одређени простор, локалитет или циљану дестинацију са аспекта будућег одрживог туристичког пословања.